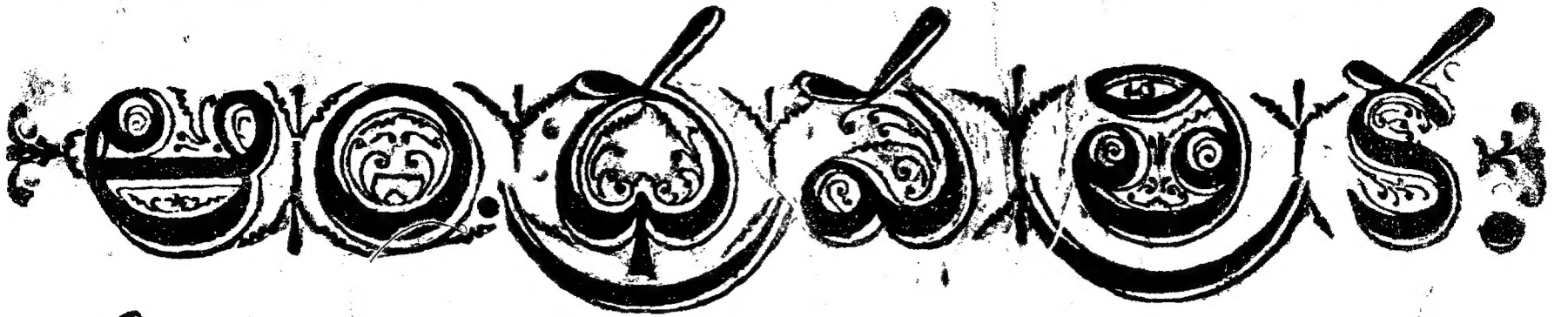

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

విడి వత్త 1-8 0-1-0

Telephone No. 544.

310932

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూలై నెల 5-వ తేది శనివారము
శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, ఆషాఢ మాస శుద్ధ తృతీయ 3.

No. 821
సంచిక ౨౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

నొప్పు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
సర్పపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల చూపుమాఘను.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును తుదగగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బీతో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

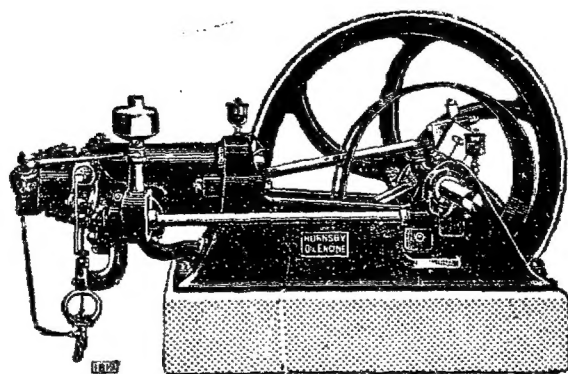
7-4-1924 తేదివరకు

మరల ధరలు తగ్గించబడినది

రెస్టన్ - హారన్సు బై

ప్రాండల్ ట్రెపు

సుప్రసిద్ధమైన ఈ ఇంజనులు
విస్తారముగా ఖర్చుగలుగజేతనే
ధర తగ్గించుటకు వీలైనది.

మాక్రాత్త ధరలు పట్టికిని
నెం ఎ 4423 రు
చిత్రవిదిత క్యాటలాగునకును
ఇవ్వడే వ్రాయును.

ఆయిల్ ఎంజినులు

6.45 బి. హెచ్. పి. వరకు అన్నికొలతలలో గలవు.

SOLE AGENTS IN MADRAS

MASSEY & Co., Ltd.

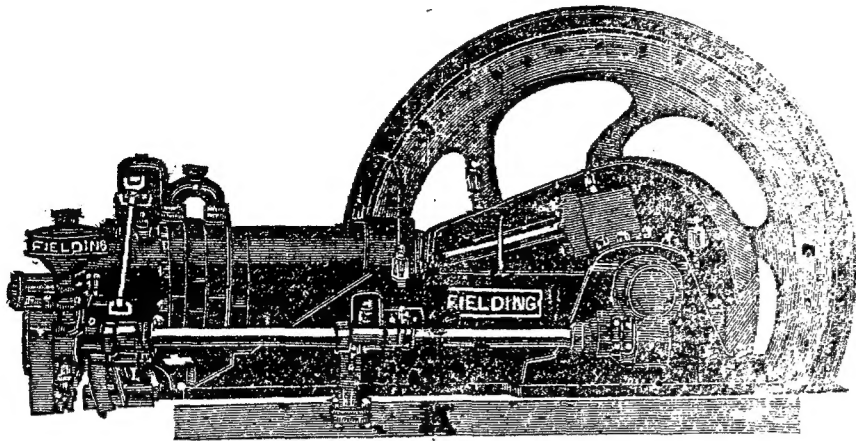
POST BOX No. 60

MADRAS.

“ఫీల్డింగ్” ప్రసిద్ధి కెక్కిన న్యూట్రెపు కోల్డు వేపరైజరు
క్విక్ స్టార్టింగు శమిడిశల్ క్రూడు ఆయిలు యింజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

ఈ ఏప్రిల్ తే 1 ది నుంచి ధరలు యింకను తగ్గించబడినవి.

సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరైజరు చల్లని స్థితిలో నుండగనే స్టార్టు కాగల
ఈ యింజనులను కొనుటవల్ల అనేకలాభములను పొందవచ్చును.

ఈ యింజనులకు క్రూడు ఆయిలు ఖర్చు, సాధారణమైన క్రూడు ఆయిలు యింజనులకు
అయ్యే ఖర్చులో సుమారు సగముమాత్రమే అవును. అన్నిసైజులు యెప్పుడున్న స్టార్టులో
నుంచబడును. మీకు కావలసిన సైజులకు ఆలస్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

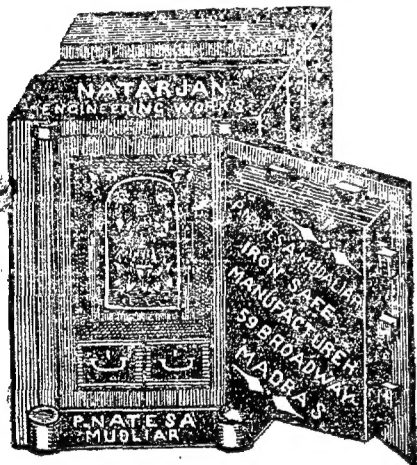
Telegrams:— Sole Agsnts: D. L. Sastry & Co., Post Box
MACHINISTS No. 203

12, Thambu Chetty Street, MADRAS.

న ర స ము

దృ ఢ మై న ది

న మ్మ క మై న ది.

యిప్పటిమో స్తరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు
ఈదిగువ తెలుపబడిన వాటివద్ద ఆమృతమునకు సిద్ధముగాయున్నది.
బాంతులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు
మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి.

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,
ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

(ప్రాప్తి)టర్, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు. విరన్ అండు బ్రాన్ ఫౌండర్లు
అయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగునవి రిపేరు
చేయుటయందు సమర్థులవారు. రైసుమిల్లుకు కావలసిన సిలండర్లు, సాప్లింగ్స్,
నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. నుబ్బరాయప్పిల్లి, పెద్దనాయక్ పేట,
మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన
తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ త్తరములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

డాక్టరు, జి. బి. గారి సుగంధనస్యము

అంగములందెల్ల కిరస్సును, ఇంద్రియములయందెల్ల వయనమును, ప్రధానము ఆసు విషయము వర్ణనలవలన
తెలిసినదియమే కాదా! ఈ రెండిటియందును కలుగు వ్యాధులు సాధారణముగా ప్రాణహాని కలిగివచ్చును అని

వ్యాధిగ్రస్తునిజన్మమును నిష్క్రియజకముగా చేసి యామరజాంతును బాధించు
చుండును. ఇట్టివ్యాధులకు తోనికీ తీసికొనుచుండు అనేక ముఖయోగింపబడుచు వచ్చి
నవి గాని యిది యావ్యాధులను నివారించు లేక పోవుటయే గాక రసవిషగంధకాయలు
చేరినవిగా నుండుటచేత తుదకు దేహశోగ్యము నిరంతర చిదవీయునవిగాఁగూడ నే
ర్పడినవి. తరువాత వైశ్రాంతిజను పట్టును నవకాగరితులచేత మంచినైద్యములుగా తీర్చి
నింపబడి యట్టి మందులకూడ ననేక మిప్పు డుపయోగింపబడుచున్నవి. గాని అవి
కూడనంతవ ప్రయోజకములుగా గ్రహింపబడుట లేదు.

ఈ సందర్భము లన్నియును యోచించిచిరకాలము పరి శ్రమచేసి యాయాశ్చర్య
దాంగిలేయ యూశానీనైద్యములం దారితేరి తోకోకారాధ్యమై తమవర్తనమును
వినియోగించుచున్న డాక్టరు, జి. బి. గారి సుగంధనస్యమును కనిపెట్టి.

ఇదివరకే తోకమందంతటను వ్యాధులు చేయబడి నుప్రసిద్ధమైనది కాబట్టి దీనినిగురించి మేము విశేషింశిక్లాఫింపవలసిన
పని లేదు. ఒకసారి యుపయోగించినయెడల దానియంతిష్కృష్టమునకు నడియే స్థాపింపగలదు. దీనిచే బాధానిర్మల
గాంచి కృతజ్ఞతాపూర్వకముగా గొప్పవారును కొలదివారును పంపిన యోగ్యతా వర్తికలు లెక్కకు మిక్కిలిగానున్నవి.

ఈ సుగంధనస్యము నుపయోగించుటకల్ల మెదడు, ముక్కు, కన్నులలో సంబంధించిన సమస్తవ్యాధులును
నశులముగా నశించును. పీనసము, ఒంటితలసోపి, తలతోనిపోట్లు, జలదోవములు, మొదలైన, కంతమునకు వైబడిన
గల వ్యాధులకును ఈ సుగంధనస్యము పెట్టినది భిక్షము. ఇట్టి గుణవిషయము గలిగి యింతనులభ్యముగా విక్రయించబడు
నావధ మిదికప్పు మతియొకటి లేదు. చిరకాల ముంచినను చెడని సుగంధ విశేషమువలన, పొడి యభ్యాసము లేనివారికి
కపిత్ మిది పీతవుగా నుండును.

సాధారణముగా పోడివేయవార లీ సుగంధనస్యమునుకట్టి రెండుసారులు ఉపయోగించినయెడల, ఇది సాధారణపు
పోడి గం, గగి సాదు ఉపయోగించినంత పనిచేయును. కాలకా తెలగల సాధారణపు పొగాకు పోడితో నీ సుగంధ
నస్యము శోకవిటిక కలిపినయెడల కా పొగాకుంతయును మిక్కిలి పంపకంతర మగును.
బుడ్డి గ కి అ. ర వి. పి. ఖర్చు అ ర డడక గ కి రూ. ౨-౫-౦. వి. పి. ఖర్చు ౦-౫-౦
అంగ్ల లేక ఆంధ్రభాషలో విలాసము వివరముగా వ్రాయవలెను.
విలాసము:-గురుబనవ అండు కంపెని లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు 510 మద్రాసు.

ఆనందా శ్రమ గ్రంథరత్న మాల

విక్రయమునకు సిద్ధముగానుండు గ్రంథములవట్టిక

శ్రీమద్భగవద్గీత సవ్యాఖ్యానము	3 0 0
శ్రీమదాంధ్రమహాభారతము పద్యకావ్యము 18 పర్వములు 7 సంపుటములు క్యాలికోలైండు గిట్టు పేరు గలది.	15 12 0
శ్రీకృష్ణకర్ణామృతం క్యాలికోలైండు గిట్టుపేరు	1 18 0
సహస్రనామ స్తోత్రం	0 12 0
శ్రీగోపాలసహస్రనామస్తోత్ర నామావళి సహితం	0 8 0
శ్రీలక్ష్మీసహస్రనామస్తోత్రం	0 8 0
శ్రీరామసహస్రనామ స్తోత్రం	0 8 0
ముకుందమాల టీకాతాత్పర్యసహితం	0 4 0
భజగోవింద శ్లోకములు	0 2 0
లక్ష్మీనరసింహస్తోత్రం	0 2 0
గజేంద్రమోక్షము సాములైండు	0 8 0
” క్యాలికోలైండు.	0 10 0
వేమన పద్యములు	0 4 0
భోగినీదండకం	0 2 0
అమరకోశము కాలికోలైండు	1 12 0
” సాదాకాశములు క్యాలికోలైండు	1 8 0
” ఆట్టలైండు	1 0 0
బల్ల జీయం పేదరులైండు	0 8 0
పారిజాతాపహరీణము	0 8 0

ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి అండ్ కంపెని,
286 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

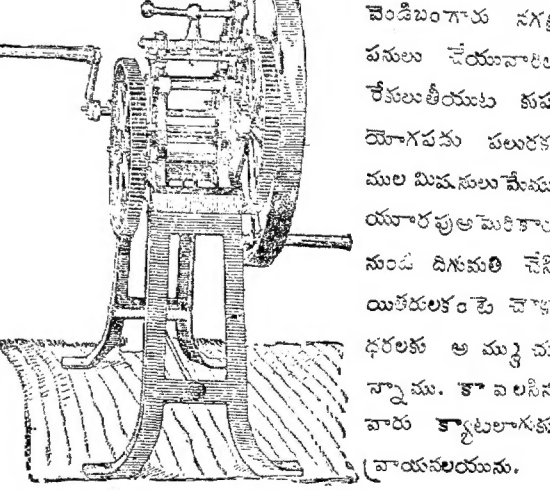
నూతన ప్రచురములు

అమృత పోతనామాత్యుని పదీరత్నము

ఆంధ్ర బాగవతము	1-8	6-0-0
డిటో మేలుప్రతి 2 సంపుటములు		8-0-0
ఆంధ్రబ్రహ్మాండపురాణము	1-8	5-0-0
ఆనందరంగరాట్టండము	1-8	1-8-0
జనంతునిఛండము	1-8	0-14-0
అశ్వుకవీయము	1-8	2-8-0
అధర్వణకారికలు, ఘటిక	1-8	1-0-0

ఇంకను అనేక సంస్కృతాంధ్రగ్రంథములు మావద్దొక
మను. క్యాలికోలైండు మాడకోరినాము.
వావిళ్ల - రామస్వామిశాస్త్రులు అండ్ సన్స్,
292 ఎస్ కృష్ణా చావన్ బజారు.

రేకుల మిషనులు

సి. హెచ్. శోభనాచలం అండుసన్స్
చిలకలపూడి పోస్టు, మచిలీపట్నం.

చ మ త్కా ర గణిత ము.

ఈ గ్రంథములో చమత్కారగణితము, నిశితగణితము,
విశేషగణితము, మనోగణితము, త్రికోణగణితము, ధ్రువగణితము, షాదీ
ముఖ, అద్భుతములు, చిన్నులు, చిన్నులకృత్యము, యాత్రా
శిల్పము, తమాషాలెక్కలు, గణితాభిధానము గలవు. మంత్రశాస్త్రము,
మనోబలమును, తెలివిన బృద్ధిచేయు రహస్యములను
విశ్రమిల్లలేక్కలు ఇంకొక సున్నుని. ఈ గ్రంథము వదిలిన
గణితమునం దనమానకృత్యము, చమత్కారమును, యాత్రాగణితము
తెలివియు కలుగును. ప్రతివానికగ్గర నుపయోగపడే భృద్ధులు.
దీనివల ర 1 య. వి. పి. చార్జి ఆ రీ. య. రిడటలు రు రి య.
వలయువారు:— పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు,
ఓంగోలు, (గుంటూరు జిల్లా) అని వ్రాయవలె.

“నర్సి నన్” (స్వర్ణము చేరియున్నది)

అద్భుతమైన జీవామృతము

లోహము లన్నిటిలోను స్వర్ణము దివ్యమైనది మృత్యువును ఓడి. వెంకటాచల ఎస్కెయిరు, బి. ఏ. నైవాపేటపాస్టు “మంచి కాను అయితే దానిని చక్కగా వాడిన ప్రపంచమునందున్న అద్భుత కలుగజేసినది”- మిస్టర్ ఎం. బి. నాయక్, మద్రాసు (సాహసము లన్నిటిని రాజుపండితుని హిందూదేశపు ప్రాచీన “రక్తమును కుదించేయును”- మిస్టర్ హెచ్. కార్తరు, బెంగళూరు లెలిపియున్నారు ప్రాచీ, ప్రదీచి ఔషధములలో బొంబాయి “మిక్కిలి ఆశ్చర్య కరమైనది”- డాక్టరు ఎస్. మాస్సే యిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవాటిని మితితమచేసి, తయారు చేయబడిన బాయి “మిక్కిలి ఆశ్చర్యకరమైనది”- డాక్టరు ఎస్. మాస్సే దివ్యౌషధము వరముల బలహీనత, సపుంసకత్వము స్వల్పముగా ఆహమడాబాదు: “నూర నీనియా రోగికి చాలమంది”- మిస్టరు నున్నను, హెచ్చుగా నున్నను, రక్తహీనత, బరువుతగ్గుట, పురు డబ్బూ బెట్టి మద్రాసు “2 పోనుల బరువులు ఎక్కువైన అపరిమితరక్తము దుర్బలత్వము, న్యూర నీనియా మలబద్ధకము, “ది- మిస్టరు రూఫ్ ఖాకా సి. వి. డి సబ్. ఇన్స్ పెక్టరు పా అడ్డేరము మొదలగు అన్ని విధములు చెడువ్యాధులు, తీరనివ్యాధులు “ఉపయోగకారి, గుణకారి”- ఎస్. ఆర్. రావు ఎ థులు తప్పక గుణమగును. కనవత్వము, లంకణముచేయ నవ ఎస్కెయిరు బి. ఏ డెప్తి కలెక్టరు వేలూరు “నాకు చాలమేలు సరము లేదు, సాధారణ దుర్బలత్వమునకు నైకి కస్తూరిలెలమును చేసినది”- మిస్టర్ పి. సుబ్బారాయలు, రంగును” సంపూర్ణత్వ పి కాడవలెను. సర్దిగులన అనేక అద్భుతగుణములు గలవు. ఒక నికలుక జేసినది మిస్టర్ ఎస్. సి. డిటా కాని 2 ఇన్స్ పెక్టరు వేలకు సరిపడు సర్దిగులన బొంబాయి స్వర్ణముతో మితితమచేసి, కలకత్తా అద్భుతమైన గుణములను కలిగించిన అగోచ్యముగా బుడ్డి 1 కి రు 5-0-0. పై పూతబొంబాయి రు 2-8-0 ఒక నుండ గోరెన ఇప్పుడే ఈదిగువ విలాసము న ప్రాయుడు పూర్తిపెట్టు రు 7-0-0 తపాల ఖర్చు చేరు. ఉష్ణదేశములలో నేరలో బాగల్ పూరు విలాసమునకు యవచ్చున లేక నుంచువారి కిది అమోఘమైనది.

Behar Chemical Works, Bhaagalpur. Branch-Milibjam. Wire chemists, Bhaagalpur In direct from Agents. W. E. SMITH & Co., Ltd., and Madras Branches. Dadha & Co., Asvin & Co., Iyacalanco Mudaliar Madras Woollen Mart, Mangalore. A. Abid & Co., Hyderabad and Chemists and Druggists everywhere.

అత్యద్భుతకుమారో గనివారిణి

కేట్లాగు యినాం! కాలవిమర్శన లేకుండా ఔషధమును సేవింపవచ్చును కేట్లాగు యినాం!!

రు 116-0-0 లు బహుమానము గుణములేదని రుజువుచేయువారి కియ్యబడును

ఈ ఔషధము కరకాల స్నేహముచే ఒక గొప్ప ఘోషా మహాత్మునిబట్టి లభించింది. ఇది సేవించిన ఎరువు, నలుపు, రాగిబల్లపు చుక్కలు, తెలుపు మొదలగు అద్భుతక బుద్ధిశక్తిగలవాలు, స్ఫుర్తిజ్ఞానము లేకుండుట ఎట్ల బారిన చూపును, అరకాళ్లు, అరచేతులు, చిరసరిగానుండు చిరమృత మొదలైనవాటిని ఖండించి కీరకాంతిని కలుగ జేయును. వెంకటేశ్వర ఔషధ యథావశ్యకము వచ్చును. 1 నెలకు సరిపోవు ఔషధము రు 6-0-0, 2 నెలలకు రు 10-0-0, తపాలాఖర్చు చేరు. మాయబుద్ధి రోగిగలవాలు బయటజేయవచ్చును. బాగల్ త! మోసపోకుడు !!

సహాయమాణి:-ఈ మార్తల ముచే స్వయంగా కనిపెట్టబడింది. యిది 40 రోజులు సేవించిన పొక్కు, రొమ్ము పట్టు రసి, అడ. రోరెన, అంటి, కురుపు, కాటు రొమ్ముటాకి చిదవ, బగ్గి-మొదలగు ఎటువంటి సహాయోగమైనను నిజారింపి, తీర్చించిన సహాయములను. చుక్కలు. క్రిష్ణాక్షులు దురదపోట్లు చీమకారుట, మేహరకాలములను ఖండిం చును. ఏవాధ్యయోగను సరి కుదరనియెడల పొక్కుకావను చేయబడును. 40 రోజులకు రు 4-0-0.

ఎమ్. నుబ్బారెడ్డి ప్రాప్తిలకు, రెడ్డి అందుకంపెనీ గోపాలపురం, కొత్తపేటపాస్టు గోదావరిజిల్లా.

వెలస్వల్పము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్క రుతప్పక వాడతగినది!

పొక్కుపు వెంకటాచలపండితులు వారి లోకామయనార కస్తూరిమాత్రము:-ఈ ఔషధము మిక్కిలి విలవయోగకస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అమూల్యమైన వనమూలికలుచేర్చి తయారుచేయబడినది. ఇంత విలువగల ఔషధములేదవారు మొదలు భాగ్యవంతులు వరకు కష్టములేక కొనుటకై 250-800 మాత్రలు గల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0 కే యివ్వబడుచున్నది. 6 బు 1-4-0. పా.కింసు. పొక్కుపువ్వు చేరు. దిడ్డలు మొదలు పెద్దలవరకు సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికి అనుపానభేదములతో వాడవలెను. ఇవిగాక ఈ దిగువ తెలుపబడినది అత్యద్భుతమగు గుణమిచ్చును.

వ్యవస్థాపకరాయనము:-బలహీనత, రక్తములేనివారు, నిశ్శక్తులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతి కాకమొ నలగు వ్యాధులు కలవారి కిదిరాయబాణముకావాలి. వైద్యాధులను కుదుర్చుటయేగాక మంచిర కృషిని, అద్భుత మైన ధాతువృద్ధినికలిగించును. 2-0-0

మహావృంగముకలెలము:-కండ్లమంట, నిద్రలేమి, మనస్సుకు వ్యాధులము, విడువని తలనొప్పి, మొదలు పనిచేయకుండుట మొదలగు కిరో, నేత్రరోగములను తప్పక కుదుర్చును. 0-8-0

గర్భవహిహరిణి:-ఎట్టిరకము తీట, పొడ, ఎంతకాలము నుండియున్నను మూడుపూటలలో మాడిపోవును. 0-4-0

చిరకీర్తనము:-కండ్లలో ఎటువు, నిశ్చలకారుట, మనక గాయముండుట, కండ్లనొప్పి, కండ్లమంట మొదలగునవిమామమును 0-8-0

మా ఔషధములన్నియు ధరస్వల్పము, ఫలమత్యధికము. దీనినిజుమ ఒకసారి మా ఔషధములు కొనినవారికే తెలియును.

పొక్కుపు వెంకటాచలపండితులు, వైద్యకాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు.

శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

THE MYSORE GOVERNMENT SECURITY Life and Marriage Assurance Company, Limited.

Head Office: Life and Marriage Assurance Buildings, Mysore (South India).

Capital (Fully subscribed) Rs. 5,00,000; Capital Paid-up about Rs. 3,25,000.
Government Securities held Rs. 2,00,000; Life Insurance policies issued Rs. 20,00,000.
Annual Premium Income Rs. 50,000; Funds invested on Immovable properties [Rs. 1,00,000]

Necessary security Deposit furnished to the Government of India as per Indian Life Assurance Companies Act 1912. Loans from Rs 1,000 to Rs 5 000- Will be given with and without interest and security to our life Policyholders and bondholders. Next drawing for granting loans on 31st July 1924. Wanted Agents everywhere on liberal terms. Apply for particulars sharp to:-

Messrs. P. K. Rau & Sons.
Chief Agents, for Madras Presidency. 289, Thambu Chetty Street, MADRAS.

నరసావరం

(స్వకీయవిలేఖరి)

తాగుడులేకుండాగాచేయుట

జూలై 5:-మద్రాసు మెంపరెస్సెలవారు 25.4.24 సం|| తేదిగల యు తరములో కొన్ని తీర్మానముల సంగీకరింపవేడు చు మాతాలాకాబోధనమువ్రాయగా ఆసంగతి జూనునెల 28 వ తేదిలో జరిగిన మా తాలాకాబోధనమీటింగులో ఆతీర్మానము లన్నియు ఏకగ్రీవముగా మా తాలాకాబోధనవారిచే సంగీక రింపబడ్డవని వ్రాయుటకు సంతసింపచున్నాను. వీటివిషయమై గవర్న మెంటువారికి వ్రాయుటకుగూడా ఏర్పరచుకొనబడె ను. అంగీకరింపబడ్డ తీర్మానములలో ఈదిగువసంగతు లున్న వి. లోకల్ ఫండు రోడ్లప్రక్కలనున్న కల్లుసారాయుకాణ ముల నన్నిటిని తీసివేయింపవలెను. లోకల్ ఫండువారి హక్కు గలిగినతావులలో నెచ్చటను త్రాగుడుసంబంధ మైనటువంటి గాని కల్లుసారాయి సంబంధమైనట్టిగాని ప్రచురణము లుండ మాడదు. లోకల్ ఫండువారి అధీనములలోనున్న తాళ్ళను గీయు టకు యివ్వమాడదు. తరువాత లోకల్ బోర్డుల మెంబర్లున్న తదితర యుద్ధ్యోగములున్న ప్రజలలో త్రాగుడులేకుండా చేసే గట్టియోర్పాటులను తాము స్వంతముగానున్న లేక దానివిష యమై కృషిచేయుచున్న సంఘములలో కలసిగాని మాజీకు లాంతరుసహాయమున నుపన్యాసముల నిచ్చుచున్న ఇంకా యితరమార్గములనుండనున్న జరుపవలెను. ఈరీతిని త్రాగుడు ప్రజలలో మాన్పించులాగున కలిగిన తీర్మానము లన్నియు మా తాలాకాబోధనవారివల్ల సంగీకరింపబడెను.

రోషనారా

ఈ నాటకమునకు మాజిల్లా కలెక్టరుగారు లై సెన్సు యివ్వనట్లున్న మద్రాసుములోని మహమ్మదీయులు వ్యతిరేక భావముతో నున్నట్లున్న యిదివరలో వ్రాసియుంటిని. కాని మద్రాసుమునకు యెదురుగా వశ్వగోదావరి కవతలయొడ్డన అనగా గోదావరిజిల్లాలోని భాగమున మొన్నటిదినము యీ నాటకమును తెనాలివారు ప్రదర్శించిరి. ప్రజలు బహుప్రయాస పడిరి. ప్రదర్శనముమా టుండనిచ్చి యీనాటకమున నాకు కొన్ని సందేహము లుండుటచే వాటిని నివారణచేసికొనినీమి త్తం వాటినిగురించి క్లుప్తముగా చెప్పబోవుచున్నాను. ఈనాటకము కొప్పరపు సుబ్బారావుగారిచే రచింపబడినది. నవరసపురిత మై గంభీరభావోద్రేకముచే నాటకము శోభిల్లుచున్నది. ప్రద ర్శనమునకు యెంతేని యోగ్యముగానున్నది. కాని యీ నాట కాంశము నెచ్చటనుండి గ్రంథకర్త గ్రహించెనో పుస్తకమున చెప్పబడియుండలేదు సరిగదా కొన్ని సంగతులు చరిత్రవిరుద్ధ ముగా గాన్పించుచున్నవి. రోషనారా లేక రామకౌతరా షాజిహాను రెండవకుమార్తె కొప్పరపు సుబ్బారావుగారు రోష నారాను యిరీతిగా తమనాటకములో వర్ణించియుండిరి.

“అష్టదశభావలయం దనుమహనపాండిత్యమును సంపా దించినవిజ్ఞానవతి - సర్వవిధ రాజకీయతంత్రములందు గడతే తినధీశాలిని. అత్యంతప్రజ్ఞతో యుద్ధములను గూడా నడుపగల రణసింహికారద...” ఇంకొకచోట నిట్లుచెప్పబడెను. “సకలవి ద్యాప్రవీణురాలవు- మీదుమిక్కిలి సౌందర్యనిధి...” కీర్తి తేమలైన కె. వి. లక్ష్మణరావుగారు తమ మహమ్మదీయ మహా యుగమునందు రామన్ ఆరానుగురించి ఈరీతినిచెప్పెను. “ఈమె సుస్వరూపవతికాదు. ఈమెకు రాజ్యములో గౌరవమును లేదు...” కాని రామన్ ఆరాఅక్కయగు జహాన్ ఆరానుగురించి ఆమెసుస్వరూపవతియనియూరాజ్యమునందంటిటువంటి మెకువ శేష గౌరవము కలుగుచుండె ననియు ఈమె అవివాహితగా నుండె ననియు జెప్పబడియున్నది. ఇంకొకటి. నాటకమును బట్టిచూ డయ్య క్షయిస్తునందే శివాజీనియాచి మోహించినట్లున్న అప్పుడే మృతిజేందినట్లున్న సప్తమసుమన్నవి. చరిత్రను చూచి నయెడల రామన్ ఆరా 54 సం||లు జీవించినట్లున్న ఔరంగ జేబు రాజ్యమునకు వచ్చుసరికి రామన్ ఆరాకు నలుబదియొక్క సం||లుండినట్లున్న విదితమగును. నాటకమునగల యంశములు ఔరంగజేబు రాజ్యమునకు వచ్చినతరువాత జరిగినసంగతులు. ఈ వివరీతములను కవిగారు యెట్లునవరించునో వివరనగు. అసలే మహమ్మదీయులకు ఈనాటకమును ప్రదర్శించుటలో సహేతు కముగాగాని నిర్దే తుకముగా గాని కడుకష్టముగాయున్నది. అందులో సరిత్రను వివరీతమైన సంగతులను కల్పించిన కష్టతర ముగానుండకమానదు. కనుక రోషనారా నాటక గ్రంథకర్తచైన చెప్పిన నాసంజేహములను తీర్చుదురుగాక యని కోరుచున్నాను.

నెల్ స్పీ యు రు

ఈక్షీమరును యిచ్చటనుండి రాజోలునకు మొన్నటిదినము నుండి రెండుసారులు త్రిప్పట మనివేసెను. ప్రజలకు బహు కష్టముగా నుండును. తిరిగి రెండుసారులు నడిచెట్టు మాజిలా బోర్డు అధ్యక్షులు అజ్ఞనిచ్చుదురుకాక యని కోరుచున్నాను. దీనివిషయమై మద్రాసుసులేగాక రాజోలు గ్రామస్థులుకూడ

Guard your Baby against milk-borne disease

Give your baby Glaxo—the one safe Milk food that is made in New Zealand, where the dreaded disease, bovine tuberculosis, is practically unknown. The cows that produce the milk made into Glaxo live in the open air and feed on sun-bathed pastures all the year round. That is why Glaxo is exceptionally rich in Vitamins and is free from all risk of milk-borne diseases.

Run no risk with your baby's milk; give him Glaxo, the safe milk food, which is free from the risk of conveyed tuberculosis.

Ask your Doctor!

Glaxo

The Super-Milk Food

"Builds Bonnie Babies"

WHOLESALE DISTRIBUTORS:-

Alfred Young & Co., Ltd.,

(INCORPORATED IN ENGLAND)

Post Box 40 MADRAS.

'SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA'

(REGISTERED)

IS THE SAFEST, SUREST AND MOST PERMANENT CURE.

FOR ALL ACUTE & CHRONIC DISEASES.

PRICE PER PHIAL OF 60 PILLS FOR A COMPLETE CURE Rs. 10.

THE MADRAS AYURVEDIC PHARMACY LIMITED.

THE PREMIER INDIAN CHEMISTS & DRUGGISTS.

(AUTHORISED CAPITAL Rs. 2,00,000-PAID UP CAPITAL Rs. 1,50,000)

Tele Address:- Post Box No. 151. Telephone:-

"Kalpam" Madras. No. 1031 & 837

Managing Director & Senior Physician.

Ayurveda Ratna Pandit Dr. N. V. SRI RAMACHARLU Ph. D. Sc

"CONSULTING HOURS BY THE SENIOR PHYSICIAN"

1 George Town Dispensary :- Govindappa Naick Street 10-30 A. M. to 3-30 P. M.

2 Mount Road Dispensary :- 2/4 Mount Road, 8-30 A. M. to 10 A. M. & 4 P. M. to 7 P. M.

3 Triplicane Dispensary :- 583 Pycrofts Road 7-30 A. M. to 8 A. M.

4 Mylapore Dispensary :- "Kamalalaya" 63 Royapettah High Road 6 A. M. to 7 A. M.

ఇ స నా థే లి మ లే రి యా జ్వ ర ము ను

అమోఘముగా కుదుర్చును

మలేరియా జ్వరము వచ్చుకాలము ప్రారంభమైనది. అన్ని తేయాకు రబ్బరు తోటలలో ముఖ్యము ఉపయోగించవలసిన మలేరియా నివారిణిని జ్వరస్థిమం ధించుకొనుడు. ప్రతివ్యాధిమందును ఇది ముఖ్యముగా నుం లేను. అతి స్వల్పకాలములో కుదుర్చుగల నమృత మైన ఔషధము. దేహసంధుండు ఉష్ణమును తగ్గించి జ్వరగర్భము కరిగించును. 15 దినములలో పూర్తిగా వ్యాధిని కుదుర్చును. వ్యాధిని రానీయక అతుంకపలుకుటకు రాత్రిపూట ఒకమాత్ర, ఉదయము ఒక మాత్రచొప్పున, పుచ్చుకొనినచాలును. మలేరియాజ్వరము రానేరదు.

పసిడిడ్డలకు ద్రవముగానున్న ఇసనాథేలిని వాడడు

ఇండియా, బర్మా, అందుసిలోనుకు సోల్ వజంట్టు,

Gorio Ltd, Post Box 59, Fort Bombay.

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

కలకత్తా హైకోర్టులో దావా

మంగ్రతులతీతములకు సప్తమెంటరీ గాంటుల నియ్యవలె నని యీనెల 7 వ తేదీని జరుగనున్న శాసనసభలో ప్రభుత్వ మువా రుపపాదించగలచిరిగాని అది అక్రమమని ఉత్తరు వొసంగవలెనని భారతీయ జై. ఎం. నేనుగుప్త (ఎం. ఎల్. సి స్వరాజ్యపక్షము)గారు కలకత్తా హైకోర్టులో నిన్న 4 వ తేదీని దావా తెచ్చిరి. న్యాయమూర్తి ఘోషగారు పిటిషనును వినిరి. శాసనసభాధ్యక్షునియొక్కయు మంగ్రతులయొక్కయు పక్షమున అడ్వకేటు జనరలు వాదించెను. "అధ్యక్షుడు తీర్మా నింపవచ్చునా అనువిషయమును మాత్రమే మీరు పరిష్కరింప వలెనుగాని అతడెటుల పరిష్కరింపవలెనను విషయము మీరు నిర్ణయింపగూడదు" అని అతడు కన్నవిం చెను.

"ప్రభుత్వ న్యాయవాది సాంకేతికములపై నాధారపడు చున్నాడు. మొదట వోటుచేసిన మొత్తము చాలనిచో సప్త మెంటరీ గాంటు కోరవచ్చును. ఈవిషయమున నట్టి దేదియు ను లేదు. ఇదివరకు సామ్య ప్రత్యేకింపబడలేదు. మంగ్రతులతీత ములు ప్రతినెలకును యియ్యబడలసినవే గాన నీ గాంటును కోరుట అక్రమము. 38 వ నిబంధనప్రకారము యీ గాం టును కోరిగూడదు. అధ్యక్షు డీ తీర్మానమును తి రస్కరింపకలేవ్వుడు. అతడు తనయిష్టానుసారము చేయవలె నే దు. వాది శిక్షలను చెల్లించుచున్నాడుగాన నాసామ్య దుర్విని యోగము కాకుండ నతడు చూడవలెను. ఈసామ్య యియ్యగూ డవని వాది యిదివరకే ఓటునిచ్చెను. కాన దానిని పరల నప పాదించినచో ఓటు నిచ్చుటకు అతనికిగల హక్కునకు భంగము కలుగను. వాది శాసనసభసభ్యుడుగాన శాసనసభలో అక్ర మము జరుగకుండ చూచుట ఆతని విధి," అని నేనుగుప్తగారి పక్షమున ఎన్. ఎల్. స్కార్మయగారు నుడివిరి. "వాదికోరినట్లు తీర్పు చెప్పటకు హైకోర్టువారి కధికారములేదు." అని అడ్వకే టుజనరలు చెప్పెను. సోమవారమునాడు తీర్పుచెప్పబడును.

(అ. ప్రె.)

రాజద్రోహపు కేసు

ఇధికుగారికి 5 ఏండ్లు శిక్ష వేయబడెను

ఉదయపూరు వద్దనున్న పీకారబాడీలో యీనెల 1వ తేదీని యీ కేసువిచారణ ప్రారంభమైనది. మద్రాసు ప త్నమున పకిలు లక్ష్మీనారాయణగారు వాదించిరి. మద్రాసు హిందీలో ప్లేటుమెంటు నిచ్చెను. మద్రాసుకి 376 శ్ల నుక్రిం ద మూడేండ్లును 392 శ్ల నుక్రింద రెండేండ్లును శిక్ష వేయబ డెను. (అ. ప్రె.)

తొమ్మిదవ షాసాదీజిత

61 మంది కలకత్తానుండి బయలుదేరిరి

ఈజితవారు 61 మంది నిన్న 4 వ తేదీని అలహాబాదు చేరిరి. అచట కాంగ్రెసువారు అకాలీలకు స్వాగత మొసగిరి.

(అ. ప్రె.)

మచిలీపట్నం డి. మునసబు కోర్టు

S. C. 673-23

వాది:- అప్పనభొట్ల లక్ష్మీనరసింహం

ప్రతివాది:- చిన్నం నారాయణం

వాది పేర ప్రతివాది. 19.11.20 తారీఖున రు 50 లు వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రానోటునుబట్టి దావాచేసి సవర ప్రతి వాదికి ఎన్నిసర్కాయములు సమ్యులుచేసిననూ పుచ్చుకొనక తప్పించుకుంటూ వున్నాడు. సవర ప్రతివాదికి నోటీసు నిమిత్తం 17-7-24 తారీఖు వాయిదా వేసినారు. ఆ కోజిన ఉదయం 10 ఘంటలకు హాజరు అయ్యేవారుపున్నయెడల కోర్టు వారికి తెలుపుకోవలయును. లేనియెడల యక్కుపాట్లీ చేయబడు నని తెలియబర్చడమయినది.

ముక్తేవి ప్రకాశరావు,
వాదితరపు ప్లేడరు.

గోపినాథసాహిత్య గోదేశములు

మాడరక రెవ్యూ

ఈ సల 'మాడరక రెవ్యూ' యాక్రిందివిధముగ వ్రాయుచున్నది:—

ఏదైన సత్కార్యము జేసినపుడు మానవుడు సంతతి పొందును. సత్కార్యమును జేయుట అట్లే! సులభమైనది గాదు. ఆకార్యకార్యముల కొరక విశుద్ధమైనది, ఉద్దేశ్యము మంచిదై, చేయగోరినదానికి సద్భావముండి, అనుష్ఠించు సాధనములు ఎవరికిని అపాయకరములు గాకుండ నుండవలెను. ఒక నిదర్శనముజూడుడు. భిక్షు పెట్టుట మున్నగు సహాయము జేయు ధర్మకార్యములు సత్కార్యములుగ పరిగణింపబడును. కాని అలోచన విచక్షణలేకుండ ధర్మముజేయుటవలన ధర్మమును బొందువారల ఆత్మగౌరవమునకు భంగము వచ్చు ఫలిత యేర్పడవచ్చును. కావున సదుద్దేశ్యములను సద్భావంతయు లున్నను అట్టిసాధనపుడు నిజముగా మేలుజేయువాడు గాకపోవచ్చును.

కావున ఒకవడుమృదు మరయొకని చంపుటవలన దేశమునకు మంచి జేయగోరినపుడు అట్టిచాని ఉద్దేశ్యమునుగాని దేశభక్తినిగాని స్తుతింపవారికి ఎక్కువభాగ్యత యుండును. వీలయినగా చంపుటయే చెడ్డదిగావున.

సాహసము స్తుతింపవలసిన అవసర మసలేమైన నున్నదేమో ముందు అలోచించెదము. ఆయనను ప్రశంసించిన వారికి అహింసయును నమ్మకమున్నదనుచున్నారు. వారు చెప్పిన మాటనే నమ్మెదము. వారైతెనయెడల ఉద్దేశ్యము దేశభక్తిపరమై, సాధనోపాయములు దౌర్జన్యరహితములై అహింస కేదురుపోకుండనుండి యెక్కువత్యాగములుచేసి దైర్ఘ్యముతో సత్యవాక్కులై కష్టముల బొందినవారి కెక్కుడుగ నత్యంతముగ ప్రశంసించవలసియుండును. అట్టివారెందరోగలరు. అవివరములన్నింటినిమనముక్రమమునకర్చుచున్నాము. అట్టివీరుడొకడు ఎన్నెన్నియో కష్టములబడి తుదకు త్తుయోగముతో చచ్చిపోయెను. జేయిలలో కొరడాదెబ్బలు దిని నిరశనవ్రతము జేసిన రాజకీయ ఖియదీలు ఆందరును ఇట్టివీరులే. ఏమిదమైన చావునైనను బొందుటకు వారు సిద్ధముగనే యుండిరి. సిరాజిగంజిసభలో నింత గౌరవమును బొందినమహాశయియు ఇట్టివారిలో నెక్కడనైన జేరునా? చేరజాలడు. అత్యంతగౌరవము వినతులు అట్టివానికి గాక హత్యజేసినవాని కర్పింపబడెను. ఎందుచేత? ఆయనఉద్దేశ్యము దేశభక్తియగుటచేత. కాని వైనదెప్పినటుల యిట్టిఉద్దేశ్యమును గల్గి పనిజేసినవారే అహింసలకు బద్ధులైయున్నవారింకను గలరు. కావున మరల నెందులకు ప్రశంసించిరిని ప్రశ్నించెదము. 'కారణము స్వార్థత్యాగము జేసిననియ, ఇది అంగీకరింపజాలము. దేగానిని ప్రారముగ హత్యజేసి ఆయన పారిపోయెను. వెంట ఆయనదేశయులు కొందరుబడిరి. వారేమియును తప్పుజేయలేదు. ఆయన వారివైకాల్చి కొందరుచంపెను. ఆయన లెగర్దుగానిని చంపబోయినపుడు ఉద్దేశ్యమేదని భయమున్నటుల దెలిసినను యిదిస్వార్థత్యాగము గానేరదు. ఇతరులను చంపియైనను తన్నుతాను రక్షించుకొన జూచినవాడు స్వార్థత్యాగము జేసినని చెప్పుట అపభాషయగును. ఆయనను యితరులు పట్టుకొని న్యాయముప్రకారము బలియిచ్చిరి ఆయన ఆరెవైనపిదప పౌరవము గల్గినిచారణబొంది, సత్యమును బల్కి నిరపరాధుని చంపినంగలకు విచారమును దెల్పి చిరునవ్వుతో మరణమును స్వీకరించెను. ఆయననడవడిలోనివి మంచివియములే. కాని క్రిమినలు కేసువిచారణలు చూచినయెడల యెందరో హంతకులు తమంతలతాము పోలీసుస్టేషనుకు బోయి బుద్ధిపూర్వకముగ తప్పుజేసితిమని యొప్పుకొని కాల్గేమియు తడవబడుండ ఉరిస్తంభమునెక్కినవారున్నటుల దెలియగలదు. పాపము గోపినాథసాహిత్య కట్టవానిని జూడ మాకు విచారమగుచున్నది. కాని ఆయనకు ఉన్నతస్థానము నొసంగుటకు కారణమేమియును మాకు గాన్పించలేదు.

సదుద్దేశ్యములన్నంతమాత్రమున గౌరవార్హులు గావారు. రాజకీయోద్దేశ్యములతో బందిపోట్లును హత్యలును గూడ జరిగినవిగలవు. దుర్మార్గులను బోవుహంతకులు దేశములకు స్వాతంత్ర్యము నిప్పించుటకై ధనముగావలసనిరి. వారిలో కొందరకు న్యాయముప్రకారము ఎక్కువశిక్ష విధింపబడెను. కాని వారికి రాష్ట్రీయమహాభిలాష ఉన్నతగౌరవము నిచ్చెదరని యెవరు తలంచిరి? ఈమధ్య ఆంగ్లరిక్కులను మోసగాండ్రును దేశముతో చంపినవారు సంఘములో నట్టిదోషులు లేకుండ జేయవలెనను సదుద్దేశ్యముతో జేసియుండవచ్చును. ఈహంతకులను

గూడ యింకను సాగగువారు లేకపోయిరి. ఉద్దేశ్యము మంచిదనియు, చేసినపని చెడ్డదనియు భేదముల ఆరాదీయువారు సద్గుణమునుగాని సదుద్దేశ్యమునుగాని చెడుపనితో నేకముజేయుట వలన చెడుపని కుండు దోషమును కొంతవరకు, అట్టియుద్దేశ్యము లేకున్నను, తగ్గించుచున్నారను విషయమును మరచిపోరాదు. సత్కార్యములు చేయుటకు సద్భావములను సదుద్దేశ్యములను కొరతలేనపుడు, చెడుపనులు చేసినపుడుగూడ అట్టిసద్భావము లే సదుద్దేశ్యములే యుండునని ప్రశంసించదగదు. ఇట్లు చేయువారికి దుష్కర్మ యన యిష్టమున్నటుల వెల్లడిగాగలదు.

గోపినాథసాహిత్య రచనమును తయారుజేసినవారికి అహింసయెడ వాక్పూర్వకమై యున్నదనువిషయము వారు ఆతీర్మానముపై చర్చ జరిగినపుడు గావించిన ఉపన్యాసముల జూచిన విశేషము గాగలదు. ఒక మహాశయియు సాహిత్యమును పూర్తిగ ఖండింపగా సభవారందరూ 'సిగ్గు సిగ్గు' అని కేకలు వేసిరి. అట్టి సభలోని వాతావరణమునందు 'అహింస' యనున దేమాత్రము నుండజాలదు. మరియొక ఉపన్యాసము అహింసను బహిరంగముగ పరిపాలించుచు దౌర్జన్యమునకు గడంగుటను ప్రోత్సహించెను. ఆ తీర్మానము నుపపాదించినాయన కాంగ్రెసు కేమలుపాషా విజయముల కభినందించినపుడు అహింస యొక్కడనున్నదని కంటకముగ ప్రశ్ని నడిగెను. కాని యాయనయే మరల అహింసాసిద్ధాంతములో నమ్మకమును ద్రువపరచుచు ప్రారంభముగ తీర్మానము నుపపాదించెను.

అహింసయందు నమ్మకము కేమలు పాషా

అభినందనము

అట్టి పరిస్థితి లున్నను అన్ని దేశములలోను నెట్టిదౌర్జన్యమైనను చంపుటగూడ తప్పేయని గాంధీగారివలె నమ్మువారు కాంగ్రెసులో కొందరు గలరు. మరికొందరు భారతపరిస్థితులకు అహింసయే సరియైనదార్గ మని నమ్మువారును గలరు. ఇట్టివారిధికసంఖ్యాకులుగ నున్నారు. మహామృదాలీగారు తమ మతము ప్రకారము అహింసవలన ఆదర్శమును బొందలేక అవసరమైనయెడల దౌర్జన్యమునకుగడంగుట కెట్టి ఆక్షేపణయు లేదని అనేకసార్లు చెప్పుచుండిరి. భారతీయులు స్వరాజ్యమును దౌర్జన్యరహిత సకమహాద్గముల బొందవలసిన కాంగ్రెసు క్రిమి చెప్పుచున్నది. కాని అయ్యది అన్ని దేశములకును న్యాయమును విధించుటలేదు. అట్లు చేయజాలదు. కావున అహింస భారతదేశమునకు ప్రస్తుతాచరణమార్గము గాని అన్ని దేశములకును అన్ని కాలములకును ధర్మమార్గమని నమ్మని కాంగ్రెసు పక్షమువారు ముస్లిం కేమలు పాషాగారి విజయముల నభినందించుటలో అసంబద్ధమేమియును లేదు. అహింస ఆధ్యాత్మికధర్మముని నమ్మువారు మాత్రమట్లు చేయజాలరు. కావున సాహితీరచనము నుపపాదించినాయన వేసినపోటు అహింసను ఆధ్యాత్మికధర్మముగ నమ్ముచు తురుష్క దేశభక్తు నభినందించు కాంగ్రెసుతీర్మానమున కనుకూలముగ వోటుజేసినవారికే తగులును.

యుద్ధము: హత్య
అహింస ఆధ్యాత్మికధర్మముని మనవలె తలంచుచు ఆప్రకార మాచరింపజాలకున్నను, సాధారణముగ హత్యలు, రాజకీయ దండనములు, యుద్ధములు అట్టియును నిషేధింపవలసియుండును. కాని ఆధ్యాత్మికధర్మ వని తలంపకున్నయెడల దౌర్జన్యముపై సాధారపడి చేయుకృత్యములన్నిటిని వానివాని మంచినిబట్టి నిరూపింపవలయును. దౌర్జన్యమువలన నొక వ్యక్తిగాని దేశముగాని తన ఆత్మగృహమును బొందగల్గునెడల, అందుద్దేశ్యము, ఆత్మగృహము, స్వాతంత్ర్యసంపాదనము మున్నగు క్రమానుకూలనైతికాదృశ్య మగునెడల నిట్టియుద్దేశ్యముతో జేసిన దౌర్జన్యము న్యాయమే యగును.
యుద్ధమే హత్య యనియు, అందు అన్ని హత్యలును సంక్రమించినవనియు, అయ్యది మోటుదనపుచిహ్న మనియు, యుద్ధమువలన లాభములకన్న నష్టము లెక్కువగ గలుగనియు, యుద్ధములో విజయము గల్గినపిదప శాంతిమార్గముల జరుపవలసిన పనులు చాల యుండుననియు శాంతిసిద్ధాంతము నిచట మేము చర్చింపదలంపలేదు.

ముస్లిం కేమలుపాషా తనదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము నిప్పించవలెనని పోట్లాడెను. విజయము గాంచెను. కావున ఆయన పోట్లాడుట యుక్తమే.

పరాధీనదేశము స్వాతంత్ర్యమును బొందుటకు రాజకీయోద్దేశ్యముతో జేయు హత్యలు క్రమమైన సాధన మని తలంచువారు చరిత్రలో నెక్కడనైన నిట్టి హత్యలవలననే దేశమునకుగాని స్వాతంత్ర్యము వచ్చెనేమో చూపవలయును. రాజకీయహత్య లైన పిదప విప్లవసంగ్రామములును స్వాతంత్ర్యసంగ్రామములును జరుగవచ్చును. కాని యిం దేమాత్రమును మనస్సునందు కలవర ముండరాదు. రాజకీయహత్యల సాధనవైపునకు మును విప్లవసంగ్రామములతో సంబంధములేకుండ నిశ్చయింపవలయును. మేము సరిత్రలను జదివినంతవరకు హత్యల సాధనమువలన నేదేశముగాని స్వాతంత్ర్యమును బొందుటకు జాలినటుల మాకు గాన్పించలేదు.

ఒకవేళ నేదేశములోనైన నది విజయముగాంచినను భారతదేశములో విజయముగాంచునా యను విషయమును నిర్ణయింపవలసి యుండును. ఈవిషయమై ముందువెనుకలు కొన్ని సంవత్సరములనుండియు మేము ఆలోచించుచుంటిమి. మేము తెలుపుకొనినది యాహత్యలపద్ధతి నైతికముగ తప్పగటయేగాక భారతదేశములో నిరుపయోగముగూడ ననియే.

ధర్మయుద్ధము జేసినపుడు పోట్లాడినవానిని స్తుతింపవలెనన్న ఆత్మకు చెల్లాలమునందువలె మెలగియుండవలెను. రాజకీయముగ గాని మరియేవిధముగ గాని ఉద్దేశ్యము చెట్టుకొని హత్యజేసినవాడు కులాసాగా ఆటలాడుట కట్టుచేసిననజాలము. ఆత్మకు వెనుకనుండి కొట్టును. వైరిసిద్ధముగ లేనపుడు ఏమాత్రము డెలుపకుండనే యెదుర్కొనును. ఇది పిరికితనము. యుద్ధములలోగూడ హతాత్మక తెలుపకుండ యుద్ధమును ప్రకటించుట గలదు. కాని ఒక దేశమునకు మరియొక దేశమునకున్న సంబంధములబట్టి అట్లెదుర్కొనుట యుక్తమని తలంపరు. ఒక్కసారి అట్లెదుర్కొనిన పిదప యుద్ధము ప్రకటించినటుల దెలిసికొని అదిమొదలు అట్టి పోరాటములకు సిద్ధముగ నుండెదరు. రహస్యహత్యలలో నెట్టినిబంధన లుండవు. అందుచేతనే మనస్సు పీరత్వమునకును హత్యలకునుముడిపెట్టుచుండును.

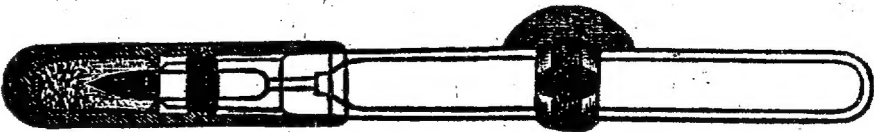
మేము చెప్పినది తప్పు గావచ్చును. కాని మాక్రిటుతోచినది. తెంగాలు నిజముగా యుద్ధభూములలోయుద్ధముజేయుట కలవాటు పడియేయుండినయెడల సిరాజిగంజిలోను పిదపను, యిట్టిహత్యలకై సోత్రపాతముల జేయుట యుండనిదే.

శ్రీ వేంకటేశ్వరాయుర్వేదకళాశాల, బెజవాడ

1924 సం. జూలై 4 వ తేది తెగవబడును. మాతన విద్యార్థులు జూన్ 25 తేదిలోపల దరఖాస్తులనంపి జూలై 4 తేదికి కళాశాలకు రావలయును. కొరువారికి దరఖాస్తుపూరములు కళాశాలనియమములు పంపబడును. విద్య ఉచితము, భోజన నాది సదుపాయములు విద్యార్థులే చూచుకొనవలయును. పాశ్చాత్యవైద్యనిపుణులచే అనాట మీ ఫీజియాలజీ మొదలగు శాస్త్రవిషయములకూడ బోధింపబడును.

నోరిరామశాస్త్రి, కళాశాలాధ్యక్షులు, బెజవాడ

సెల్ ఫిల్లింగు "ఆ గేట్" ఫ్రంట్స్ వేనా

కాకా లెన్ టెన్ క్రమచయనందు, మారనభక్తి అని చెప్పదగు ఈ "ఆ గేట్" కలము, అమెరికా అస్టోరియా, మొదలగు ఖండములలో వివిధగా వ్యాపించియున్నది. ఇత్యుడిప్పుడు మన హిందూదేశమునందు గూడ మిక్కిలుగా జనాదరణము లందుచున్నది.

సాధారణమయిన "ఆ గేట్" కలము

మామామగ ఉపయోగించుటకు ఉత్కృష్టానికి బదులు "ఆ గేట్" గానాపాతి మరయోగించుట యద్భుతమగు మారనభావము. ఒకరూరి సిరాలో ముంచినయెడల అందు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.

మైలాపూరు విక్టోరియా డిపో, మదరాసు.

రక్తాక్షి నందరం ఆపాధమాన శుం 3, శనివారము

రాధికాచైతన్యము

[మాలే రాఘవరావుగారు]

మ. శ్రుతిపర్వంబుగ వేణుగానకలనం
జొక్కించుచు జొక్కుచుం
గతుకం బేర్పడ మమ్ము బ్రోచుదొర మా
గోవిందు డేడీ యటం
చతివ ల్లోపిక లెల్ల న న్నడుగ నే
మందుకా! ముకుందా! కృపా
మతి నెం దేగితో వేగ రమ్మ, పెంభా
మకా గాను నే రాధికన్.
కా. గొప్ప ల్లోపిక లేగుదెంచి రినుడుం
గూరెక, నిశాభామినీ
భావానందకరంబు గాగ శ్రీ ప్రా
గ్భాగంబునం దోచె, నే
డీ వీరితి గృహంబుల జేరక దడయం
గృహ! గతం బేమి! మా
యాపు ల్లోలల జేరితో! ముచితో
యాత్మియ నా రాధికన్!
కా. అందె ల్లెల్లెలు ఘల్లుఘల్లు రని ప్రా
యం జిందులం ద్రొక్కచుక
సందు ల్లోందులు దూర పర్వదేవసీ
చందంబు వీక్షించి యీ
నందుస్త్రీలు హసిత్రు, మల్లు మిడ కృ
ష్ణ! వీడిపావంగ. నా
యం దేలూపము గల్గె డెల్ప కిటు నే
యం బాడియే రాధికన్.
మ. ఎచటం జూచిన గన్ను లున్నవియో! యీ
వేమయ వీరితిఁ బ
న్నుచు గారెంతువా? లేక భ్రాంతిపడి యే
నుండంగ నిట్లయ్యెనో
యెచటం గన్నడుమండి, కాగిలిడగా
నిట్టె బయ ల్చిక్క జే
యంచు మాయం బయి మోసగింపఁ దగునా?
యో! నాథ! నీరాధికన్.
మ. వివినాంభోధిమరు త్రరంగముల నె
వ్వేళక భవద్ధానమే
వివరితంబుగ దొప్ప దోగుచు నెట
న్విన్వించెడిం గాని హా!
యపురూపం బయె నీదురూపు, కనలే
నైతిక, బ్రియా! యే నిశం
జపుమాటు న్యసీయించితో వెడలు మీ
కా! నేను నీరాధికన్.
కా. గుంపు ల్లాడి ప్రజాంగన ల్లననితోఁ
గొండెంబులం జెప్పి దం
డింపం జేయఁగ వేచియుండి, రిక సాఁ
డీ లెల్ల నాలింప మ
న్నింపం బోదు యశోద నేటి కిటు నే
నికా డాగి నాశోక్తా నీ
ద్ధింపంజేయు ముపేక్ష నే నుఁ బెనా
తికా గాను నీరాధికన్.

పంచమ ప్రబోధము

[సోమంచి సూర్యనారాయణశర్మగారు]

బయలు దేరుము మాలవాడా పంటలను బండించు బ్రాహ్మ!
భయ మదేలా? జన్మహక్కుల భద్రబరచికొనన్.
భారతీయుడ వీవు నేడే భారతాంబిక ముక్తి యయ్యెడి
భారి యింటను గూడచుండుట పాడియెనయ్యా!
మాటికిని గడ్డకును గజవుగ నీటికిని బాటకును వెలిగా
నేటిజీవన మెంతకాలము ఇట్లు గడపెదవు?
డొరకున్నందులకు ఫలితం బేరికిని యిట్టులనె యున్నది
మోరకుడ వై నెడక శాంతపు పోరికిం జనుమా!
ఒక్కనాడా చెందునాల్లా పెక్కువత్సరములు శతాబ్దులు
అక్కటా కడసనెను చిక్కుల నెంత లేకుండన్.
లాంగిలివి నేవకుడ వాచు నెసంగితివి త్రుంగిలివేనెల క
డంగుదువె యిడ లేవకుండగ తరిని గోలుపడి.
చుకువు సంధ్యల కేమి యున్నత పదవులకు నే మేదియో తిని
బ్రదుకుటకు పని చేసికొనుటకు పరు ననుగ్రహమా!
స్వేచ్ఛ దక్కి చరిండుకంబెను ప్రేయమా మరణంబె నీ విడ
నిచ్చయింతువె యెటిగి మానవి హీనజీవము?
మందలుగ్గి! క్రింద భారతకు పండులను గుక్కలను గాంచెడు
చందమున నే జూడ రన్నఁచారమే లేదా!
మహామదీయమతంబుఁ గై ప్రవ మతముదాల్చిన గౌరవంతురు
అహహ! హిందువుడైన నిన్నె యధముఁ డనియెదట.
అడుగులం బూజించుకొలదని అడుగునం బడవేసి తొక్కిగ
నెడగై యెన్నాళ్లు వారిని విశ్వసించెదవు.
మద్యమును బోయించి నీసంపాద్యమును హరియించుకత సం
వేద్యమెనను క్రించు నేవను వినువచేమయ్యా!
వేదమందున లేనిమతములు భేదము లు గడులెంచుమాయా
వాదములు సకీయించుకాలము వచ్చెగనుమయ్యా.
పాతకములెడబాపుకొత్త కేత శ్రీగాంధీమహాత్ముడు
భూతయత్నిము నేయుదాంఢిని పోల్చు గనవయ్యా!
ఎంత నెంచుచు వానఁజేసుచు చండకష్టము లొర్చు కొనునీ
యండనుండును శ్రీనివాసు డని యెటులమయ్యా!
నీదుచేత నె యిమిడి యున్నది నీదుమోక్షం బనుచు బాటిన
సాధుగాంధీమహితబోధలు శ్రవణముల బడవో!
మొండిపాటు లడేమి చెప్పిన దుండగిడు ల దెంతకొప్పిన
దండిదైర్యము వదలబోక స్వతంత్రమును గొనుమా
మతము వీడఁగ నెదుః సత్యవ్రతిము వీడఁగ వలదు, గాంధీ
హితమెటిగి సతమరిగి కాంచు మహీనసంపదలక.
పాటువడుచు కృత్రి మంబు పాటువడు మా కట్ల ద్రెంచుక
లైటబడు మాయూరికినిఁ దత్పరకర్మముక.
మానవుడ పిననెడుమాటన మరచిపోయిరి యుగజులు నీ
మానసంబును ముం దిట్టెలు మార్చి వేయుదురో!
బడులు, బాటలు, బావులును దేవాలయంబులు, సత్రములు, నీ
వడల నేలా నరుల కెల్లర కను నవఁరములే.
వెనుకఁ దగ్గినకొలది యింకను వెనుకద్రోయుటెకాని యెవ్వరు
కనికరంబు వహించు పెద్దలు కానబడరయ్యా.
తప్ప జేసితి మంచు పచ్చా త్రాప మించుక యేని జెందరు
మొప్పెలను నమ్ముకొన నీకెటు ముక్తి యబ్బెడినో!
మానవత్వము నిల్వకొనగాఁ బూని లేనియవక్రదీక్షం
బూని యాయాతావులకునుం బొమ్మకాంతుడవై.
ఎవ్వ రడిన నెదురు నెప్పుడు మెప్పుడు నీయత్నంబు మానకు
దవ్యుదవ్యుల బాసి పోవు నధర్మ మానాడే.
తిట్టెదరు, కట్టెదరు చెరతం బెట్టెదరు, కొట్టెదరు నీదగు
పట్టు విడువక నిలిచి యంతటఁ బరగు విజయుండవై.
పుట్టుహక్కుల గాచి కొని తో. బుట్టువులనుం బ్రోచిమని నీ
పుట్టుభూమిముగము దీర్చుక బొందు మోక్షమును. (285) 22

తత్త్వము

[కొప్పర్తి నారాయణమూర్తిగారు, బి.ఏ. యల్.టి]

సాహితీ సమితి.]

1. వారు చేసిరి పీరు చేసిరి
పాడు చేసిరి పరు లటంచును
వగచుచుండుట యేలరా?
వారలెవ్వరు? వీరలెవ్వరు?
వారు వీరును బ్రహ్మ మనియెడి
వరుస నెరుగ వ దేలరా?
2. కార్య మియ్యది కారణం బిది
కార్యకారణమైతి ఘనమని
గాసి జెందగ నేలరా?
కార్య మెయ్యది? హేతు వెయ్యది?
కార్యకారణక రయందున
గాఢనమ్మక ముంచరా!
3. వట్టి యిక్కడ గట్టియెక్కడో?
వట్టి దొరకెను గట్టిలేదని
మాయలో పడనేలరా?
మట్టికాయము మట్టి గలయును
గట్టియెక్కటి యాత్మయే మరి
వట్టి వన్నియు నగునురా!
4. నాది యియ్యది నాది కాదిది
నావి కావలె నన్ని యందును
నయము లేపెదవేలరా?
నీదె సర్వము నీవె సర్వము
నీవె బ్రహ్మపునిలయ మనియెడి
నిజము తెలుసుకు బ్రదుకరా!
5. కష్ట మొందను సౌఖ్యపడియెద
కష్టసుఖముల గాంచుటకు నా
యిష్ట మని యోచించెదో?
కష్ట మగునది బ్రహ్మమును గన,
గాంచ యెదవిన సుఖమె సుఖ మను
జ్ఞానమును కాంక్షించరా! (289)

మిత్రుఁడా!

[ఏనుగు తిమ్మరాజుగారు]

గే య ము
ఉన్నయూరును గన్నతల్లియు
నొక్కరూపట మిత్రుఁడా
కన్నతల్లిని మరచిపావుట
కాదు ధర్మము మిత్రుఁడా (1)
తల్లిరూపముఁ చలఁపఁ జిత్రము
పల్లవించును మిత్రుఁడా!
కల్లగురువుల నాశ్రయింపక
తల్లిఁ గొల్వము మిత్రుఁడా! (2)
ముసుగుశ్రుతల మూలమట్టుగ
పొగరడంచుము మిత్రుఁడా
పొగరడంచిన మోక్షమార్గము
పొందఁజూచెడు మిత్రుఁడా! (3)
తనువు నిత్య మటంచు కాశ్వత
ధర్మ మరయవో మిత్రుఁడా!
తను వబద్ధము తత్వ మరయుట

శిష్ట కృష్ణ మూర్తి కవికృత కంకణబంధము

[[ప్రకాశకుడు పోక్కుగారి లక్ష్మీనారాయణగారు]]

(రక్తాక్షి శ్లోకమున బంగారుబంధము ఆంధ్రప్రదేశ్ సారస్వతానుబంధము తరువాయి)

రామాయణకథా

శ్లో. తా దేవాళీనామాకా ధా నా ధీనానేకా లోకిమా

స్థానాభాఖ్యా యోగీ శంపా యాదేతం రామేరాజానేతా

దేవాళీనాం తాః ప్రసిద్ధాః పూర్వపక్షిణాదయః ఆకాః
దిశః ధాః రక్షకాశ్చ న నాసన్ కింత్వధీనానేకాః అధీరబుద్ధిః
మూఢా రామైశ్చత్యాయః ఇనఃప్రభు ర్వాసాంతా అనేకాః
ప్రజా యాసాంతా శ్చాభూవన్ ఏవం జాతే యః అగీ శయన
త్యేన శేషతైలవాన్ శేషతైలవాన్ లోకి ధార్యత్యేన లో
కనాన్ విశ్వంధరః సచ స్థానాభాఖ్యాస్థానే స్వస్థానే ఆభా
ఖ్యే కాంతిఖ్యాతీ యస్యాస్యా తాదృశీకంపా విద్యుద్రూపా
గోణీకుజా మా లక్ష్మీశ్చ ఏతం లోకం ఆయాత్ ఆగచ్ఛతు
ఇతి ప్రత్యేకవస్తయః రామఅభిరామ ఇరాజానే భూపతే
ఇతిసంబుద్ధిః

శ్లో. దేవాళీనా మాకాధానా ధీనానేకాలోకి మాస్థా
నాభాఖ్యా యోగీ శంపా యాదేతం రామేరాజానేతా

దేవాళీనస్య ఇంద్రస్య ఆమా అపక్యా యా ఆకా శ్చత్రు
సంహారాద్యా తస్యాః ధా పోషణం తస్యా మహాధీనః న అధీ
నఃనాధీనః తాదృశో నభవతి త్వనాధీనః అతఏవా నేకాలోకి
అధికప్రతాపః మాయా లక్ష్మ్యై అస్థా అస్థానం లక్ష్మీవానిత్యర్థః
అభా అకాంతిః అభ్యా అక్తిరి తయో లోగీ సరింధనాన్
తాదృశో న తథావిధః కాంతిమా స్త్రిమాంశ్చ నేతా నాయ
శో రాజా దశరథః రామేసతి సుతేసతిత్యర్థః ఏతం సమంతా
త్రస్సిద్ధం శం సుఖం ఆయాత్ప్రపా పేతిసంబుద్ధిః పాతీతివః
శ్లో. వాళీనామాకాధానా ధీనానేకాలోకిమాస్థానా
భాఖ్యా యోగీ శంపా యాదేతం రామేరాజానేతా

వాళీతి రలయారభేః వరాణాంసముహో వారం తద
స్యాస్తీతివాళీ ఆనేకవరఫలఇత్యర్థః తథావిధో రాజా యోగీ
విశ్వామిత్రః నామాకాధానాధీనానేకాలోకి నామ్ని దీక్షిత
ఇతి నామ్ని ప్రసిద్ధావా యా ఆకా తయో ఆధానాధీనః
అగ్నిధానాధీనః యాగాసక్తిమా నితిభావః ఆనేకాలోకి
బహూం ప్రదక్షిణదక్షా నృనసాలోకమానః ఆదే ఆదిభవే
తత్రభవఇత్యే అగ్రజ ఇత్యర్థః రామే స్త్రిరామచంద్రే మా
స్థామాయా బుద్ధేరాస్థాస్థానం రామ విషయకజ్ఞానంవాంత్స
న్నిత్యర్థః నేతా స్వాశ్రయనుప్రావశో భూత్యేతిశేషః ఏత
మీశం దశరథ మాయా త్రాప్తవ భావ ఖ్యాచ తే అం భూవ
ణం యస్య శంపాతీతి శంపః తయో స్సం బుద్ధిః

- ధర్మయుక్తము మిత్రుడా! (4)
- మాయమర్మము చెప్పి గురువులు
- మాయచేసిరి మిత్రుడా!
- మాయతత్వము మరి త్యజింపక
- మనలె దేటికి మిత్రుడా! (5)
- చాలుజాలు నిరంకుశత్వపు
- బాడబోతుము మిత్రుడా
- బాడతెలియక మాడబోయిన
- కీడు మూడును మిత్రుడా! (6)
- శున్న దాను గ్రహింపనేరడు
- ధనమదాంధుడు మిత్రుడా!
- తన్ను దాను గ్రహింప తారక
- తత్వ మాయను మిత్రుడా
- నిర్మలంబున ధర్మమార్గము
- నీకు చెల్లిన మిత్రుడా! (7)
- ధర్మమార్గం తాత్రయింపవు
- ధనమదాంధుల మిత్రుడా! (8)
- కర్మయోగప్రకార మంతయు
- గలదు గీతల మిత్రుడా
- కలఁదో లేదో పరాత్పరం దని
- కలఁగబోతుము మిత్రుడా! (292) (9)

శ్లో. లీనామాకాధానాధీనా నేకాలోకిమాస్థానాభా

ఖ్యా యోగీ శంపా యాదేతం రామేరాజానేతాదేవాళీ ౫

ఇనానేకాలోకి ఇనం సూర్య మనకృ దాలోక తే
తథాతాపన ఇత్యర్థః ప్రకరణా ద్విశ్వామిత్రః లీనామాకాధానా
ధీ లీనాః క్యాఃప్రలీనాః ఆమ మపక్యం మాంసాదికం ఆశ్చంతి
ఆమాకాః ఆమ మలక్ష్మీకడువలెతం మాంస మత్నంతీతివా రా
క్షసా మాచీనుబాహ్వదయః తేషా మధా అపోషణం తా
నాధతే నాధ తన్నాధనశీలః తాచ్ఛీత్యేణిని నాధృనాధృయా
ష్టా ప్రతాప్తేత్యర్థః ము బభూవేతిశేషః మదన్యరాం
రాయ కాణి రోక్షసాన్ జమీ త్యయాచ తేత్యర్థః మాత్రః
తయా సహితాఅస్థాయత్వం ఆభా అప్రకాశ న సఫలబంధు
నేతిభావః ఏతం యోగీశం స్త్రిరామం ఖ్యా యాగమ రక్షేడితి
ఖ్యాతి రాయా త్రాప్త ఇతి తాః ఏవం ప్రసిద్ధాః రామేరా
రామవిషయకజ్ఞానాని ఇరా సురాంబు నా గుర్వాప్యిత్యమరః
అహం జానే దేన రాజా ఆ విష్ణో గోణీకుజేయం ప ఇతిసం
బుద్ధిత్రయం.

శ్లో. నామాకాధానాధీనానే కాలోకిమాస్థానాభాఖ్యా

యోగీ శంపా యాదేతం రామేరాజానేతాదేవాళీ ౬

నేవాళీ దేవాని యతిధ్యానేనగన్తుంతీతి దేవారాః తఏవ
దేవాలాః రలయారభేః ఋషయః తే అస్యసంతీతిదేవాళీ
ఋషిగృహసహితః యోగీ విశ్వామిత్రః మాకాధానాధీనానేకా
లోకి మాయా స్త్రితాదూపాయా లక్ష్మ్యై ఆకా దిక్ స్థానం తి
భావః విదేహపురమిత్యాశయః త త్రాధానం యాగ్ర సదధీనః
తత్పరః యోనేకః నవిద్యతేఈయస్యసః నేకః నవ్యత త్యేతికన్
సనభవతిత్యనేకః లక్ష్మీవాన్ రాజాజనక ఇతిభావః తదాలోకి
అలోకనశీలః తాచ్ఛీత్యేణిని తాదృశస్సన్ మాయా స్త్రితా
యాస్థా నే తత్ర పు ఆభాఖ్యాతిః ఖంవివాహజలతసుఖం
ఇన్యతితి మాస్థానాభాఖ్యో లేనసహిత ఇతిశేషః రామే రాజా
నేతా రామస్య ఇరాధూః తస్యా జాయతఇ తీరాజంయత్
అంగారవం భారో యస్య ఇరాజాశేషః తద్రూ పో లక్ష్మ్యై
ఇతిభావః తస్యచ నేతాప్రావశశ్చ సక ఏతం పూర్వోక్తం
ఈశం జనకం అయ త్రాప్త పేతిపూర్వవస్తంబుద్ధిః

శ్లో. మాకాధానాధీనానేకా లోకిమాస్థానాభాఖ్యా యో

గీ శంపా యాదేతం రామే రాజానేతాదేవాళీనా ౭

మాకాధానాధీనానేకాలోకి మాయా బుద్ధేః ఆకాశక్
స్థాన మితిభావః తత్రాధానం నిధానం తదధీనా యే అనేకపదా
ర్థాః తదాలోకి బుద్ధిస్థా యే పురోద్భవ్యమానగంగాదిపదార్థాః
తద్వృత్తాంతదర్శనశీల ఇతిభావః మా స్థా నామాయాస్థానం
పురుషః గీ గీతవాన్ స్త్రిరామచంద్రః తం విశ్వామిత్రం ఈ
శం జనకం రామేరాజాః రామామనోహరా ఇరావాచః తజ్ఞా
యే అహేతవః తాదృశస్సన్ కథం గంగోత్పన్నా కన్యాయ
మాశ్రమఇతిబువన్ నేతా ప్రాపయిష్యతి మార్గతేమపనోదన
పూర్వకభాసమత్పానచాతుర్పురస్సర మధ్యానం గమయి
ష్యతి ఇతిశేషః దేవాళీ దేవపం రంతరిక్షచారిణీ ఈనా
ఈమవాక్కు ఇనా ప్రభీతి అఇతి సంభోధనం భాఖ్యాయ భా
ఖ్యే అయితి భాఖ్యాయః శంపాయాదిః శం సుఖం పాతి శంపః
తాదృశః యః అయః శుభావహః దైవం యేషాం తే భాగ్యవంత
నేషా మదిః పురస్సరః తయో స్సంబుద్ధిః

శ్లో. కాధానాధీనానేకాలో కీమాస్థానాభాఖ్యా యోగీ

శంపా యాదేతం రామేరా జానేతాదేవాళీనామా ౮

అత్ర ఉపరి తద్భూతానుగోధీ యత్రేతి సంపాద్యతేయ
త్ర యస్మిన్ ఫలతే కాధానాధీనానేకాలో శం ఆన త్రేసుఖమాధ
త్రే కాధానః తాదృశః అధీనః వశః అనేకా న్యలాని ఆరాణి
యస్య సో నేకారః పవిః ప యస్య ఇంద్రః మాస్థానాభాఖ్యా
యోగీ మాస్థానం పవ్యం తేన తద్దోష్టే లక్ష్మ్యే తస్య బ్రహ్మణో
ఆభా తేజః తనూజే త్యర్థః తయా యాయా ఆఖ్యా నామా
అహ్యా యై జాతేతి నామ తద్యోగీసక అక్తి పాపీ అతముష్క
హ్రాస్యే న దుఃఖీవా సాదేవాళీనామా దేవాళీన న్యేంద్రస్యా
మా అలక్ష్మీప్రాయా అహల్యచ అస్తీతిశేషః తం శేకం రా
మే రాజా నేతా రామః ఇత్యేఫణీ లక్ష్మ్యై తా రామయా
ఇతిరాజానా రామే రాజా తయో రానేతాసన్ ఆయాత్
శం పేతిసంబుద్ధిః

శ్లో. ధానాధీనానేకాలోకి మాస్థానాభాఖ్యా యోగీ శం

పాయాదేతం రామేరాజా నేతాదేవాళీనామా ౯

దేవాళీనామాకా దేవాళీనే ఇంద్రే ఆమాకా అపక్యాకా
ఇంద్రే అత్యాశవతి అహల్య | రామే రాజానాసతి రామ

స్య ఇరా భూః అ త్రేతాశ్చదేన భూపతాగో లక్ష్మ్యే రామ
పాదధూళిరితిభావః తస్యా జాయతే తథా అనం ప్రాణనం
జీవో యస్యాస్తాదృశ సతీధానే స్థానే స్వాశ్రమ ఇతిభావః
అధీనః గుప్తం యథాతథా శేత్యర్థ మగతోపి స్వాధీనః అనేకా
లోకి సహస్రాక్షో యస్యసః ఈవాణీ మా లక్ష్మ్యై ఆః ఉమా
తదాస్థాః ఆస్థానీధూతాః బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరాః తేషాం న
అభాయసాం తా నాభాః తాదృశ్యేన అనాభాః తేజోవ
త్యః యా ఆఖ్యానామధేయాని తాను యోగినః ధ్యానినః త్రి
మూర్త్యాఖ్యపరబ్రహ్మచింతకా మనయః తేషు ఈశశ్చేష్టః గా
తమఇతి తాత్పర్యం తం ఇతాప్రాప్తా ప అయాదే శుభావహ
దైవ స్వాదే ప్రభవేతిసంబుద్ధిః ౯

శ్లో. నాధీనానేకాలోకిమా స్థానాభాఖ్యా యోగీ శంపా

యాదేతం రామేరాజానే తాదేవాళీనామాకాధానా ౧౦

తతః కింజాత మత ఆహ || యాదే త్యాగాదే అధవ
యాప్రాపణం ప్రజారక్షణం తత్రాది తస్యసంబుద్ధిః ప రక్షక
అ విష్ణుతుల్య హేరాజక్ రామా అభిరామా ఇరాజా సీతా
అనా పతాపరహితాసతి ఆకార ము ఘటే భావే పరితాప
ఇతి నానార్థరత్నమాలా నాధీనానేకాలోకిమాస్థానాభాఖ్యా
యోగీ శం నాధం తే విశ్వరూపం ప్రాప్తువంతీతి నాధీనః తేషా
మినః అస్త్యేత్యర్థవాన్ తాదృశో యో నేకాలోకి బహునేత్ర
స్త్రీనేత్ర ఇత్యర్థః తస్య ఈ మాస్థానాభాః శోభాయుక్తో విష్ణుః
తేన లక్షణయా తత్సంధానేన ఆసమంతాత్ ఖ్యా ఖ్యాతి ర్య
స్య తత్ విష్ణురూపబాణసహిత మితిభావః తాదృశం యత్
అయః ఫలయాపలోహం గచ్ఛంతీత్యయోగాః బాణాః తే స్య
సంధానార్హత్యేన సంతి ఆయోగీధను రితి తాత్పర్యం తత్ర
ఈశ స్సమర్థః అస్యదుర్గుటతదాలోపణ ప్రయత్న జనిత తత్సంధన
ప్రభుతాయుత ఇతిభావః తాదృశం తం రామం ఇతా ప్రాప్తా
భర్తారం ప్రాప్తేత్యర్థః దేవాళీనాం రాజసమాహనా మితిశేషం
ఆకా అధా అపోషణా అధూడితిశేషః ౧౦

శ్లో. ధీనానేకాలోకిమాస్థానాభాఖ్యా యోగీ శంపా

దేతం రామేరాజానేతా దేవాళీనామాకాధానా ౧౧

ధీయ ఇనో ధీనః పాం రక్షణ మయితి పాయారక్షకః
తయో స్సంబుద్ధిః అత ఏవ అ విష్ణుతుల్య రాజక్ అనేకాలోకి
మాస్థానాభాఖ్యా యోగీ శం అనేకాశ్చ తే ఆలోకినశ్చ అనేకా
లోకినః అ త్రానేకాశ్చ తే అత్రయోవిషకీతాః ప్రతాపవం
తత్రయః అనాం బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరాణాం పత్న్యః యాః
సరస్వతీలక్ష్మీ పార్వత్యః తాసాం మోషమా యాసాం తత్తు
ల్యా ఇత్యర్థః ఆస్థానేషు విబుధ సభాసు, ఆసమంతాద్భాయ
స్యాస్యా ఆభాతాదృశీ యాసాంతాః పరివ్రితాస్తాభి య్య
జ్యంలేఇతి మాస్థానాభాఖ్యా యోగినః అనేకాలోకిన శ్చ తే
మాస్థానాభాఖ్యా యోగీనశ్చ తేషా మీశః తం సభార్యాతీయ
వ్రితాపవదనుజతీయహిత మితిభావః దేతం దా ఖండణం
ధనుర్భంగ ఇతిభావః తమితం తంప్రసిద్ధం రామ మితిశేషః
అజానా జనాతీతా రామేరా పరశురామవాక్ ఇతా ప్రాప్తా
దేవాళీనా మాకా ఆధానా ఆసమంతా ధానం పోషణం య
స్యాస్యా తాదృ శ్యభూ దితి శేషః పరశురామభంగానంత
రం విశ్వాసం గతా దేవా భావికార్య ఇతి భావః ౧౧

శ్లో. నానేకాలోకిమాస్థానా భాఖ్యా యోగీ శంపా యాదే

తం రామేరాజానేతాదే వాళీనామాకాధానాధీ ౧౨

ఏ గౌరవే ఆదే ప్రదమగన్త్య ప పాలక తం రామవృ
త్తాంతం అవ శ్రుణు మాస్థానాభాఖ్యా యోగీనన్ పరశురామ
జయలబ్ధఖ్యాతిస్సన్ అలీనాం శత్రూణాం ఆశాయా అదా
అపోషణం తాం నాదతే యాచతే తత్ర నాధతే విశ్వరూపం
ప్రాప్తోతివా తథానానేకాలోకి ఏకః ముఖ్యః ఆలోకో
దృశనం సాస్యాస్తీతి ఏకాలోకి ముఖ్యదర్శనః తాదృశో న
అనేకాలోకి సననానానే కాలోకి జనానాం ముఖ్యదర్శన
ఇత్యర్థః రామేరాజా నేతా అభిరామ స్త్రిరామచంద్రః శం
సుఖం యథాతథా ఆయాత్ స్వస్థానం ప్రాప. అ త్రైస్త్రి స్మ
స్వయేన్ద్రయాంతర ప్రసక్తిదోషో క చింత్యః బహుర్ధక త్యాత్
అథవా తం క్రిడనం తత్రబ్ధః క్రిడనే స్తీ స్వాత్మీకశేత్యభిదే
యవదితి నానార్థరత్నమాలా శం సుఖం చ అయ త్రాప్త పేత్య
స్యయ స్సమాప్తః సత్త్రిరామచంద్రః అలీనామాకాధానా ధీతి
విశేషోక్తిరితి శ్లేయం ౧౨ ఇతిభావకాండ స్సమాప్తః

ప్రచారకుల నితిధర్మము

నవజీవకావ్య ప్రతికాభిప్రాయములు

మహాత్ముడు నవజీవకావ్య ప్రతికాభిప్రాయములు గొన్ని ప్రశ్నలకు తీర్పును ఇచ్చెను:-

ప్ర:- ఒక ఉద్యమమును నడుపు ప్రధాననాయకుడు నితిధర్మమును పాటించునట్లుయెడల నేమి జేయవలెను?

జ:- ఈ ప్రశ్న బహుభాషాంశకరమైనదియై పేలవమునైనది. అందర కండ్లును నాయకులవైపు దిరుగుట స్వాభావికము. కొందరకండ్లులో విమముండును. పనిలేనివానికి ఇతరులలో తప్పులు దప్పు మఱమియు గాన్పించువాకావున మన మట్టిభయంకరాశిపణలు విన్నను పూర్తిగ విశ్వసించ నక్కరలేదు. నాయకులందర సాశీల్యమునుగూర్చి చెప్పన దంతయును నిజమని నమ్మునెడల సహవాసము జేయదగిన వ్యక్తి ఒక్కఁడగునని రారు. నన ఘోరందరలోను తప్పులు తప్పకయుండును. సప్రాణులకును అప్రాణులకుగూడ తప్పులుండునని భులసీదాసుగారు చెల్పియుండిరి. పూర్వంతమగు హంసపక్షియే నీటినుండి పాలను వేరుజేసి మానవుని సద్గుణములనే పక్షిగఁపించును.

కాని కంటికి నిజముగా గాన్పించుచున్నదానిని కనుబడుట లేదని తలపరారు. ఏదైన నొకదానిని కంటితో స్పృశముగ జూడవచ్చును జూచినట్లుగ స్థిరపరుపవలసి యున్నయెడల మనము చేయువలసినజేమి? మనకెట్టిభయము లేదేని విషయమైనయెడల ఆయనకిసంగతిని చెప్పి ఆచెడ్డలోను విధనాడవలసినదిగ కోరవలెను. ఆతడికిను అట్లే చేయునెడల ఆయన కీకారణమునే చెప్పి పూర్తిగ విస్మరింపవలెను.

ఇకను ప్రజాహితీజీవనమునందు నాయకుడు తాను చేయుచున్న తప్పుమియును జేయుచున్నయెడల ఆయన జీవితమి తక్కువయ్యునులలో యెట్లున్నదియు మన మాలోచింప నక్కరలేదు. మన మీపని జేయుట ప్రారంభించినయెడల నాయకుల వైతికధర్మమును పరిశీలించువార మగుదుము.

మనసాధనములును వాంఛితములును గూడ నిర్దోషములుగ విశుద్ధముగ నుండవలెను. ప్రజాహితీ జీవితమును, యితర జీవితమును, వేరువేరవిభజింప వలెలేదు. మన గృహజీవితమును బట్టియే బైటికి జేయుపనులుగూడనుండునని చెలినన సంగతియే. మనము సంస్కర్తలము. ఏదైన సంస్కారము జేయగోరువాడు గృహజీవితమునం దెట్టి లోపమును లేకుండ విశుద్ధముగ నుండవలెను.

గృహజీవితమునందు శుద్ధిని లెక్కజేయ కున్నయెడల, కానితముతో జేసిన ఓడ అది మునిగి అందున్న వారందరను ముంచునట్లే, మనపనికి యెంతయో భంగము గల్గును.

కావున ప్రచారకులు నావిన్నపము నాలింపవలయును. మీరు జాగ్రత్తగ నడుచుకొనవలెను. నీ వెప్పుడుగాని చిత్తచాంచల్యమును హంపితివేని దృష్టికి దోషము గాన్పించినేని, శ్రవణదోషముగల్గినేని, అట్లే దుష్కర్మముల జేసినేని, వెళ్లరాని చోట్లకు పోతినేని, అట్టి దోషములను పోగొట్టుకొని పరిశుద్ధుడగుటకు జేయగల ప్రయత్నమును జేయ బూనుకొనుడు. ప్రజాహితీకార్యముల జేయుచు యిదివరకున్న దోషములకు మరయొక దానిని జేర్చకును. నీ వెప్పుడు బడబానలమధ్యమున నున్నట్లు జ్ఞాపకముంచుకొనుము. ఆత్మనిగ్రహము కవచమునకు రంగ్ర మెక్కడను గలుగనీయకడు. అప్పు దాచివు ఆ రంగ్రముగండ్ల ప్రవేశించి నిన్ను దహించివేయును.

గ్రామములలో వెడలి పనిజేయుటకు నెవరికిని డబ్బియ నక్కరలేదు. కారణము వారాగ్రామములకు పోయినది. యితరులకు పనిగోంచుట కగుటలేక. ఆయన అక్కడికిపోయినది ఉత్తరపులుజేయుటకు గాక చేయబడుటకైయన్నది. కావున ఆతడు ఇతరులతో కోమలముగ మాటాడవలయును. నేన జేయుటకు కాతూహల ముండునట్లుల వ్యవసాయము జేయవలెను. నేనయను ఆహారమువల్లనే అతని ఆత్మ సంతృప్తి జెందును. ఎవరైన తన నభిశంసించునెడల దానిని లక్ష్యముచేయక నేనానిరతుడయ్యె యుండవలెను. ప్రతి ప్రచారకుడును బహిరంతఃకృద్ధిగలవాడై యుండ వలెను. ఏ గ్రామము లో గాని ఎవరింటి లోనైన అ పరిశుద్ధముగ నేలంతయు నుండునెడల తానే స్వయముగ మన్నుతుడిచి శుభ్రముజేసి యితరులకు పాతము నేర్పవలెను.

ప్రకృతి, భగవానులయెడ నేరము

మరియుక విలేఖకుడు ఆరోగ్యవిషయముల గూర్చి ప్రశ్నింపగా మహాత్ముడు ప్రకృతి, భగవానులయెడ జేయునేరములగూర్చి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:-

“నారేపులను నేను దాచుకొనుటవలన నాగొప్పతనమెంత యతిశయించినను నేనందు కిష్టపడను. నేను పూర్వకాలము కుమభ్యుడ ననుకొనెదను. నాలో నేమైన ఆర్థము నుం దినయెడల అత్యంత శాకు అహింస సత్యములయెడ గల ప్రతి విశ్వాసమే కారణము గావలయును. నాపట్టుకు నేను సామాన్యుడనే కావున యెవ్వరును నిరుత్సాహపడ నక్కరలేదు. అంతస్తాపమే రోగములన్నిటిలోనికి పెద్దరోగము. ‘అపెండిక్స్’ ఒక క్రొత్తగాపెరిగిన అవయవము. దానికి ఏదైన బిల్లుజేసినయెడల ఆరోగ్యమున ‘అపెండిసైటిసు’ అని యందుకు. ఇయ్యది మహావ్యాధియని నేను దలంపడు. చెడ్డమాటలాడుటయు, చెడుపనుల జేయుటయునే మహాభయంకరరోగము. భగవన్నిర్యాణములు బహుమాత్ములైనవి. వానిని సరిగా అనుసరింపట చాల కష్టము. కావున మన మత్యంత లెనియకుండ నేనానికి ప్రతిభూతము జరుగుచుండును. అట్టితప్పులు మరలగలుగకుండ ప్రయత్నింప నెడల ఆత్మపరిశుద్ధముగ నుండుట కది తోడ్పడును. శరీరక్షణము జేసికొనుటలో రోగముపాలైనయెడల నెవ్వరును నిరాశజెంద నక్కరలేదు. ఇకను భగవానులయెడ నేరము ఎట్టిచోవాకు అనుభవములో చెల్లినంతవరకు చచ్చించెదను.

మితాహారము

అన్నిటికన్న ముఖ్యము ఆహారము విషయమై చూచెదము. మితాహారము నాకు అనుభవములో వాగా అలవాటైనది. నాచేత నైనంతవరకు దానిని తగ్గించితిని. నూత్నవిషయము గనుగొనవలయునను నుద్దేశముతో ఆత్మపరిశోధన జేయగోరువారే ఆహారమును ఏదోవిధముగ తగ్గించుటమాత్ర మవసరము. ఆహారము తగ్గించితినే శరీరము తగ్గిపోవుచున్నదాయని చూచుకొనుచు నేమాత్రమును భయపడగూడదు. ఈవిధముగ నే నెప్పుడును ఆహారమును మితముజేయులేదు. అదివర కెప్పుడునుగాని యిప్పుడుగాని అట్టిభయమే లేదు. నాశరీరము శుష్కింజనని నేను దుఃఖింపను. మంచి ఆలోచన జేయుటకు తగినశరీరమును నుంచుకొన గోరెదను. ఇందు ఒకచెయ్యిచేస్తానని ఒకచెయ్యి చెయ్యివచ్చని పోట్లాటచచ్చినది. రెంటిమధ్య నేను నలుగురున్నాను. కాని నేను ఆహారమును మితముజేసికొను నపాయము గాన్పించలేదు.

ఇంతేగాక దివికికట్టిపెట్టవలెను. ఇందుమాత్రము నేను విజయముగాంచలేదు. నేను మేకపాలుతాగెదను. అందు రుచి నాకుగలదని కనుగొంటిని. ఈరుచియున్నంతవరకును రోగభయముండనేయుండును. ఆరుచిని గెలువకపోవుటయే భగవంతునియెడ అపచారము జేయుటయనెను.

నేనింకను కోవరము జెందుటకు జయింపజాలకపోతిని. నేనువ్రాసిన నాకార్యాగ్రహానుభవములను జదివినవారికి ఆజీవితములో నెప్పుడును ఆందోళనములో నున్నట్లు చెలియగలదు. సన్న్యాసవ్రతు లగుటకు సంరంభము జేయువారు అట్టిస్థితివచ్చుటకు ఎన్నిఆతంకముల దాటవలయునో తెలిసికొనగలరు. మనమురాగ ద్వేషరహితులమైనయెడల శరీరమున కెట్టిరోగమును రాకుండ యాసంరంభమును జపపరచుము. ఎన్నియను శ్రాధము విడువలేదు. నేనుకోపావేశుడనైనట్లుల వైశిషిములగా నిప్పించినను, లోపలనున్న కోపము నాచుకొనుటకు యెంత ప్రయత్నము జేవవలయునో నాకే తెలియను. కోపమునాచుకొనుటకు జేయుప్రయత్నము విద్యుచ్ఛక్తిమాత్రమును గనిపెట్టుటకు జేసినప్రయత్నముకన్న నూరురెట్లుగావలయును. ఇట్లు చేయుటలో విజయముగాంచినందువలన గల్గునుభిము న్యుటను కాశ్యోతమును నూత్నవిషయముల గనుగొన్నపుడు హింసనదానికన్న యెక్కువుండును. జెయిలు పరిశీలులో సహనముతో నుండుటకు మంచిదైర్యముండ వలయును. అప్పుడునేను మహానిగ్రహమును గల్గియుండుట చాలకష్టమయ్యెను. ఇప్పుడున్న స్థితిలో కోపము నిష్క్రమమచ్చినుటల రానిచ్చినచో శరీరము చెడికుండ నాపజాలము. మనస్సెప్పుడును చీకాకుగ నుండునెడల శరీర మెప్పుడును రోగభూయిష్ట మయ్యె యుండును.

ఆరోగ్యకాస్త్రమింకను ప్రారంభదశలోనే యున్నది. డాక్టరులు శరీరావయవములను విభజించిరి. నాకు మనస్సును మాత్రము పరిశ్చేదనము జేయజాలకపోయిరి. మనస్సు కలవరము జెందియుండుటవలన శరీరమునకు గల్గవచ్చుమునువారు పరిశీలించలేదు. మంచుసహాయము లేకుండనే రోగమును నివారించజేయుటెట్లో యింకను పరిశ్చేదనము జేయవలెను. ఇదివరలో పరిశీలనములు జరిగెనుగాని మరచిపోతి మని చెప్పవచ్చును. ఇకముందు వైద్యులు ఆత్మశిక్షిని గుర్తించి రోగమూలమును కనుగొనుటకు ప్రారంభింపవలెను. లోపలికి ముందులెక్కించి శరీరమును పాడుజేయుకుండను పైపైమందుల నాకుకుండను అప్పుడు వారు

అంతఃకృద్ధికి కావలసినపనుల జేసెదరు. శరీరము ఆరోగ్యముగ నుండుటకు భగవంతుడు నిర్మించిన ప్రకృతిధర్మములను వారు కనుగొనెదరు.

నే నీయుద్దేశ్యము నుంచుకొనియే ఆరోగ్యసాధన మనుభుష్టము వ్రాసితిని. నే నింకను ఆరోగ్యసాధనముల జేయవలసివచ్చెను. అట్టిసాధనల జేయుచునే జబ్బుపడి నాలోనాకే లిక్వాపము పోయెను. సత్యాగ్రహసంగోభము నడుపుభారముగూడ నాపై బడెను. కావున నామాన్యమున మరయొక ఆయింక మేర్పడెనే. ఈ ఆయింకములన్నియును తీగనే నేను ఆమాన్యముల సాధించెదను.

నాకు వచ్చినరోగములన్నిటికి నేనే కారణము. నాన న స్ఫు విశుద్ధమును నిశ్చలత్వమును గాంచునెడల ఆరోగ్యముగ నుండునను ఆశగలదు. శరీరము శుష్కించినను వజ్రకాయుడైనయెట్టి అంతువ్యాధులను బొందకుండగలను.

దీనిని చదివినవారు నేర్చుకొనున చేమనగా, మనశ్శాంతి చల్యమును జయింప గోరున పుడు రోగము వచ్చినని భయపడక నిరాశజెంద క ఆ ప్రయత్నముల నాచరించుచునే యుండవలెను. కోరినలాభము బొందకున్నను ఆతనికేవచ్చినదప్తము లేదు. ఒక్కటే దృష్టి పెట్టుకొని సాధన జేయుచునే యుండవలెను. శరీర మశాశ్వత మనువిషయము నిశ్చయమే. అదియెప్పుడు రానిపోవునో యెవ్వరిని చెలియను. మానవుడు దేనినిగాని యిది నాదీయను సంబంధ ముంచుకొనరాదు. భగవన్నిర్యాణమునకు భంగము గల్గునెడల రోగము వచ్చునని ఆయన నమ్మువలెను.

వెల్లింగుటన్ సిగ్గుమా

5-7-24 శనివారమునుండి 11-7-24 శుక్రవారమువరకు
సామాంత్రము 6-15 ప్రతినిమి 2 ఆటలు రాత్రి 8-30
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15 కూడ గలవి
డిబుల్ సిగ్గుల్ ఆట్రాక్ డి బరిగార్
ట్రయల్ రాడవవారము ఎడ్డికోలో అజ్ఞాత
వావావకార్యములు వాని మింగుడాగరు మొదలగు
నవి గలవు. తెలియ పువ గు గూడ చూడవలెను.

దీక్షకాలమునుండి

విడువవ్యాధులను

ఆత్మద్భుతముగా కుదుర్చుట
తిరునల్వేలిజిల్లా కృష్ణాపురం కాపరస్తులను
క్రస్తుకములో 59 ఆస్థీయినీవిధి బాడ్జిల్పుననుచును
నున్నవారు నగు స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారి
ఆయుర్వేదాషధములు ఆత్మద్భుతముగాను తి
శీఘ్రముగాను ప జేసెనని వ్రాయుట కెంతయు
సంతోసించుచున్నాడను.

నేను 15 సంవత్సరములనుండి శరీరమునకు
రక్తముచెడి శరీరము కఠినత్వము బొందుట, నల్లబొ
రుట, మెదడునంకు వేడి యెక్కువౌట, శరీరము
మొద్దుబారుట మొదలగు వ్యాధులచే బాధపడు
చుంటిని

నేను ఒకమాసము స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారి
ఆయుర్వేదాషధములను సేవించితిని ఇ క్క స
వాకు వజ్రపూర్ణము ఆరోగ్యము కలిగినది.

బోడకాల్లు, చెవుడు, పుట్టుకుంటి, వివిధ
లైన జ్వరములు మున్నగు వ్యాధులను ఆయన ఆస్థ
శక్తిగముగా నివారణచేయుటను నేను స్వయంగా
చూచితిని.

పి. సి. రామారామజయ్యంగారు.

శుక్రవేదవీధి, రామనాథజిల్లా.
ప్రస్తుత మకాం నెం 24 కృష్ణకోట్ట.
మొలపూరు తహశీలు 22-9-1920.

వారినలహాకటం రు. 15

ప్రకటన

భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ

మహామహిమ గా మహాత్మాని కాల్వవై బడుట

మహాత్మాని గాఢసంతాపము

బొంబాయిలో మహాత్మాభిమాన ప్రకటింపబడుచున్న 'లోకమాన్య' అనుపత్రికలో నిటుల ప్రకటింపబడెను. "స్థాయిసంఘసభలో తీర్మానములపని ముగిసిన పిమ్మట సభలోనున్న సభ్యులను ప్రేక్షకుల నందరినిగూడ మహాత్మాను తనసమీపమునకు పిలిచెను. అప్పుడా యన చాల నిరుత్సాహముతో నుండెను. ఆయన కంఠధ్వని సరిగా వినిపడకుండెను "ఈరెండు రోజులలో జరిగినచర్య చూడగా నాకు చాలనిరుత్సాహము కలిగినది. ఈదేశసేవకులు స్వరాజ్యమును గడించుట కన్నట్లునియే నాకు తోచుచున్నది. తీర్మానములు, సవరణలు, ఆక్షేపణలు, వోట్లకెక్కులు మున్నగు యుక్తుల నన్నిటిని చూడగా మనము స్వరాజ్యమున కర్హులము కామనియే తోచుచున్నది. డాక్టరు చోతీరాంగారి ప్రశ్నలు నాకు రొమ్ములో బల్లెపుట్టినవలెనే యుండెను." అనినది మహాత్మాను మాటల డకుండుకూర్చుండెను. ఆయన మాటలాడజాలక పోయెను. కన్నీళ్లు సంతత భారగా జారుచుండెను. అదిచూచి మాలానా మహాత్మాదాళిగా రేడువసాగిరి. శ్రీమ గూడమహాత్మానిదుఃఖమును జూచిపడువసాగిరి.

అదిచూచి తక్కిన సభ్యులందఱును గూడ దుఃఖమును నటించిరి.

"నేనికనేమి జేయదగునని ఆలోచించుచున్నాను. నేను కాంగ్రెసును వదిలి ప్రత్యేకముగా పనిచేయదగుననియే తోచుచున్నది" అనిమహాత్మా డనెను.

"సభ్యులందఱును తమకు మహాత్మానియందు సంపూర్ణ విశ్వాసము కలదని ప్రకటింపవలెను." అని మాలానా అబ్బులు కలాం అజదుగారు ప్రోత్సాహపరచిరి.

అంతట ఒక్కొక్కరాష్ట్రమువారిలో ఒక్కొక్క సభ్యుడు లేచి తమకు మహాత్మానియందు సంపూర్ణవిశ్వాసము గలదని తెలిపిరి.

మహాత్మాదాళిగారి దుఃఖాతిశయము

చివరకు మహాత్మాదాళిగారు లేచిరిగానిదుఃఖభారము కడుప్రబలముగ నుండుటచే నోటివెంట మాటవచ్చుటయే దుర్గుటయైనది. కనులవెంట నేకభారగా కన్నీరు ప్రవించుచుండెను.

మహాత్మాదాళిగారు మహాత్మాని కాల్వయొద్ద మోకరిలబడితనలలవై నున్న టోపీనితీసితనశిరమును మహాత్మాని పాదములపై నుంచెను.

"మీరందఱు నాయందెట్టి ప్రేమను చూపుటచే నేను చాల నువ్వుగుచున్నాను. నాకు కొన్నిదినములు గడవోసంగిన నేనేమిచేయదగినదియు నిర్ణయించుకొందును. అనిమహాత్మాడు నుడిచెను. అంతటితో సభముగిసినది" అని లోకమాన్యపత్రిక వ్రాసెను."

మహాత్మానిశరీరసీతి

"మే మందఱమును అహమదాబాదు వెళ్లితిమి. మహాత్మాడు చెరసాలనుండి వచ్చినపిమ్మట మాకిదియే ప్రథమదర్శనము. ఆయన వేదికపైకివచ్చెను. నడకవడి వెనుకటివలెనే యున్నది. శరీరము కుష్మించియున్నను ముఖము తేజోమయముగానే యుండెను. మొత్తముమీద ఆరోగ్యముగానే యున్నాడు, గాని యింకను కొంతభాగవిడియోయన్నటులేయున్నది. ఆయన వాగ్ధాటి వెనుకంటికంటెను స్పష్టముగానున్నది. వెనుకటివలె చాలముదుగానున్న గావంచానిపుడు ధరించియుండలేదు. ఈ గావంచా సాడుగుగూడ వెనుకటికంటె తక్కువయే. ఉపస్థానించిన పిమ్మట కొంత అలసట కనపడెను"

మహాత్మాని అధ్యక్షత

బెల్గాం కాంగ్రెసు మహాసభకు మహాత్మానే అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనవలెననిజ్ఞప్తపంపుములు తీర్మానించెను. ఆసంగతి మహాత్మాను తెలిసియేయున్నది. అందులకు తనకష్టము

లేనిచో మహాత్మా డహమదాబాదులో స్వప్తముగా తెలిపియే యుండును అటుల తెలుపలేదు. పైగా ఆంగీకారపుసూచనను గూడ కనబరచెను. ఇది బెల్గాంవారి గొప్ప అదృష్టము. ప్రస్తుతస్థిలో మహాసభకు తానధ్యక్షత వహించుటయే ముఖ్యపని రమని మహాత్మాడు నిశ్చయించి యుండును. మహాసభాగ్రాసనమునుండి గంభీరముగ సింహవాద మొనరించిననేగాని గాఢనిద్రనుండి దేశమెప్పట్టున మేల్కొనజాలదు.

ఏర్పాటులు

అహమదాబాదులో మంచీర్పాటులు జరిగినవి. బొంబాయిలో విశలభాయి పటేలుగారును అహమదాబాదులో వల్లభాయి పటేలు గారును పురపాలక సంఘాధ్యక్షులుగా నున్నారు. వల్లభాయిగారికి పరిశీలనమొందు. వలెటిరు లందఱును చాలమరుకుగా పనిచేసిరి. మాకందరికిని కోటిశత్రుడును నేటుఅంబాలాలు సారభాయి దాసుగారి మహాలులో బస లేర్పాటుజేసిరి. ఆమహాలు వాడుకలో లేనట్లు కనబడినది. ఆమహాలులో సతివికాలములగు గదు (హాల్స్)లుండెను. రైలుస్టేషనునుండి అచటికి 1 1/2 మైళ్లు దూరమున్నది. మోటారు బస్సులవారు మాకును మాసామానులకును గూడ కలిపి ఒక్కొక్క నివద్ద మూడణాలు మాత్రమే పుచ్చుకొనిరి. బసలో ఆదరణచెప్పనలవిగాదు. ఎంతమంది ఏవేళవృద్ధుడువచ్చినను పాలును,టీ(లేయాకు పానీయము)యును సిద్ధముగానుండేవి. దానిని ఇట్టియే అద్భుతముగ భోజనముల ఏర్పాటు నాలోచించుకొనవచ్చును. ప్రత్యేకముగ కొకాయాలను పెట్టించి వానియట్టును రాతిపచ్చాలనుచేయించిరి. వేడినీళ్లుఅండాలలో మరుగుచునేయుండేవి. అదియిది యననెల ఏది కావలసినను లేదన్నమాట వినిపడేదేకాదు. సభ్యుల కందరికిని గూడ ఆమహాలులోనే విడిదియేర్పరుచుట మరెయ్యక గొప్ప విశేషము. ప్రధాన నాయకులను మాత్రమింతకంటెను గొప్పమహాలులో విడియించిరి. వారికి మాబసలో విడిదిలేదు. (జన్యభూమి)

* * * * *

గంగాధరరావు దేశపాండేగారు

మహాత్మానే అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనుడు
కర్నాటక రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడగు గంగాధరరావు దేశపాండేగారు అహమదాబాదులో భారత కాంగ్రెసుసంఘసభ్యత కాసంఘసభలోనే రాజీనామా నీయవలసివచ్చినందున ఆయన రాజీనామా నిచ్చిరి. ఆయన పత్రికా విశేషాంతో యిటుల నుడిపిరి.

"నారాజీనామానుగూర్చి నేను చెప్పవలసిన దేమియును లేదు. అది నాకు తప్పని సరియైనది. నాస్థితిలోనే యున్నవారనేకమంది; భారతసంఘమునందును రాష్ట్రసంఘములందును గూడ కలరు. వారిటుపై నేమిచేపెదరో నేను చెప్పజాలను.

కలకత్తాలో 1922 లో నీవిషయమున చేయబడిన తీర్మానములో "రాజీయసంబంధములగు కేసులలోమాత్రము అసహాయవాదులు జామీను నియ్యగూడదు, వాదింపగూడదుగాని తక్కినదావాలలో నీ నిర్బంధము లేదు." అని స్పష్టముగా నున్నది. ఆతీర్మానము దౌర్భాగ్యమును తుమించుటయే యని స్పష్టముగనుండుటచే నేను దానినాధారము చేసికొనను; ఇపుడామోదింపబడిన తీర్మానములన నెట్టిఫలితము కలుగునో నేను చెప్పజాలను. కర్నాటకమునందుమాత్రము చాలమంది రాజీనామాల నిచ్చెదరు. నేను కార్యసంఘముల నన్నిటిని వదిలివేసి కేక్రించన లేకుండ పనిచేయుచు యువజనులగుడ కాంగ్రెసుసంఘములను బాగుగా నడిపింపగలరని చూపించుటకు ప్రయత్నించెదను. వాప్రయత్నములో చాలవిక్రములున్నవిగాని భగవద్దుగ్రహమున నేను నెగ్గగలనను ధైర్యము నాకు కలుగుచున్నది.

బెల్గాం కాంగ్రెసు చాలముఖ్యమైనది
డికేంబరులో కర్నాటకమున బెల్గాంలో కాంగ్రెసు మహాసభగూడ జరుగవలసి యుండుటచే నాభాధ్యత మరింత అధికమగుచున్నది. ఆసభ చాల ముఖ్యమైనదగును. మహాత్మాడే అధ్యక్షుడుగాఎన్నుకొనబడును. దేశీయులందఱును మహాభార్యకముగా కోరుచుండ మహాత్మాడు నిరాకరించునని నేను తలపోయను. ఇప్పుడు చాల విషమస్థితి ఏర్పడినది. కాంగ్రెసు సభవారు నిస్సంశయమున నాదేశము వోసగవలెను. అందులకు మహాత్మాని కంటె సమర్థులగు నాయకులిక నెవ్వరును లేరు. ఇట్టి సమయముననే అన్యవాదులు కొందరి తీర్మానములన

రాజీనామాల నిచ్చుటగూడ తప్పని సరియైనది. ఏమైనను సరే కర్నాటకులు జయప్రదముగా నెరవేర్చెదరను నమ్మకము నాకు పూర్తిగానున్నది. ఈవిషయమున కేక్రించన లేకుండ పనిచేయవలెనని నేను కర్నాటకుల నందరిని కోరుచున్నాను.

మహాత్మానే ఎన్నుకొనవలెను

అధ్యక్షపదవికి మహాత్మానే ముఖ్యముగా ఎన్నుకొనవలెనని నేను మరియొకసారి తెలుపుచున్నాను. మహాత్మా డధ్యక్షపదవి కతితుడని కొందరు తలంచుచున్నారు. అది సరియైన యాహాగాదు. అధ్యక్షత వహించుట తన దర్జాకు తగిన పని కాదని మహాత్మా డెన్నటికిని తలంపడుగాన నింతనిరకును ఎవ్వరి పేరులను నూచించని సంఘములన్నియు వెంటనే మహాత్మానిపేరునే నూచింపవలెనని నేను కోరెదను" అని దేశపాండేగారు తెలిపిరి. (బొంబా క్రానికలు)

కావలెను

నా మేనేజిమెంటు క్రిందవున్న, శ్రీరామా హిందుస్తాన్ లిమిటెడ్ గూర్చి మేనేజిమెంటు క్రిందవున్న 10 (పగటిరాత్రి, ధర్మపాతక కాలలకు) మూపరువై జరుగానున్న అసగా నూపర్ వైజింగు హెడ్ మార్కెట్ పదవికి నెల 1 కి రు 40 లగా యెరు రు 60 ల న అ కు జీతముతో యొక్కవ అనభవము గల మెట్రిక్యులేషన్ బ్రయిండుటచేరు ఒకరున్నా, పై నుదహరించిన స్కూలుకు అస్థిత్వంట్లు టీచరు పదవికి మంచి అనుభవముగల నెకండర్ గ్రేడు బ్రయిండుటచేరు నెల 1 కి రు 80 మొదలు రు 60 ల వఱకు జీతముతో ఒకరున్నా కావలసియున్నది గనుక తక్షణం వారివారి క్వాలిఫికేషనులలోనున్నా టైప్రి మోనియల్స్లోనున్నా, యెచ్చుటెచ్చు పెంతకాలము సర్వీసు చేసిన వివరములతో క్వాలిఫికేషన్లు యాక్రిందఅడ్రసుకు తక్షణం దరఖాస్తులు పంపుకోవలసినది.

వాపట్ల } జట్టా అప్పయ్య,
4.7.2 } ధర్మపాతకాల మేనేజరు,

ఈ కింది సంగతులను ప్రజలకు తెలియజేయుట నాధర్మమని తలచెదను

గడచిన కొన్నిన వార్తలములనుండి నేకు ఒక చిక్కు న్యాధిచే నాధవడుచుంటిని. మే మా నీరు నాదేహమం దుడుటచే అచ్చటచ్చట ఎట్టుచుచ్చలు కనిపించు తిక్కురకూడ వుండెను. అనేకవాళ్ళు త్వవైద్యులవద్దను ఆయుర్వేదవైద్యులవద్ద చికిత్స పొందియు నాన్యాధి మరి తి హిస్థికివచ్చెను. ఈ ఘోవాన్యాధి కును దని తెలుచుచుచన లనేకములుండెను. తిరునల్వేలిజల్లా కృష్ణాపునివాసియును, ప్రస్తుతము చెన్నకట్టణముఆర్మీనియన్ ఏధిలో నెం 72 భవనమునందున్న కండిత్ స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారి పేరు, క్రతిష్ఠలు, క్రజ్జ క్రతికలములముగా నాకు తెలిసెను. గాన తుదకు వారివద్ద చికిత్స చేసుకొనుటకు నిశ్చయించుకొంటిని. స్వల్పకాలములోనే నాకు అద్భుతమైన గుణము గలిగినదని మిక్కిలి సంతోషముతో తెలుపుచున్నాను. ఎట్టిని మచ్చలు మాయమై పోయెను. తిమ్మగూడ నన్ను విడిచినది. దేహమునందు అన్ని భాగములకును పుర్వజ్ఞానము కలిగెను.

రిక్తము శుభముగా మారెను. క్రస్తుతము నాలో నూతనమార్పు పూర్తిగా కలిగినదని నాకు తెలియును.

నా స్వంతవిషయమే గాక పండితులవారు ఏనుగకాలు, తుయం, చెవులు, మూగ మొదలగు వ్యాధును జయప్రదముగా బాగుచేయుట నేను ఖుదున చూచితిని.

టి. కొలందవేలు మొదలియారు,
ఫోర్మను, మద్రాసు గవర్న మెంటు వ్రాంచి వ్రెస్సు,
196 టంగళాపేటి, వద్రాసు. 1.2.1922.

వారి నలహాకట్టుం రు 15/-
(ప్రకటన)

సంయుక్త రాష్ట్రములలో ఎన్నికలు రద్దగుట

తిరిగి యెన్నికలు జరుగును

వై నిటాలు, జూలై 4:— ఓడిపోయిన అభ్యర్థులు చాలా దాఖలు చేసికొన్నట్లువంటి పాటిలో 10 యెన్నికల వనరులమీద, కమిషనరులు తయారుజేసిన యెన్నికల పకా స సంయుక్త రాష్ట్రముల గవర్నరు యీ క్రిందియెన్నికలు యిట్లు ప్రకటించెను:— ఆలిఫుర్ హాల్స్ జబీదుర్ రహీన్ ఖాన్, మట్రా ఆగ్రా జిల్లాలు, పట్టణేతర మహమ్మదీయ నము, ఆలిఫురు జిల్లానుండి తామారు రాజమూర సింగుగారు ఘురుజీల్లా (తూర్పు) మహమ్మదీయేతర పట్టణేతర స్థానం. ఈ సెలెక్షన్ లలోగా యెన్నికలు తిరిగి జరుగును.

మరిమూడు యెన్నిక పిటిషనులమీద కూడ కమిషనరు నివేదికలు ఆనుకూలముగా లేవనియు అస్థానములకు గూడ ఎన్నికలు తిరిగి జరుగవలెనని యుత్తరపు చేయబడుననియు వియుచున్నది.

అల్లాబాదు లో అల్లాబాదు మజిలీ దుగా చనిపోయినందున ప్లేటుకాన్సిల్ లో ఖాళీయైన సంయుక్త రాష్ట్రముల పశ్చిమ (మహమ్మదీయ) స్థానమునకు గూడ తిరిగి ఎన్నికలు జరుగును.

ఈస్థానమునకు నామినేషను కాగితములను దాఖలు చేయవలయు జూలై 17న కేదీనియమింపబడినది. తరువాత ఇందుకోజులకు కాగితములు, తనిఖీచేయబడి జూలై 29న కే న ఓట్లు రికార్డు చేయబడును. (ఆ. ప్రె.)

పాట్నా ప్రాంతోర్పు

పాట్నా జూలై 4:— పాట్నా ప్రాంతోర్పులో ఆనర్ లు జస్టిసు సర్ జ్యూల ప్రసాదుగారు నేడు ప్రధాన న్యాయ మూర్తిగా కూర్చునిరి. (ఆ. ప్రె.)

రైల్వే యింజనీర్ల సభ

గిల్లాలో జరిగిన యీసభలో 'స్టీపరు' సమస్యను చర్చించుటతోనే సరిపాటును. ఛార్జెసు ఆర్థరుగారు దీనిపై నొక న్యాయమును జదివిరి.

మిలిటరీ యుద్ధోగ్యుల తములు

వైనిక నిబంధనల క్రింద మిలిటరీ యుద్ధోగ్యుల తములు లలో డేరాబత్ లెము మాడ ఉండును. కావున దానిపై రాబడి పన్నును విధింపగూడవని కేంద్ర విద్యుత్ బోర్డు వారు తీర్మానించి నట్లు పయనీరు ప్రతిక చెప్పుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

మహమ్మదు హుస్సేను ఆత్మహత్య

అల్లాబాదు, జూలై 4:— రెండవ బ్రిగేడు స్టాఫులో ముఖ్యుడగు మహమ్మదు హుస్సేను ఆత్మహత్యను చేసికొనెన న్న వార్తను మెఘాదువార్త ప్రసవరచుచున్న దని ప యి నీరు ప్రతిక చెప్పుచున్నది. కాని సాలారాంజి అరెస్టుతో దీని కేమిసంబంధము కలదో స్పష్టముగా తెలియదు.

ఒక గొప్ప ఆదర్శము

మా గుంటూరు తాలూకాలో రెవెన్యూ డివిజను గారు, శ్రీయుత మల్లెల శివరామకృష్ణయ్య చౌదరిగారు తమ 'వైసి డెంటు పదవికి తాజీనామా యిచ్చినారు. లోకము బోర్డుల పరి పాలన ఆంధ్రభూమికి నామమే గాక ఆంగ్లభూమియందు కూడ కనీసము ప్రతీకపరిచి యున్నదను కృతార్థత చెంది కమాన్డర్లపై ఆధారపడకుండా వుత్తరప్రత్యుత్తిరములు వ్రాయుటకైనను తగినంత పరిచయము గలవారే ఆపదపుల కర్వులను విషయము తమ అనుభవములను గ్రహించి ఆట్టివారిల కవికాళ మిచ్చుటకై తమ 'వైసి డెంటు పదవికి రాజీనామా యిచ్చినట్లు తెలియు చున్నది. ఇది కుభసూచకము. ఇట్టి ఘనమైనవారి త్యాగమునకు చాలా సంతోషము.

శ్రీయుత మల్లెల శివరామకృష్ణయ్య చౌదరిగారిని ఆదర్శముగాగని ఆంగ్లభాషా పరిచయము లేనటువంటివారు ప్రజలయెడ తమ బాధ్యతలను తెలిసికొని స్వవిషయమును క్లృతి సామర్థ్యములను పూరిగా విచారించికొని తమ పదవులకు రాజీనామా యిచ్చి ఆట్టిపదవుల కర్వులగువారిల కవికాళ మిచ్చు ప్రార్థన. ఇట్టి ఘనమైన ఆదర్శమును చూపించిన శ్రీయుత మల్లెల శివరామకృష్ణయ్య చౌదరిగారి కనేక వందనములు— సందూరు వెంట రంగ చార్యులుగారు.

అమెరికను డిప్యూటీ యరులకు గవర్నరుగారి స్వాగతము

కలకత్తా, జూలై 4:— అమెరికను డిప్యూటీ యరులును, విమానములును కలకత్తాకు చేరక పూర్వము గవర్నరు యీ దిగువ సందేశమును అమెరికను కాంసలు జెనరలుకు పంపెను:— ప్రభుత్వము తరపునను బెంగాలు ప్రజల తరపునను అమెరికను డిప్యూటీ యరులు యీ రాజధానిలోనికి సచ్చినపుడు ఆయుద్యో గులకును మనుష్యులకును హృదయపూర్వక స్వాగత మిచ్చుని నేను మిమ్మును కోరుచున్నాను. నేను స్వయముగా వచ్చి స్వాగత మియ్యజాలనందుకు చింతించుచున్నాను.

అమెరికను కాంసలు జెనరలు ద్వారా కమాండర్ కి మై ల్ల యిచ్చాదిగవ వైరులను సందేశమును గవర్నరుకు పంపెను:— మా విమానములకు కలకత్తా నగరము చేసిన అనుమత్యమును సహాయమునకు మా వందనములను గవర్నరుగారికి తెలుపవలెను. మరియు కలకత్తా నివాసులును ప్రభుత్వమువారును డిప్యూటీ యరుల యొక్కయు విమానముల యొక్కయు ఉద్యోగులకును మనుష్యులకును మేము హృదయ పూర్వకముగ మెచ్చుకొంటిమని గవర్నరుగారికి తెలియ జేయ వలెను. (ఆ. ప్రె.)

అల్లాబాదు గగ్గర వైమానికశాల

అల్లాబాదు, జూలై 4:— అల్లాబాదుకు 6 మైళ్ల దూర ములో నున్న బాంగ్ లీలో వైమానికశాల యుండటంచే అన్నింటికిని యిబ్బంది యెక్కువగా నున్నది. అందువలన అల్లాబాదు కాంటామెంటు తగ్గరనున్న బహిరంగ ప్రదేశములో వైమానిక శాలను నిర్మించిన అన్నింటికిని అనుకూలముగా నుండును.

అమెరికను వైమానికులు కరాచీకి వచ్చుట

కరాచి, జూలై 4:— అమెరికను వైమానికులు నేడు మధ్యాహ్నము 1-10 ని ముషములకు కరాచీకి వచ్చిరి. మొదటి విమానము కరాచీకి 11 మైళ్ల దూరముననున్న మాలీరు మీదుగా వచ్చుచున్నట్లు కనబడెను. తరువాత రెండు నిముష ములకు రెండవ విమానము కనబడెను. తూడవది తరువాత కొన్ని సెకనులకే కనబడెను. మూడు విమానములును పట్టణముమీద వలయాకారముగా దిగి చక్కగా భూమిపైకి దిగెను. కరాచీలో నున్న అమెరికను వైమానికాంసలు డగ్లసుగారును, రాయలు వీరు ఘోర్నడిపో కమాండరు హిత్సుగారును డ్రైవ్ డువద్ద వైమానికు లకు స్వాగతమిచ్చిరి. పుగజనులు చాలమందియు మేజరు జెన రలు కుక్కు సి. బి. జి. యస్. ఐ. డి. యస్. జి. జెనరలు ఆఫీసరు మొదలగువారును స్వాగతమిచ్చుటకు వచ్చియుండిరి. వైమానికులు పరిపూర్ణోగ్యముతో నుండిరి. మూల్తానునుండి ఉదయం 6-18 ని ముషములకు బయలు దేరి నప్పటినుండి దారిలో నుడిగాడ్పులు తగలెనని వారు చెప్పిరి. వీరెచ్చటనున్నంతకాలము సింధు కమిషనరునకును, ప్ర భుత్వమందిరమునందును అతిథులుగా నుందురు. బహుశః వచ్చే సోమవారము యిచ్చటినుండి బయలుదేరుదురు. ఈ ప్రయాణ ములో యీ దిగువ వారున్నారు. విమానము హెచ్. 2 మొదటి లెఫ్ టెనెంటు లెఫ్ టెనెంటు హెచ్. సిక్స్త్ (యాత్రానాయకుడు) రెండవది లెఫ్ టెనెంటు లెఫ్ టెనెంటు విమానము హెచ్. 3 మొ దటి లెఫ్ టెనెంటు లేదు. రెండవ లెఫ్ టెనెంటు హెచ్. ఆర్. ను. విమానము హెచ్. 4 మొదటి. లెఫ్ టెనెంటు ఎరిక్సు నెల్సను. రెండవ లెఫ్ టెనెంటు హర్డింగు. ప్రతికా ప్రతినిధిగా లింటను గారు వీరివెంట వచ్చుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

కస్తూరి

వెల తుల 1.కి రు. 40-0-0 లు.
ఇది ప్రతీ స్తమైన నేపాళీ దేశపు కస్తూరి. ఇది కొంచెమైన ను కలితిలేక ఘాటుగలిగి యుండును. వాతమును వారింది దే వామునకు వేడియు పుష్టియు జేయుటకు కస్తూరి కలవల ప దార్థము. జ్యోములకు, బాలెంతిరోగములకు, స్త్రీ పాతములకు మిగుల నుపయోగించును. వైద్యులును కుటుంబీకులును స్వచ్ఛ మగు దీనిచి తెప్పించినాడిన వెలయుండును, గుణమునందును రాభి ము పొందగలరు.
పచ్చకర్పూరము మొదటికి కం. 1.కి రు. 2-8-0 లు.
పచ్చకర్పూరము:— రెండవరకం వెల తు. 1-కి రు. 1-0-0 లు
కుంకుమపువ్వు:— వెల తు. 1-కి రు. 1-4-0 లు.
రంగువేసిన గడ్డికాక నిజమగు కుంకుమపువ్వు. తులముకన్న మృగవ పంపబడదు.
మొమ్మాయి మంచిది. తు. 1-కి రు. 5-0-0 లు.
లొజిత్తు మంచిది. తు. 1-కి రు. 5-0-0 లు.
ఆదిపచ్చికాన లేక జాన్నుకు. 1-కి రు. 8-8-0 లు.
జాన్ను మొత్తముగా కొనువారికి చవుక గా పంపబడును.
అమ్మకాంజనం డిపో, మదరాసు - బాంబాయి

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 ఫిబ్రవరి 25 నా 5 వ తేది

శనివారము

విన్టరుటనుగారి ఆతురము

లికవిగాను రిపోర్టుపై వెంటనే చర్యచేసికొనవలయునని, విన్టరుటనుగారు "ఏషియాటిక్ క్యూర్యూ" పత్రికలో తొందరపెట్టుచున్నారు. ప్రస్తుతపు ఇండియామంత్రిగారి నిర్ణయము వీరి, కేమాత్రము రుచింపలేదు. హైందవశాసనసభలో నీ రిపోర్టు చర్చించబడువరకు, తా మెట్టి చర్యను దీసికొనమని, ఇండియామంత్రిగారు చెలిపియుండిరి. ఐనను, విన్టరుటనుగారి కెట్టి నష్టము గలుగజోదు. సివిలుసర్విసు సభ్యుల కెటులనయినను అధిక పోకర్యములు చేకూరుట నిశ్చయము. ఇందు విషయమై ప్రభుత్వమువారు కృతనిశ్చయమై యున్నారు. ప్రభుత్వపు బునాదియగు ఉక్కుచట్టమును బలపరుచుటకు, అన్నికడుములవారును సంసిద్ధులయి యున్నపుడు, అన్యథా జరుగజాలదు. హైందవశాసనసభలో జరిగెడిచర్చ కేవలము లాంఛన యని చెలిసిన విషయమే. శాసనసభవారి తీర్మానములను ప్రభుత్వమువారు పాటించజోరు. సివిలుసర్విసు ఉద్యోగులను సంతోషపెట్టు విషయమై, కస్పర్స్ టీపు లిబరలుపక్షము లెంతటి యభిలాష జూపుచున్నవో లేబరుపక్షమున కంతటి యభిలాషగలదు. సివిలుసర్విసు యుద్యోగుల మహిమను పొగడుటలో, లేబరుపక్షమువారి రేమాత్రము వెనుకాడుటలేదు. రెండుమాసములలో వ్యవహారమంతయు తప్పక పరిష్కారమగును. అంతవరకయినను ఓపిక బట్టుటకువికటరుటనుగారికి తీరదలచున్నది. శాసనసభ గూడువరకు తామసించుట, గొప్ప నేరమని ఓరు భావించుచున్నారు. వికటరుటనుగారు ఇండియా సహాయమంత్రిగ బనిచేసియుండిరి. వీరి యభిప్రాయము, బ్రిటిషుప్రముఖుల సామాన్యభిప్రాయమును ప్రతిఫలించజేయుచున్నది. లికవిగాను రిపోర్టు సూచనలపై చర్య నెపుడుచేసికొనినను ఏషియలు మొదటి తేదినండియు యవి యమలులోకి రాగలవు. ఇట్టిస్థితిలో వికటరుటనుగారు భయపడలేరే? బ్రిటిషుపత్రికల గాంచిన, లికవిగాను రిపోర్టునుగూర్చి సంపాదకీయవాసములు విరివిగ వెలువడుచున్నటుల గన్పట్టును. పెక్కుమందివీలేఖరు లిషయమై వ్రాయుచున్నారు. హిందూజాతమునందు జరిగెడి ఇతరవిషయము లిషత్రికల దృష్టికి గోచరింపకున్నను, సివిలుసర్విసు పోకర్యములు మాత్రము ప్రధానస్థాన మాక్రమించు చున్నవి. సర్వీసర్ స్వరాజ్యావశ్యకతను గూర్చి హిందూజాతమున జరిగెడి యాందోళనమును ఇంగ్లం దంతగ పాటించుటలేదు. దానుపక్షమువారికిని గాంధీపక్షము వారికిని గల స్వల్పవిభేదములగూర్చి గోరంతలు కొండలలుజేయుటకు మాత్రము బ్రిటిషుపత్రికలు వెనుదీయవు. హిందూమహమ్మదీయ కలహములను గూర్చి ఎంత లేనివర్తనలు ప్రకటింపబడుచుండును. కాని ప్రజల స్వాతింత్ర్యాభిలాషవిషయమై సానుభూతి ఏమూలను గనుపింపదు. మితివాదుల రాయబారము వెపలి మొరబెట్టుచున్నను, ఫలితమేమియు గనుపింపలేదు. ఇంతకుముందు వీరిని చేరదీసినవారు, నేడు వారివంక జూచుటలేదు. పది సంవత్సరముల గడువువరకు సంస్కరణములలో

నట్టి మాన్యు గావించగూడదనుటకు అందరును వద్దలే. లేబరుపక్షమువారు సైతము ఆకున కందకపోకను పొందని యభిప్రాయములను చెలుపుచున్నారు. ప్రస్తుత మేర్పడిన విచారణసంఘముతో తృప్తిపడవలెనని మాక్స్ వాల్డుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. ప్రభుత్వమునందు జేరని లేబరుప్రముఖులయినను, తమ వెనుకటి వాగ్దానమును చెల్లించుటకు ధైర్యముతో ముందుకు వచ్చుటలేదు. స్వయం నిర్ణయ భర్త మే మూలకు జోయెనో తెలియదు. భారతీయులు కడు శాంతముతో రాజకీయా దోళమును సాగించుచున్నందులకు, వారి కోర్కెలను వెంటనే సఫలపరచియుండవలసినది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు రట్టి యాదార్యమును జూపుటకు మారుగ, కడు సంకుచితముగ ప్రవర్తించుచున్నారు. హైందవ స్వపరిపాలనాసమస్య ఎటుబోయినను సరియే, అధినివేకరాజ్యములలో భారతీయు తెట్టికడగండ్లు బడుచున్నను సరియే, ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యముల తెట్టి భంగపాటు వాటిల్లినను సరియే, సర్విసు యుద్యోగుల పోఖములు పెంపొందిన చాలును. బ్రిటిషుప్రముఖుల దృక్పథ మీ తిరుగుచున్నది. వీరు తమ నిజభావ్యతను మరచి ప్రవర్తించుచున్నారు. ఇట్టి నిర్లక్ష్యభావమునకు, వీరు పిమ్మట పశ్చాత్తాపము జెందకమానరు.

మిత్రమండలిసమావేశము

ఈనెల 16 వ తేదీని మిత్రమండలి సమావేశము లండనులో జరుగునని యిదివరకు ప్రకటింపబడెను. దీనియందేవ్య మేమి? జర్మను నప్తవరిహార సమస్యను పరిష్కరించుటయే వీరి తలంపు. కాని యీమాధును వ్యవహారము పరిష్కారమగునో గాదో తెలియకున్నది. ఫ్రెంచివారికాతివ్యమింకను వదలలేదు. పాంకేరుగారి నిర్ణయముతో పరిస్థితులు చక్కబడునని యూహించబడెను. కాని హరియటు మంత్రిగారి దృక్పథము సైతము సామ్యముగ గనుపింపదు. వీ రేమిచేయగలరు? ఫ్రెంచిప్రజలు రోషావేళపూరితులై జరగినై పగసాధింప నెంచినపుడు, మంత్రిసమితియు వారియభిప్రాయమునకు బద్ధుడుగాక తప్పదు. మిత్రమండలివారి కోర్కెల కన్నిటికిని, జర్మనీ లొంగిపోయినది. జర్మను సైన్యపరీక్షకు సయితము అంగీకారము చెలిపినది. జర్మను ప్రకటనము ఇంగ్లండును తృప్తిపరచినను, ఫ్రాన్సును తృప్తిపరచకుండుట విచిత్రము. లండనులో నయినను యీవిభేదములు తొలగునా యను ప్రశ్నకు సరియగు సమాధానము వెలువడకున్నది. జర్మనీ అక్రమముగ ప్రవర్తించినగాని, మరతులను చెల్లించనియెడలగాని, తగినచర్య గైకొనుటకు నప్తవరిహార సంఘముగాక వేరొకసంఘమును నెలకొల్పవలయునని, ఇంగ్లండుగోరెనట. నప్తవరిహారసంఘము నిష్పక్షపాతముగ ప్రవర్తించడని ఇదివరకేకమార్గు వెల్లడియయ్యెను. అందుచే మరియొక సంఘము నేర్పరచిన బాగుండునని ఇంగ్లండు భావించుట వింతగాదు. బ్రిటిషువారి సూచన ఫ్రాన్సును కోపోజ్జేకపూరితము గావించెను. తమ లాభములను లండనులో నర్పణజేయుటకు, ఫ్రాన్సుసమ్మతించడట. లండను సమావేశమునకు బూర్వమును, పిమ్మటనుగూడ తనయిష్టము వచ్చినటుల సంచరించుటకు ఫ్రాన్సుకు స్వేచ్ఛ ముండవలెనట. అటులగుచో లండనుసమావేశమువలన నేమిప్రయోజన ముండును? మరల నొక వేడుక సమావేశమును కూర్చుటవలన కాలహరణము దప్ప వేరులాభము గలుగనేరదు. ఇంతవరకును జరిగిన మిత్రమండలిసమావేశములు నిరుపయోగము లయ్యెను. ఈమాధును నటులనే

నిలిచియుండుట అనగత్యము. దాని నిదివరకే రద్దు జేసియుండవలసినది. ఆర్థిక నిర్ణయమునందే నిజాధికారము గలదు. ప్రజాప్రతినిధిసభ కిట్టి యధికారముండవలయును. ప్రభువులసభ నామమాత్రముగ నుండిన నుండుగాక. ఇట్టి ప్రశ్న హిందూ దేశము నందుగూడ నుదయింపక బోలేదు. ఉప్పుపన్నును సామ్రాజ్యశాసనసభవారు నిరాకరించి యుండగ, స్టేటుకొన్నిలు సభవారంగీకరించియుండిరి. ఆర్థిక చట్టమును శాసనసభవారు నిరాకరించియుండగ, స్టేటుకొన్నిలు సభవారంగీకరించి యుండిరి. స్టేటుకొన్నిలు సభ కార్థిక విషయములలో జోక్యముండుట పాడిగాదను నభిప్రాయము ప్రబలియున్నది. ఇంగ్లండులో కామన్సునభాధికారము స్థిరపడుచో, ఇతర స్థానములగూడ ప్రజాప్రతినిధిసభ కెక్కుడు మేలు గలుగవచ్చును.

నిరర్థక సమాధానము
మెసపోలీమియాలో ఆకాశవిమానములనుండి బాంబులను విసరు పద్ధతిని గూర్చి ప్రభుత్వ పక్షమున లీచిగారు లాన్సుబరీ గారికి జవాబిచ్చిరి. అక్కడ జరిగిన కృత్యములను సమర్థింప దొడంగిరి. వీరి సమాధానము గాంచిన పిమ్మటగూడ, విశ్వాస మేర్పడజాలదు. ఇట్టి పద్ధతి నవలంబింపవలసి వచ్చినందులకు లీచిగారు విచారము జూపుచున్నారు. అత్యుచితమునట్టి సాధనములను సమర్థించుట పొసగదు. అల్లరులు గావించిన జాతులు దుర్మార్గులు గాన వారి నిటుల శిక్షించుట తప్పుగాదనుట, సహేతుకముగాదు. కడచిన అయిదు మాసములలో అయిదు మార్లు బాంబులు ప్రయోగింపబడెనని లీచిగారు నుడివిరి. నేర మొనర్చిన జాతులు నివసించుచు ప్రదేశములపైనను వారు పశువులను మేపుకొను స్థానములపైనను బాంబులు ప్రయోగింపబడినంత మాత్రమున, ఆక్షేపణ తొలగిపోదు. నిరపరాధులగువా రెందరో చనిపోవుట కవకాశ ముండనేయుండును. ఒక మారు ముందుగ తెలుకకుండనే బాంబులు విసరబడెనని, లీచిగా రొప్పుకొనిరి. అల్లరుల నణగదొక్కుటకు విమానములు సులభ సాధనములు గావచ్చునుగాని, అమానుషము లని యంగీకరింపక తప్పదు. లేబరు పక్షమువారి ధికారమునకు రాకముం దిట్టి చర్యలను తీవ్రముగ ఖండించుచుండిరి. మాండేటు పరిపాలనముక్రింద నున్నదేశములలో నిట్టి చర్యల కవకాశముండుట కీర్తిదాయకముగాదు. ఇక నయున్న ప్రతిష్ఠకై ప్రాకులాడక, లేబరు ప్రభుత్వము వారు ఇట్టి క్రూరచర్యలను మాన్పించి, పుణ్యము గట్టుకొనుట శ్రేయస్కరము.

రసూలుకొండ రంపపుకోత మిల్లులు
ఈమిల్లులను స్థాపించిన ప్రజల కెంతయో నష్టము గలుగుననియు, వారి జీవనాధారము దొలగుననియు, శాసనసభ్యులు సూచించి తీర్మానము గావించినను, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు విసక పైమిల్లును స్థాపించి పని జరిగింప సాగిరి. స్వార్థికంపెనీవారు కార్యనిర్వహణమును బూని పనిచేయుచుండిరి. మిల్లుల కింతవరకు నష్టమే గలుగుచున్నటుల దెలియుచున్నది. 1922-23 సంవత్సరమునందు రు 6216-0-4 ల నష్టము సంభవించినటుల మాకు జేరిన రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. 126571 ఘనఅడుగుల కలపను దేగ, 41862 అడుగుల కలపమాత్రమే పలకలక క్కరకువచ్చెనట. మిగిలిన భాగము వంటచెరుకుక్రింద వినియోగింపబడెను. ఇందువలన ఎంతనష్టముగలదో యూహింపవచ్చును. శాసనసభవారు నిరాకరించిన గాంటును సరి పెట్టెనే

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గాంధీ మహాత్మని వు జాని ధి
లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను
5-7-24

యధా శక్తి ని తోడ్పడుదు

ఇదివరకు	మొత్తం	43333-9-7	ఇదివరకు	మొత్తం	18385-2-11
నెల్లూరులో వాగ్దానములు, వసూలు		73-0-0	బాబ్బిలి చేబియ్యం అరుణాచలము గారి		
(2-7-24 బుధవారము 18వ శేషలో ప్రచురించిన దాఖలు)			ద్వారా		3-0-0
కర్నూలు జిల్లా కాంగ్రెసు ప్రచారకులు			మంత్రాల లక్ష్మీనృసింహంగారిద్వారా		6-8-0
మార్తి సూర్యనారాయణ గారి			గంజాం జిల్లా వర్ధాకేమిడి తాలూకా		
ద్వారా ఆయా తాలూకా గ్రామములలో వసూలు చేసి కర్నూలు జిల్లా సంఘములో జమకట్టినది		266-10-0	బత్తిబిగ్రామమునుంచి బి. గంగా		
నేటివసూలు		10-12-0	రావుగారిద్వారా		1-4-0
	మొత్తం	43683-15-7		మొత్తం	18395-14-11

పూజానిధికి సామ్యునుబంపు చిరునామా:— కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు

నందులకు గలిగిన ఫలిత మిటులయినది. ఇప్పటికయినను సీమిల్లులను నిలిపివైచు నుద్దేశ్యము గనుపించదు. ప్రతిసంవత్సరమును వచ్చుచున్న నష్టము నెవరు భరింపవలయును? శాసనసభవారి విషయమై జోక్యము కలుగజేసికొన వీలులేకున్నది. ప్రతేచ్ఛ ఎటుల నిరాకరింపబడుచున్నదో దెలిసికొనుట కిది యొక ప్రబలవిషయము. రాజ్యాంగ సంస్కరణములు దేశపరిస్థితులలో ననుకూలమగు మార్పు గలిగింపవలెను. స్వరాజ్యసిద్ధికి బిమ్మటగాని, శాసనసభలు ప్రజాభిప్రాయమును కొనసాగింపజాల వని నానాటికి విదిత మగుచున్నది.

మొరారోస్థితి
మొరారోలో స్పెయినుదేశ మవలంబించుచున్న పద్ధతులు దుష్ప్రభాములని చాలకాలము నుండి ఎంచబడుచున్నవి. అక్కడి ప్రజలకును, స్పెయిను అధికారులకును పోరాటములు జరుగుచునే యున్నవి. ఇప్పుడు జేరిన తంతివార్తల ప్రకారము ఉభయలకును తీవ్రమగు యుద్ధము జరుగుచున్నటులను స్పెయిను పైనికు లన్ని ప్రక్కలను ముట్టడింపబడి అపాయస్థితిలో నున్నటులను, తెలియుచున్నది. పరిస్థితులు విషమముగ నుండుట చే స్పెయిను మంత్రి మొరారోకు బోవుచున్నాడు. ఈ పోరాట మెటుల పరిణమించునో ముందుగాని తెలియదు. స్వయం నిర్ణయసూత్ర మారచణలోనికి వచ్చినగాని, యిట్టి పోరాటము అంతరింపవు. నానారాష్ట్రసంఘ మిషిషయమై శ్రద్ధ వహింపకున్నది. సాశ్చాత్య ప్రపంచము చూచి యూరుకొనుచున్నది. బలముగలవారిదే హక్కుగనుచున్నదిగాని, న్యాయ సమత్వములకు చోటులేక యున్నది. ప్రతిజాతికిని స్వాతంత్ర్యపు హక్కుగలదని ముందుగ గుర్తించిన గాని, కలహబీజములు సమసి పోజాలవు.

ఇంగ్లండు : ఈజిప్టు
ఈజిప్టు మంత్రి యగు జగ్లల్ పాషాగారు, మాక్డ్ నాల్డు గారితో సంప్రతించుట కిదివరకే ర్పాటు చేయబడెను. ఈలోపుగ సాదను సమస్యపైకివచ్చి, వ్యవహారమును సందిగ్ధస్థితిలోకి దెచ్చెను. సాదను ప్రజలకోర్కెలను బ్రీటిషు ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించుటచే, జగ్లల్ పాషాగారు తమ పదవికి రాజీనామా నీయ సమకట్టిరి. ప్రజలబలవంతము పైన, వీరు రాజీనామాను మానుకొనినను, లండనుకు బోవు విషయమై ఉత్సాహము జూపుట లేదు. లేబరు పక్షమువారిపై వీరికిగల విశ్వాస మంతరించి నది. ఐనను వీరు తమ యభిప్రాయమును మాక్డ్ నాల్డు గారికి స్పష్టముగ దెలుపుట సముచితము. మాక్డ్ నాల్డు గారి సమయమున వెనుకంజ వైచెదరేని, లేబరు పక్షమునకు తీరని కళంకము వాటిల్లవచ్చును.

గాంధీ పూజానిధి

కర్నూలు తాలూకా రంగాపురం వసూళ్లు
అలాగు మాణిక్యరెడ్డిగారు 1-0-0, చిన్నభస్మాడ శెంకటరెడ్డిగారు 1-0-0, కొమటి తిప్పయ్యగారు 1-0-0, గుంజపల్లి శెన్నారెడ్డిగారు 0-6-0, నాయకంటి కొండారెడ్డిగారు 1-0-0, ఎర్రగుంట్ల నారాయణయ్యగారు 1-0-0, కర్రపార్వతమ్మగారు 1-0-0, పసల వెంకట్రామరెడ్డిగారు 2-0-0. గ్రామ సభ్యులచందా మనిషి 1 శి 0-4-0 చొప్పున పోగా మొత్తం 6-6-0.

మహాత్ముని పూజానిధిక్రింద కర్నూలు జిల్లా సంఘంవారి కిచ్చి జమ చేయించడమయినది.

కర్నూలు తాలూకా యిర్రెడ్డిగ్రామం వసూళ్లు
పోలకంటి రామిరెడ్డిగారు 1-0-0, గరుడా చలమయ్యగారు 2-0-0, తనగల శేమారెడ్డిగారు 2-0-0, గూడెం పెద్దారెడ్డిగారు 1-0-0, అన్యం వీరారెడ్డిగారు 0-8-0, తుల్లా తిమ్మయ్యగారు 1-0-0. గ్రామ సంఘ సభ్యులచందా మనిషి 1 శి 0-4-0 చొప్పున పోగా మొత్తం 6-0-0.

కర్నూలు మండలంవారి పరంగా యిచ్చి జమ కట్టెడ తడవయినది.

కర్నూలుతాలూకా మల్లాపురం గ్రామంలో వసూళ్లు
అన్యం ఏకారెడ్డిగారు 0.8-0, అన్యం లక్ష్మీరెడ్డిగారు 0.4-0,
కోమటి కేశవయ్యగారు 0.8-0, కృష్ణారెడ్డిగారు 1.0-0, భూ
మన ఎల్లారెడ్డిగారు 0.8-0, కె. వెంకటరెడ్డిగారు 0.8-0,
గురిబాబు వీరప్పగారు 0.8-0, బి. హనుమంతరెడ్డిగారు 0.8-0,
గ్రామసంఘసభ్యుల చందా మనిషి 1 కి 0.4-0 చొప్పున పోగా
మొత్తం 6.4-0.

మహాత్ముని పూజానిధికింద కర్నూలుజిల్లా జాతీయ
సంఘంకార్యకర్తల జీవితవ్రాయించడమయినది.

కర్నూలుతాలూకా ముడుమల గ్రామం వసూళ్లు
నాయుంకి శివారామరెడ్డిగారు 5.0-0.

కర్నూలుతాలూకా కింగారం
కె. వెంకటేశ్వరరామయ్యరెడ్డిగారు 5.0-0.

నందికొట్కూరుతాలూకా మిడుతూరు గ్రామం

తున్న గోవిందరెడ్డిగారు 20.0-0 లు యిచ్చినారు.
మహాత్ములవా రెచ్చటను ఆనగా కర్నూలుమండలమునకు వచ్చి
సప్తమధు స్వయముగ కొన్నివందలు పాదపూజ స్వహస్తమున
సమర్పించెదమని వాగ్దత్త మొనగినారు.

బన్నూరు అప్పారెడ్డిగారు 5.0-0

అత్తూరుతాలూకా అబ్దులాపురం

స్వామిరెడ్డి 1.0-0
పెద్దిగారి వెంకటరెడ్డి 1.0-0
లింగల సుబ్బారెడ్డి 1.0-0
బన్నూరు నాగిరెడ్డి 1.0-0
పి. జనకలక్ష్మమ్మ 1.0-0

గ్రామసంఘసభ్యుల చందాకింద 1.4-0

8.12-0

నంద్యాల గ్రామంలో

ఎలుకూరి ఎల్లయ్య శ్రేష్టిగారు తమతమ్ముని వివాహ
కాలమందు మహాత్మునిపూజానిధి కిచ్చిన విరాళ
ములు 50.0-0

నంద్యాల నరసింహాచార్యులవారు వకేలో నంద్యాల
మ్యునిసిపల్ కై సుచైతన్యంగా తమయింటిలో
జరిగిన వివాహకాలమందు యిచ్చినది 5.0-0

మొత్తం 55.0-0

నంద్యాలతాలూకా వెల్దునూరు

జలగల వీరయ్య 1.0-0, పోతం స్వామిరెడ్డి 2.0-0, పో
లిం వెంకటరెడ్డి 2.0-0, పోతం శేషరెడ్డి 2.0-0, నూరిశెట్టి
నాగిరెడ్డి 1.0-0, కాతాపెదరామరెడ్డి 2.0-0, కాతం అంకి
రెడ్డి 2.0-0, కాతం స్వామిరెడ్డి 2.0-0, కాతాపత్నిరెడ్డి 1.0-0
బన్నూరు తిమ్మారెడ్డి 1.0-0, గిరె రామయ్య 0.8-0, నారప
రెడ్డినాగిరెడ్డి 5.0-0, ఈడిగ స్వామి 0.8-0, బలిశెట్టి మల్లయ్య
1.0-0, లింగల చిన్ననాగిరెడ్డి 1.0-0, మల్లెశివప్ప 1.0-0, లిం
గాల అంకమ్మ 1.0-0, లింగల పెదనాగిరెడ్డి 1.0-0, నానా
సాహెబ్ సోదరులు 1.0-0, బాలం వెంకటరెడ్డి 1.0-0, వం
గోలు పుల్లారెడ్డి 1.0-0, గని చిన్నపాపిరెడ్డి 1.0-0, గోకారంరా
వు 1.0-0, ఆదవని వెంకటసుబ్బయ్య 1.0-0, పి. బుస్సారెడ్డి
1.0-0, శిరిగిరి కొండన్న 1.0-0, పల్లెకంగళరెడ్డి 2.0-0, పోతం
య్యారెడ్డి 2.0-0, నందాపురం అంకిరెడ్డి 1.0-0, కమ్మరేపులన్న
1.0-0, పోతం వెంకటరెడ్డి 1.0-0, పాములపాటిరామడు 1.0-0,
వీరాసు నాగిరెడ్డి 0.8-0, కర్నాటి ఓంకారం 0.8-0, బ
న్నూరు అంకిరెడ్డి 1.0-0, గ్రంథం నాగిశెట్టి 0.8-0, గంగిశె
ట్టి సుబ్బయ్య 0.8-0, గంగిశెట్టి చిన్నయ్య 0.8-0, నంద్యాల
ఖాళిసాహెబ్ 2.0-0, మహానందప్ప 1.0-0, కాకర్ల నాగ
న్న 1.0-0, కాతా మొర్రారెడ్డి 1.0-0, బక్క సంతకరెడ్డి
1.0-0, కాతామల్లారెడ్డి 1.0-0, యాతాసుమొర్రారెడ్డి 1.0-0
బన్నూరు సంతకరెడ్డి 1.0-0, కాసరి చెన్నారెడ్డి 2.0-0, ఆర్
మల్లారెడ్డి 0.8-0, ఆర్. లచ్చిరెడ్డి 1.0-0, కోనేటివెంకన్న
1.8-0, శేఖునాలరామయ్య 1.0-0, గాజుల లింగయ్య 0.8-0,
పెద్దరామిరెడ్డి 0.8-0, నూకల సుబ్బారెడ్డి 1.0-0, గుండురం
గారెడ్డి 1.0-0, బుచ్చిరెడ్డి సుంకిరెడ్డి 2.0-0, యినకాల సుబ్బ
య్య 0.8-0, గోవిందరంగయ్య 1.0-0, మొల్ల ఖాళిసాహెబు
1.0-0, దాసరి శంకయ్య 1.0-0, కాతాచినరామిరెడ్డి 2.0-0,
ముసానినాగిరెడ్డి 1.0-0, కొల్లూరుపాపి 1.0-0, ఎ. వెంకట్రా

మయ్య 0.8-0, సుబ్బన్న గానారప్ప 1.0-0, మొత్తం 77.8-0
మనిషి 1 కి నాల్గు అణల చొప్పున గ్రామసంఘసభ్యులకు అయిన
చందా మొత్తం 16.4-0 పోను 61.4-0.

నందికొట్కూరు తాలూకా తలముడి గ్రామం

కాత పెదఅంకిరెడ్డి 5.0-0, నాగారెడ్డి చిన్న సుబ్బా
రెడ్డి 2.0-0 తోట ఆశ్వనరెడ్డి 1.0-0 పోలగూరి చిన్న పురెడ్డి
3.0-0 పుప్పరి నాగన్న 1.0-0 బొమ్మకు రామిరెడ్డి 3.0-0
పోలగూరి అంకిరెడ్డి 5.0-0 ఖాజుబాయి 1.0-0 పువారు నాగిరె
డ్డి 1.0-0 కాతం మేనారెడ్డి 1.0-0 కాతా కాంమ్మ రెడ్డి 1.0-0
గంతర్ల పుల్లారెడ్డి 1.0-0 వంగల మల్లారెడ్డి 1.0-0 వంగల
శేషిరెడ్డి 2.0-0, సర్రాజా గోవిందయ్య 1.0-0 వంగల
కాయమ్మ 10.0-0 పోలగూరి పెదపుల్లారెడ్డి 1.0-0 రేమటి
పుల్లారెడ్డి 2.0-0 కర్నాటి శిరారెడ్డి 1.0-0 వంగల శేషరెడ్డి
2.0-0 కర్లం లక్ష్మయ్య 2.0-0 కర్నాటి వీరారెడ్డి 1.0-0
మాబూ సాహెబ్ 1.0-0 వంగల నాగిరెడ్డి 3.0-0 భూమ
వెంకటచలం 1.0-0 నరతూం వెంకటస్వామి 1.0-0 అవధానం
వెంకట లక్ష్మయ్య 2.0-0 విరజి సానెటికింద 6.12-0
మొత్తం 49.4-0

నంద్యాల తాలూకా, గనిగ్రామం

సయ్యన్ యస్సాయిర్ 1.0-0 బొగ్గరపు బాలనాగయ్య 0.8-0
కత్తిబుచ్చన్న 0.8-0 దేశం చిన్నమల్లారెడ్డి 1.0-0 కత్తిశెయ్యల
0.8-0 కుకవ వెంకటయ్య 0.8-0 నల్లన నాగిరెడ్డి 0.8-0
గుండా సుబ్బయ్య 1.0-0 సింహాద్రి బాలయ్య 0.8-0 మండా
లక్ష్మీరెడ్డి 2.0-0 నల్లల బుగ్గారెడ్డి 4.0-0 అంబాల వెంకటరెడ్డి
1.0-0 పారెడ్డి పిచ్చిరెడ్డి 1.0-0 మెట్టరంగారెడ్డి 1.0-0
నల్లశివనాగిరెడ్డి 1.0-0 దేశం రామిరెడ్డి 2.0-0 ఎట్లగుంట
నాగన్న 2.0-0 బుడేరెడ్డిగారి లక్ష్మీరెడ్డి 1.0-0 సర్దూరు
ఖాక 4.0-0 దేశం వేంకటరెడ్డి 1.0-0 తంబళ్ల శేషయ్య
1.0-0 కొడిదేల హనుమరెడ్డి 4.0-0 గాజుల దివ్యయ్య 1.8-0
మతం నాగలింగయ్య 1.0-0 మువ్వ శింగ్ 1.0-0 బొగ్గరపు
రామయ్య 1.0-0 మానిగ వీరప్ప 1.0-0 దేశం అంకి రెడ్డి
4.8-0 వీరబ్రహ్మంగారు 4.0-0 పాలేటి సుబ్బారెడ్డి 1.0-0
తిరుపతి వెంకన్న 1.0-0. మొత్తం 46.8-0 గ్రామసంఘసభ్యు
లచందా 7.12-0 పోగా నికరం 38.12-0 మనిషి 1 కి నాల్గు
అణల చొప్పున గ్రామసంఘ సభ్యులకింద మినహాయించుకొన
గా మిగుల 149.4-0 లు కర్నూలుజిల్లా సంఘము అధీనులో
యిచ్చి జనకట్టించడ మయినది.

మార్చి సూర్యనారాయణ.

చేలి ఆరుజాచలంద్వారా తాలూకా మొత్తము } 1.8-0
వై వనూరైనది }
చేలి ఆరుజాచలం మంత్రాల లక్ష్మీనరసింహం, } 1.0-0
రామసీతమ్మగార్ల ద్వారా కింతలి సవ్యాసమ్మ }
కింతలి వరహాలమ్మ } 0.8-0

మంత్రాల లక్ష్మీనరసింహంగారి ద్వారా పార్వతీపురం
వసూళ్లు:— శ్రీయత జగద మాదన్నగారి బహుమానం 4.0-0
మంత్రాల లక్ష్మీనరసింహంగారివల్ల పెండ్లిండ్లలో వసూళ్లు
2.8-0 మొత్తం 6.8-0.

గాంధీ పూజానిధి

శ్రీ "గాంధీపూజానిధి"కి గాను బాపట్ల
తాలూకా దీక్షాసంఘమునకు 23-6-24 తేదీ
నుండి యిచ్చినవారి పేర్లు.

"పాపర్తి" గ్రామం

గాంధీభక్తులు 5.18-0
మంగలి నల్లయ్య (మంగలి) 1.0-0
"దేవబాడు అగ్రహారం"
అంబడిపూడి కృష్ణమూర్తిగారు 1.0-0
అంబడిపూడి సుబ్రహ్మణ్యంగారు 1.0-0
కంఠేటి రామకృష్ణయ్యగారు 1.0-0
కంఠేటి సుబ్బారామయ్యగారు 1.0-0
,, అంజనేయులుగారు 1.0-0
వారణాసి సురమూర్తిగారు 0.8-0
జమ్మలపడుగు కామయ్యగారు 0.8-0

అంబడిపూడి సోమయ్యగారు 0.8-0
కంఠేటి వెంకటస్వయ్యగారు 0.8-0
అంబడిపూడి శివారామయ్యగారు 0.4-0
"తుర్లపాడు"

మనివల్లె రత్నయ్యగారు 1.0-0
వీరభద్రయ్యగారు (శివార్చకులు) 1.0-0
అగ్రహారులు 2.8-0

"అన్నవూము"

కొమ్మలపాటి రాఘవయ్యగారు 4.0-0
వెన్నెంటి వీరరాఘవులుగారు 1.0-0
అరవవల్లి వీరయ్యగారు 2.0-0
గణేశుని పిచ్చయ్యగారు 2.0-0
అభిమాని 0.8-0
అభిమాని 0.4-0
కొమ్మలపాటి కోటయ్యగారు 0.8-0
అభిమాని 0.1-

"రాజుపాలెం"

గాంధీదాసులు 1.2-0
నెప్పల్లి సాంబయ్యగారు 1.0-0
,, చిన వెంకటస్వయ్యగారు 0.8-0
,, రత్నయ్యగారు 1.0-0
కాళిమూరి వెంకట్రాయుడుగారు 5.0-0
బాగల్ల మూడి అంకమ్మగారు 5.0-0
,, వీరయ్యగారు 1.0-0
"ఇ న గ ల్లు"

బండాపల్లి వెంకట సుబ్బయ్యగారు 10.0-0
అభిమాని 5.0-0
తుమ్మలగుంట కేశవరావుగారు 2.0-0
నరిశేటి వీరభద్రయ్యగారు 2.0-0
రాజుపాలెం వెంకటస్వయ్యగారు 1.0-0
క్రొత్త వెంకటసుబ్బారాయుడుగారు 1.0-0
కొమ్మినేని సుబ్బారాయుడుగారు 0.8-0
అభిమాని 1.0-0
అముదాలి అగ్గిరంగంగారు 0.8-0
రాజుపాలెం లక్ష్మీనారాయణరావుగారు 2.0-0
క్రొత్త వెంకటచెలంగారు 3.0-0

"బాగల్ల మూడి"

గుడిపాటి లక్ష్మీనారాయణగారు 1.0-0
కొల్లా తిరుపతిరామయ్యగారు 1.0-0
నూరె చల్లమందయ్యగారు 1.0-0

"నూతలపాడు"

కోమి కోటం శెట్టిగారు 1.0-0
నూతలపాటి కోటయ్యగారు 0.8-0
శ్రీనివాసుల శేషచారిగారు 1.0-0
దేశభక్తుడు 1.0-0
కోడికి పాపయ్యగారు 0.8-0
దేవపూడి వీరరాఘవయ్యగారు 0.8-0
గాంధీదాసులు 2.0-0
కోడికి లక్ష్మీనారాయణగారు 1.0-0
కామరాజు శివారామయ్యగారు 0.8-0
,, రామయ్యగారు 2.0-0
గాంధీభక్తులు 1.2-0

"ఆదిపూడి"

గుడ వీరరాఘవయ్యగారు 1.0-0
గాంధీభక్తులు 8.8-0
గుడ రామకృష్ణ సిద్ధాంతిగారు 1.0-0
ఆదిపూడి బాపిరాజుగారు 0.8-0
అబ్బురాజు వెంకటరంగారావుగారు 1.0-0
"తెమిడివపాడు గ్రామం"

దండా రామచంద్రయ్యగారు 1.0-0
బూడాపుల శ్రీరాములుగారు 1.0-0
దండా గుండారాయుడుగారు 1.0-0
బూడాపుల రామస్వామిగారు 0.8-0
గాంధీదాసులు 0.8-0
"పూసపాడు"

పూసపాటి సుబ్బారాయుడుగారు 0.8-0
నిడమానూరి స్వామిలుగారు 1.0-0
పోలూరి వెంకటశేషచార్యులుగారు 1.0-0

కొంగల్లి బలరామయ్యగారు	0-8-0
డమానూరి పున్నయ్యగారు	2 0-0
డడపర్తి రాఘవులుగారు	0-8-0
లివేటి రాజయ్యగారు	1-0-0
గ్రామపాటి ముప్పారాయణగారు	1-0-0
పెంకట్రాయణగారు	1-0-0
శివపూడి శ్రీరామయ్యగారు	2-0-0
డమానూరి శేష (బి) గారు	1-0-0
గ్రామపాటి మల్లికార్జునగారు	2-0-0
లివేటి చిదంబరగారు	1-0-0
బంటా చినముప్పారాయణగారు	1-0-0
గ్రామపాటి ఆదివారాయణగారు	1-0-0
లివేటి నందరాజుగారు	1-0-0
చండూరి రామస్వామిగారు	2-0-0
గ్రామపాటి వెంకటమల్లియ్యగారు	2-0-0
జేమూరి రామమూర్తిగారు	0-8-0
గాంధీదాసుగారు	1-0-0

"సుబ్బారెడ్డిపాలెం"

బననం చింపారెడ్డిగారు	(0-8-0)
విడపర్తి వెంకటేశ్వరెడ్డిగారు	1-0-0
బననం వీరారెడ్డిగారు	1-0-0
రామచంద్రారెడ్డిగారు	0-8-0
"వంకాయలపాడు"	
బననం ముప్పారెడ్డిగారు	(0-0-0)

మొత్తం 125-8-8

మ.రా.:- వై.వై.కంలో మ.ని.యార్డర్లు చార్జీకిగాను రు.1-4-0 పోను రు.124-2-3. నూటయిదువది నాలుగు రూపాయల రెండవంక మూడు రూపాయల పంపుచున్నాము. నలివేటి వీరరాఘవయ్య, తాలూకాదారు.

రైల్వే పనివాండ్రకు బియ్యము పంచిపెట్టుట

పోదనూరు, జూలై 4:- బుధవారమునాడు సౌతిండియన్ కార్మికసంఘసభ్యులు సంఘకార్యాలయమువద్ద చేరి పనివాండ్రకు బియ్యమును పంచిపెట్టిరి. సమ్మెకాలములో వారికి జీతములులేవు గావున ఒక్కొక్కనికి రు.3 బియ్యము పంచిపెట్టబడెను. (అ|| ప్రె||)

కూనూరు పురపాలకసంఘము

కూనూరు జూలై 3:- ఇచ్చటి ఆంగ్లీయిండియన్ సంఘమువారు తమ యధ్యక్షుడగు కెప్టెను జె. మూరుగారి యధ్యక్షతక్రింద నిన్న సాయంకాలము సభకేసి కూనూరు మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిల్ పదవికి తాము నియమించిన చైర్మను తరువాత ప్రభుత్వమువారు నియమించిన ప్రస్తుత అధ్యక్షునివిషయమై ఆశ్చర్యమును అసమ్మతియును తెలుపుచు ఒక తీర్మానము నామోదించిరి. (అ|| ప్రె||)

పోదనూరు మొదటి డివిజనులు నూపర్నంటు పని చాలించుకొనెను

కోయంబత్తూరు, జూలై 4:- సౌతిండియన్ రైల్వేకంపెనీ సర్వీసులోనున్న పోదనూరు, బ్రాడుగేజీ డివిజన్ మొదటి డివిజన్లో నూపర్నంటు కీల్వేసుగారు నిన్నటిదినమున పని నుండి చాలించుకొనిరి. డివిజన్లో నూపర్నంటుగుటకు పూర్వము వీరు పలువిధములగు పనులలో 19 ఏండ్లకు పైగా పనిచేసిరి. వీరి కనేకమైన వీడ్కోలువిందు లొసంగబడెను. కూపరుగారిప్పుడు వీరిపనిలో ప్రవేశించిరి. (అ|| ప్రె||)

వైద్య పాఠశాల

1919 సం. సెప్టెంబరు 18 తేదీన విల్లింగ్డను ప్రభువుచే శంకుస్థాపన చేయబడిన వైద్యపాఠశాలలో 2 తేదీనుండి పనిప్రారంభింపబడినది. పాఠశాల తెరచినదినమున మొదటిసంవత్సరము పూర్తిచేసికొన్న 31 మంది విద్యార్థులు పాఠశాలకు వచ్చిరి. తీసికొనబడినవారిలో 41 మంది విద్యార్థులు కర్నూలు ఫార్మసీ వి. యం. యస్. నూపర్నంటుగారిదగ్గరకు వచ్చిరి. కంటి వైద్యములో నిపుణుడగు శంకరమీననుగారు ఆసిస్టెంటు నూపర్నంటుగా నున్నారు. (అ|| ప్రె||)

స్థానిక వార్తలు

తిరువళ్ళిక్కేణి సంగీతసభ:- బెంగు రుతాయి పాటకచేరి:- రేపు (6-వ తేదీ ఆదివారము) సాయంకాలము 4 గంటలకు తిరువళ్ళిక్కేణిలో వెంకటాచల కెట్టివీధిలో నెం. 1 రుగ్మహమున బెంగు రుతాయి పాటకచేరి జరుగును.

కార్పొరేషను ఎన్నికలు చింతాద్రిపేటసభ:- రేపు ఆదివారము సాయంత్రం 6 గంటలకు చింతాద్రిపేటలో గురువప్పచెట్టివీధి తూర్పుచివరను తద్వాస్తవ్యుల బహిరంగసభ జరుగును. అవ్వడు యం. కే. ఆచార్య, వి. యల్. కాశ్రి మున్నగువారు 'మద్రాసు కార్పొరేషను' గూర్చి యుపన్యసించెదరు.

శ్రీరామభక్తజనమండరము- శ్రీకృష్ణలీలలు- గోపికా వస్త్రావహరణము:- ప్రాతఃకాలపేట- ఆరుముగంమెదలి వీధిలో 31 నంబరు గృహమునందు ఈనెల 12 తేదీ శనివారం రాత్రి 9-నుంటలకుపైన వేంకటాద్రిస్వామి భజనమందిరము వారివల్ల శ్రీ కృష్ణలీలలును గోపికా వస్త్రావహరణమును జరుగును. గాన ఎల్లరును విచ్చేయ బ్రాధితులు.

హిందూసుందరీమణుల చరిత్రము:- నెలూరు ప్రాంత ప్రాంతకలగిరిరాజాగారి కథాకాలాభ్యుత్థుడు శ్రీయ్యత రాయసం వేంకటేశ్వరుడు యం. ఏ. ఎల్. టి. గారివలన వ్రాయబడిన హిందూ సుందరీమణుల చరిత్రము 1,2,3, భాగములను కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ముందు విమర్శించెదము. ఒక్కొక్కభాగము వెల 12 అణాలు. మూడుభాగములనొక్కసారియే కొనువారికి రెండు రూపాయలకే యియ్యబడును. వెలయువారు గ్రంథకర్తపేర నెల్లూరుకుగాని రామా ఆండుకో వారిపేర ఏలూరుకుగాని వ్రాయవలెను.

ఘాన్టునవల రెండవభాగము:- ఆంధ్రపత్రికా సహాయసంపాదకులగు శ్రీయ్యత వేదురుమూడి శేషగిరి రావు గారిచే అనువదించబడి రాజమహేంద్రవరమున సరస్వతీ గ్రంథమాలాధిపతులగు శ్రీయ్యత అద్దేపల్లి లక్ష్మణస్వామి నాయుడుగారిచే ప్రకటింపబడిన రై నాట్టుమహాకవి ఘాన్టునవల రెండవ భాగముచున్నాడ కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. దీనినిగూర్చిత్వరలోనే మాఅభిప్రాయమును ప్రకటించెదము. వలయువారు సరస్వతీ గ్రంథనిలయము, రాజమహేంద్రవరము అని వ్రాయవలెను

అమెరికను వైమానికులు

కరాచీనుండి వీరు నేటియుదయమున వెళ్లెదరని అనుకొనుచున్నారు.

శస్త్రసంబంధములేని చిత్త

నల్లదాసు, తేనాంపేటలో నుండి దివాన్ బహదూరు సి. కృష్ణస్వామిరావు, రిటైర్డుడిప్టీ కలెక్టరు సెవర్కడగారివద్దనుండి.

మ.రా.రా.శ్రీ పండిత స్వామి ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యగారు వాటికి 72, ఆర్మీనియ్ వీధి ముద్రాను ఆర్యమహాశయా.

శరీరమునందు అతిముఖ్యభాగములలోకలిగిన తీవ్రమైనవాపు, హానికలమైన కుటుపు, ఈరెండు మోస్తరుల వ్యాధులను బేషధ ప్రయోగము చేతనే తాము బాగుచేయుటను నేను చూచుటకు అవకాశ మొసగినందుకు మీకు వందనముచేయుచున్నాను. మాయూలుగా అపాయకరమైన శస్త్రచికిత్సచే కుకుర్చుబడు వ్యాధులు గలవారు అపాయములేని మోడికిత్సపద్ధతినే తప్పక సంతోషముతో అంగీకరింతురని నేను నిస్సందేహముగా చెప్పగలను.

చిత్తీకంచలెను, సి. కృష్ణస్వామిరావు తేనాంపేట 18-8-24.

వారినలహా కట్టుముర్పు.15

(తరువ)

తేయాకుతోట మేనేజరు చంపబడుట

కలకత్తా, జూలై 4:- స్టేట్సును పత్రికలో యిట్లు న్నది:- అస్సాములో కోలా టు జిల్లా సిబ్బాగారులోను డోయాంగు తేయాకుతోట మేనేజరు ఏ. యం. హిట్టెను గారి హత్యవివరములు కలకత్తా ఆఫ్ఝేయిసు స్టేట్సు అందుకం పెసీలిమి టెడు మేనేజరు ఏ జెంట్లయెదుట చెప్పబడెను. జూన్ 27 తేదీనయిదివరకే నిర్దక్షభావముతోనున్న 14గురు మాతీలుగల ఒక గాంగుయొక్కపనిచూచుటకు హిట్టెనుగారు పోగా ఆతనినిబెడి వారు తలకాయ చిరుగగట్టి ఒక చేతిని నరికివేసి వెంటనే చంపివేసిరి. ఆతని శరీరము రక్తములోపడియుండెను. ప్రక్కనున్న జాంగూరితోట మేనేజరును అసిస్టెంటును వచ్చి యావిషాదస్థితిని జూచిరి. కోలామాటునుండి పోలీసువారు రాగానే గాంగు అరెస్టుజేయబడెను. ఆగాంగు యిప్పుడు కోలా మాటు జైలులో నున్నది. అంత్యక్రియలు జరుగుచున్నప్పుడు 40 మంది ప్లాంటరులు వచ్చిరి. అస్సాముబిషప్స్ క్రియలను జరిపించెను. హిట్టెనుగారు 3 సంవత్సరములనుండి ఈ తేయాకుతోటకు మేనేజరుగానున్నారు. ఈయన వయస్సు 41 సంవత్సరములు. ఈయనకు భార్య యొక్క తెమాత్రమే కలదు. (అ.ప్రె.)

సమ్మేళనసభ

వ్యవసాయ, పారిశ్రామిక, కో-ఆపరేటివ్, వెటెరినరీ శాఖలు

వ్యవసాయమంత్రి విందు

కలకత్తా, జూలై 4:- కలకత్తా కల్బులో వ్యవసాయ మంత్రి ఆనరబుల్ ఘజ్నవిగారు ఒకతోటవిందును చేసిరి. ఆవిందుకు సభకువచ్చియుండిన ప్రతినిధులు అధికారతరులుగాక లిట్టనుప్రభువును సర్ జాన్ కెన్ ను వచ్చియుండిరి. వ్యవసాయ, పారిశ్రామిక, కో-ఆపరేటివ్ వెటెరినరీ శాఖల సమ్మేళనసభను ప్రభుత్వమందిరమున లిట్టనుప్రభువు నేడు ప్రారంభించెను. 200 మంది ప్రతినిధులు సభకు వచ్చిరి. గవర్నరుగారు రువస్యసింధుడు ప్రజల యైశ్వర్యమును వృద్ధిపరుచుటకు ఈశాఖలు చేయుచున్నముఖ్యమైనపనినిగూర్చి చెప్పిరి. ప్రభుత్వశాఖచేయవలసిన పని పరిశోధన ప్రతిపాదన విద్యయని వీరియభిప్రాయము. చిన్నపరిశ్రమలకు సహాయముచేయునిమిత్తము ఒక బిల్లును ప్రవేశపెట్టవలె నని మంత్రిగారి తలంపులోనున్నదని గవర్నరుగారు చెప్పిరి. ఆనరబుల్ ఘజ్నవిగారు దీర్ఘముగా నువస్యసింధుడు రాష్ట్రమునం దైశ్వర్యమును, వృద్ధిచేయుటకు ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్న వివిధమైనపనులను వివరముగా చెప్పిరి.

విద్యాసభ

ఉదకమండలము, జూలై 4:- ఆనరబుల్ విద్యాంగమంత్రి చెన్నపురిలో చేయదలంచిన విద్యాసభ 28 వ తేదీ జరుగును. సభకు ఆహ్వానములను పంపునపుడు విద్యాచట్టములలోను స్థానిక సంఘములలోను సంబంధము కలవారికి గూడ ఆహ్వానములు పంపబడును. విద్యకు యింపీరులు సహాయము ఆగిపోయినప్పటినుండి డబ్బు యిబ్బందివలన, ప్రాథమికవిద్యావ్యాప్తికిరకు ప్రాథమిక విద్యాచట్టముక్రింద స్థానికసంఘములు విధించుచున్న పన్ను వివాదనే స్థానికప్రభుత్వమువారు ముఖ్యముగా నాధారపడవలసివచ్చుచున్నది. పానుగల్లరాజాగారి శీసభకు అధ్యక్షత వహింతురు. ప్రాథమికవిద్యను ఇకముందువ్యాపింపజేయుటకును, ఉపప్రాదీంపబడిన బిల్లునుత్రములను తీర్మానించుటకును ఈసభ ఏజెన్సీనిగానివేజెన్సీలనుగాని నిర్ధారణజేసియేర్పరచును. (అ|| ప్రె||)

నానాజాతినమితి సభ హైందవప్రతినిధులు

సిహ్వా, జూలై 4:- వచ్చేవచ్చుచున్న నెలలో జరుగు నానాజాతినమితి సభలో హిందూదేశమువత్తమున చుట్టింజి ప్రభువును, బికనీరు మహారాజాగారును, ఆనరబుల్ సర్ మహమ్మదురాఫీక్ గారును ప్రతినిధులుగానుండురని అధికారికత్యక్తకటించబడినది. (అ|| ప్రె||)

ఆంధ్ర యు ర్వే ది క్ ఫార్మ సి లి మి టెడ్

(డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీపతి బి. ఏ. ఎమ్. బి. అండ్ సి. ఎమ్. గారిచే సావించబడినది).

శాస్త్రీయ బాష ధర్మములకు రహస్యము లేని మిక్కిలి సమృద్ధ మైన బాష ధర్మశాల
హెడ్ ఆఫీసు అండ్ ఫ్యాక్టరీ నెం 19, హారిస్ రోడ్డు, మాంటూ రోడ్డు మద్రాసు.

మా కాలేజీలకు తెలియగలందులకై ఈదిగువవిషయము ప్రచురించబడినది.

బ్రాంచి ఆఫీసుల విలాసము	హాజరుగానుండు వైద్యుని పేరు	వైద్యశాల తెరచియుండు కాలము	డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీపతి బి. ఏ. ఎమ్. బి. & సి. ఎమ్. గారు వుండుచున్నప్పుడు
186, మాంటూరోడ్డు	ఆయుర్వేద భూషణ వై. టి. వెంకటాచార్య గారు	ఉదయము 7-30 గంటల నుండి రాత్రి 8-30 గంటల వరకు	బుధవారము రోజు తప్ప తిథి ము రోజులకు ప్రతిదినము ఉదయము 8 గంటల నుండి 11 గంటల వరకు ఉండును
144, మైకోడ్డు, తిరువల్లి శ్రీశి	బివర్ రాజమండ్రికి వెంకటేశ్వరరావు	డిప్టీ	7 యిక్కడికి రారు 30
10, కచ్చేరోడ్డు, మైలాపూరు	వైద్యభూపతి కృష్ణారావు అవధ్య	డిప్టీ	ఉదయం 8-30 గంటల నుండి 8 గంటల వరకు మంగళ, శుక్రవారములందు మాత్రము ఉండును.
నెం 8 గోవిందప్ప నాయక వీధి, జూర్జి కౌను, మద్రాసు.	బుధవారము రోజు తప్ప తిథి ము రోజులందు రాత్రి 7 గంటల నుండి 8 గంటల వరకు ఉండును
42 టంకశాలవీధి	భివర్గర్ డి. రంగచార్యులు గారు	డిప్టీ	యిక్కడికి రారు
184 బ్రాడ్వే	వైద్యపతి కె. జయరామ్ నాయుడుగారు	ఉదయము 8-30 నిమిషముల నుండి సాయంత్రము 8-30 నిమిషముల వరకు	యిక్కడికి రారు
66, చిక్ పేట, బెంగళూరు సిటీ	ఆయుర్వేద భూషణ కె. నారాయణరావు గారు	డిప్టీ	ప్రతిబుధవారము ఉదయము 8 గంటల నుండి 10 గంటల వరకును సాయంత్రము 4 గంటల నుండి 5 గంటల వరకును ఉండును

కన్నయంబాడి ప్రాజెక్టు

మద్రాసు మైసూరు ప్రభుత్వములకు
కుడిసిన సమాధానము

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

ఉపకమండలము, జులై 4:—మైసూరు మద్రాసు కావేరి అగ్రిమెంటుగురించి చెన్న ప్రభుత్వమువారు ఈ క్రింది వివరములను ప్రకటించుచున్నారు.

మైసూరు మద్రాసు రాష్ట్రములందు కావేరినీళ్లను వినియోగపరచువిషయమై కడచిన ఫిబ్రవరి 18 వ తేదిన మైసూరు మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి ఒక ఒడంబడిక సేర్పరచుకొనిరి. ఎన్నియో సంవత్సరములనుండితెగని ఈతగాదా రెండుపక్షమువారికి తృప్తికరముగ పరిష్కరింపబడినది. ఈ అగ్రిమెంటును గా. ఇండియా-మంత్రిగారు ఆమోదించినారు.

ఈ తగాదావివరము లెల్లరకు తెలియును. ఈ సమస్యను పరిష్కరించుటకై 1918 సంవత్సరమున పంజాబ్ తీహారులు నియమింపబడిరి. 1914 వ సంవత్సరమువారు తీర్పు చెప్పిరి. కాని వారినిర్ణయమును చెన్న ప్రభుత్వమువారు అంగీకరింపజాలకపోయిరి. అందుపై ఇండియా-మంత్రి ఈ నిర్ణయమును నిరాకరించెను. రెండుపక్షములవారికి తృప్తికరముగ విధమున ఈ సమస్య పరిష్కరింపబడుటకై మరల రాయబారములు ప్రారంభింపబడెను. 1914 సంవత్సరపు నిర్ణయము ననుసరించి కావేరి అప్పరు ఆనకట్ట సృష్టించి జూరీడింగులను పుచ్చుకొను అధికారము చెన్న ప్రభుత్వమువారికి వ్యవహరించెను. ప్రస్తుతము కావేరినీళ్లతో సాగుబడియగు ప్రదేశములందు కావేరినీళ్లను పయోగించువాక్కు కూడ అంగీకరింపబడెను. కాని నజీల్ ఎక్కువగ మిగిలిపోతే పయోగించు అధికారము ఇరిగేషను సౌకర్యములను వృద్ధిచేసికొను అధికారము చెన్న ప్రభుత్వమువారికి ఈ నిర్ణయము ననుసరించి లేకుండెను. చెన్న ప్రభుత్వమువారి పక్షమున ఇరిగేషను ఫీల్డ్ ఇంజనీయరు డబ్ల్యు. జె. హువులీగారు రాయబారముల జరిపిరి, అప్పుడప్పుడు ఇరిగేషను ఇన్స్ పెక్టరు జె. న. ర. లు సర్ థా మ సు వార్డు గారి సలహా పుచ్చుకొనబడెను. ఈ సందర్భమున సర్ వార్డు గారు చెన్న ప్రభుత్వమువారికి వచ్చియుండిరి.

1914 నిర్ణయము జరిగిన పిమ్మట కావేరిదానందు ఏయే ప్రదేశములకు ఎంతెంతవీరు సప్లయ అగుచున్నదో మున్నగు వివరములు రికార్డు చేయుటకుమందెను. ఈ రికార్డుల ఆధారముగ గైకొని ఈ సమస్యను పరిష్కరించుటకై ప్రయత్నములు ప్రారంభింపబడెను. ఇరిగేషన్ ఫీల్డ్ ఇంజనీయరు లెఫ్టినెంట్ కలనలు మారీసుగారు అగ్రిమెంటు ఫీల్డ్ ఇంజనీయరు

యస్. ఇ. మార్గసుగారు ఈ రికార్డులను పరిశీలించి 1921 సంవత్సరమున ఈ క్రిందివరతులను ప్రతిపాదించిరి. మైసూరునందలి కృష్ణరాజసాగర రిజర్వాయరునందు ఎంతవీళ్లను స్టాకుచేయవచ్చునో నిర్ణయింపబడవలయు ననియు కావేరిదానంద వీయే ప్రదేశములకు ఎంతవీరు సప్లయ అగుచున్నదో రెక్క వివరములు రికార్డు చేయబడవలయుననియు మైసూరు రాష్ట్రమున ఇరిగేషను సౌకర్యముల ఫీల్డ్ ఇంజనీయరు వి. స్టీర్లుము అధికము కావూడవలయుననియు వరతులు కోరబడెను. ప్రభుత్వమున ఈ వరతులను మైసూరు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించిరి. పిమ్మట మైసూరు ప్రభుత్వమువారు ఈ క్రింది వరతులను కోరిరి. (1) మద్రాసు రాజధానియందు కావేరినీటితో సాగుబడియగు ప్రదేశపు విస్తీర్ణము అధికముగావూడదు (2) కావేరి ఉపనదుల వాధారముగ గైకొని రిజర్వాయరులను కట్టుకొన కూడదు. (3) మేటూరినందలి మద్రాసు కావేరి రిజర్వాయరునందు 82000 హ్యూబిక్ ఫీట్ కన్న అధికముగ నీరు స్టాకుచేయవూడదు. 50 సంవత్సరముల వరకు మద్రాసునందు ఇరిగేషను సౌకర్యముల వృద్ధి అటంకకరములగు నున్న ఈ వరతులను మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరింపజాలకపోయిరి. 1922 సంవత్సరము జూను జులై మాసములందు మరల రాయబారములు జరిగెను. ఇరిగేషను హువులీగారియో అధికారిగనున్న సర్ కె. శ్రీనివాస అయ్యర్ గారు మైసూరు దివానుగారు కలసి మాట్లాడిరి. కాని సమాధానము కుదురలేదు. 1928 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెలలో బెంగళూరున గా. సర్. ఛార్లసు టూడ్ హంటరు, సి. పి. రామస్వామి అయ్యర్ గార్లు ఇరిగేషను అండ్డు సెక్రటరీ నరసింహయ్యగార్లు మైసూరుదివానుతో కలసి మాట్లాడిరి. 1928 సంవత్సరము జూను నెలలో గా. సి. పి. రామస్వామి అయ్యర్ గారు సిహూకువల్లి ఇండియా ప్రభుత్వమువారితో కలసి మాట్లాడిరి. సెప్టెంబరు నవంబరు మాసములందు బెంగళూరు మద్రాసులందు మైసూరు ఇంజనీయరులు మద్రాసు ప్రభుత్వము ఇంజనీయరులు, (రామలింగ అయ్యర్ గారు నరసింహ అయ్యర్ గారు) కలసి మాట్లాడిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి అనుమతిపై కన్ స్ట్రక్టింగు ఇంజనీయరు గెచ్చిగారు ఈమీటింగులకు వచ్చియుండిరి. కాని మైసూరు ప్రభుత్వమువారు తమవరతులను తగ్గించుకొనుటకు సమ్మతించలేదు. 1924 ఫిబ్రవరివరకు పరిశీలన జరుగకుండును. ఫిబ్రవరి నెలలో సమాధానము కుదిరెను. ఫిబ్రవరి 18 వ తేదిన అగ్రిమెంటు వ్రాయబడెను. ఈ అగ్రిమెంటు నందు 1921 సంవత్సరమున మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు కోరిన వరతులు చేర్చబడెను. మద్రాసు రిజర్వాయరునందు 93500 హ్యూబిక్ అడుగులనీళ్లు స్టాకుచేయవచ్చునని అంగీకరింపబడెను. కావేరి ఉపనదుల వాధారముగ గైకొని రిజర్వాయరులను కట్టుకొను అధికారము మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికి ఇవ్వబడెను. నీటిపారుదల సౌకర్యములను వృద్ధిచేయు అధికారము కూడ మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికి వ్యవహరించెను.

ఈ రాయబారములందు చెన్న ప్రభుత్వపు ఇంజనీయరులేగాక ఇండియా ప్రభుత్వపు ఇరిగేషను ఎక్కువర్టులుకూడ ప్రభుత్వమువారికి అమూల్యముగ సలహాలు నొసగుచుండిరి. ఇరిగేషను ఫీల్డ్ ఇంజనీయరుగనున్న హువులీగారి సలహా సహాయము చిగుల లాభకరముగ నుండెను.

సమాధానమైనను ప్రస్తుతము కావేరినీటిపల్ల లాభము సాంఘమునచూచి స్థితికి భంగము కలుగని విధమున నుండవలెను. ఈ విషయమును దృష్టియందుంచుకొనియే ప్రభుత్వమువారు రాయబారముల జరిపిరి. ఈ సందర్భమున రెంజావూరి మిరాసిదారులు ఇతరులు పంపిన విమతిప్రకటనలను ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధతో పరిశీలించిరి. ఈ అగ్రిమెంటు ననుసరించి క్రమముగ నీటి సప్లయ జరుగుచుండుటకు రిజర్వాయరు నందుకు పరిసరినంత నీరు స్టాకుచేయుట కవకాశ మేర్పడినది. వర్షములకై వేచియుండవలసిన అవస్థ తొలగిపోవును. ఇంతేకాక మైసూరు రిజర్వాయరునందు చెత్తనీరుండవలసినది నిర్ణయింపబడుటచే తిరుమహాపల్లి తంజావూరు రైతులకు ఈ సమాధానము అన్ని విధముల లాభకరముగ నుండగలదు.

ఇంతేకాక మేకదాటునందు నీటినుండి తయారగు విద్యుచ్ఛక్తి చౌకధరకుకొను అధికారము మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికి ఈరాజీ ననుసరించి ఇవ్వబడినది. కాని ఎన్నియో ప్రదేశములందు విద్యుచ్ఛక్తి దొరకుచుండటచే ఈవరతు నుపయోగింపవలసిన అవసర మేర్పడునా యని ప్రభుత్వమువారు సందేహించుచున్నారు.

ఈ అగ్రిమెంటు అన్ని విధముల సంతృప్తికరముగ నున్నది. ప్రస్తుతమున్న ఇరిగేషను సౌకర్యముల సంపూర్ణముగా రక్షించుచున్నది. మేటూరు ప్రాజెక్టు కొనసాగించుటకు ప్రభుత్వమువారికి అవకాశము కలుగజేయుచున్నది. ఇండియా-మంత్రిగారి కాంక్షను రాగానే మేటూరు ప్రాజెక్టు పనులు ప్రారంభింపబడును. (అ||వె||)

కస్తూరి మాత్రలు

50 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-10-0
ఇవి వ్యవసాయ సహకారశాఖ కస్తూరి, మంచినీరు, ము, ఆదిపచ్చికాన, పొవుదాన, మంచినీరుచువుపు మొదలగువాటితో తయారుచేయబడినవి. ఇవి కైయము, కైయభాము, కైయజ్యము చల్లివ్యము, సన్నిపాతిము, అజీర్ణము, మాద్యము మొదలగు వాటికి ఉపయోగపడును. చంటిపిల్లల అజీర్ణము, కైయము వెంటనే మాన్యును. ప్రతివారును సామాన్యులకూడతగినవి. ప్రతివ్యవసాయ నుండతగినవి. ముఖ్యముగ పిల్లలకుల్యమునకుండుదగినవి.
అమ్మకొంజనం డిబో, మదరాసు - బొంబాయి.

విదేశ వార్తలు

జర్మనులు తమనిధిని నెరవేర్చుచో

క్రొత్త సంఘము నేర్పాటు జేయు విషయము

పరమల కలవరము

లండన్ జూలై 3:—రాత్రి 9-50 వేర్సయిల్స్ ఒడంబడిక వరకుల ప్రకారము జర్మనులు ప్రవేశించిన ఆగమము మై ఆలోచించుటకు క్రొత్త సంఘము నొక దానిని 18-వ తేదీని జరుగు అంతర్జాతీయమండలికావేశమున ఆలోచించెద రనియు దీనికిని నష్టపరిహారవిచారణసంఘమునకును సంబంధ ముండదని ఘండను సమాచారములు తెలుపుచున్నవి.

దీనిని జూచి పరామలు కలవరపడుచున్నారు. దీనిని ట్టి మాడ నష్టపరిహారసంఘమువారి ముఖ్యాధికారమును తొలగించుటకు నిర్ణయించుచున్నది. వివాదాలు లేకుండా జేయవలసిన సమయమున వివాదము ఆనక శక్తి చూపున వారగుచున్నట్లు తోచుచున్నదని టైమ్స్ ప్రతికవిలేఖరి తెలుపుచున్నాడు. తమ లాభములను లండనులో ఒలి యిచ్చుటకు, తమలాభములను పొందుజేసికొనుటకు పరామలు అంగీకరింప రనుచున్నాడు.

ఈ విషయమై ఆదిలో ఏదో ఒక ఏర్పాటు జేసికొన్న గాని లండనునభి పాడన సని భయపడుచున్నారు.

ఫ్రెంచి అధికారులకు

కోపము వచ్చుట

అంతర్జాతీయమండలిసభకు బ్రిటిషువారింపిన ఆహ్వానముల వలన ఫ్రెంచి అధికారులకు కోపము గల్గెను. బ్రిటిషువారి టిథా నము ఎవరిని బాధింపదనియు దాని నెవరైతే తయారు చేసేరో వారినే బాధించుననియు ఫ్రెంచి ప్రతిపక్షమువారు తమ ఇష్టముచచ్చినట్లుల చర్చను జరపు స్వాతంత్ర్యమును ఉంచుకొనెద రనియు క్యాడిట్ ప్రకటనము తెలుపుచున్నది. ప్యారిసు వారితో నెలదట ఆలోచింపకుండ జేయుటచే లండను సభకు ముందుగాని సభలోగాని బ్రిటిషువారికి అనుకూలముగ గాని వ్యతిరేకముగ గాని పరామలు క్రొత్త ఏర్పాటులను తెలియ జేయవచ్చు ననుచున్నారు.

జర్మను ప్రత్యుత్తరము

మరల తయారగుచున్నట్లు అసత్యము

జర్మనులు కొన్ని వరకులతో ఇచ్చిన ప్రత్యుత్తరమును ఫ్రెంచి రాయబారి ఆక్షేపించుటచే మరల క్రొత్త ప్రత్యుత్తరమును జర్మనులు తయారు చేయుచున్నారన్నమాట సత్యమని ఈకోడి ప్యారిసుపత్రిక తెలుపుచున్నది.

రాయబారుల తీర్మానము

ప్యారిస్ జూలై 3:—వైసికపరిశీలనమును గూర్చి జర్మను లిచ్చిన ప్రత్యుత్తరములో ప్రధానవిషయములను రాయబారులసభవారింగీకరించిరిని హ్యూవాన్ వార్తలు తెలుపుచున్నవి.

నష్టపరిహార ఒట్టా డాలు

గనులయజమానులు ఒడంబడికను, రద్దుజేసికొనుట

కొలోను జూలై 4:—జర్మను ప్రభుత్వము ఆర్థిక సహాయము చేయ నిరాకరించుటచే నష్టపరిహార ఒట్టా డాను గూర్చి అంతర్జాతీయమండలితో జేసికొన్న ఒడంబడికను గనుల యజమానులు రద్దు జేసికొనిరట. తా మొక్కరమే ఈభారము నంతను మోయజాలమనిరి.

భూకంపము

చాల కాలమువరకు కన్పించుట

ఎజీనా జూలై 3:—చాల భయంకరమైన భూకంపము గల్గి నట్లులను దాని దెబ్బ 2 గంటలున్నట్లులును తెలియుచున్నది. ఇది తురకములోగాని ఇండియాలోగాని తటస్థించి యుండవచ్చు ననుచున్నారు.

ఇండలో ఆదికున్న వారిని

తేవగొట్టు చట్టము

రాజీకుదురుట పడదు

లండన్, జూలై 4:—విదేశీయులను గూర్చి చేయబడిన సవరణను త్రోసివేయుటకు ప్రభువుల సభవారు నిశ్చయించుకొనిరి. కాని భూస్వాములకొడుకులు ఇల్లును స్వాధీనము జేసి కొనుటకును భూస్వామిగూడ స్వాధీనము జేసికొనుటకును ఆధికారములకు నట్లుల సవరణగావలెనని పట్టుదలను జూపిరి. రాజీకుదురనని తోచదు. అందుచే ఈచట్టము ఓడిపోవచ్చును.

గృహనిర్మాతగళ

కనివాండ తీర్మానము

జూలై 5 తేది 8 గంటకు ఇచ్చువేతనములలో ఎక్కువ జేసికొన్నను ఒక్కవారము తప్పక ఇచ్చెదమనిగాని అభయమియ్యవచ్చు పనివాండ పనిలోనికి పోగూడదని నిశ్చయించుకొనిరి.

బర్మీ వైమానిక నౌకావిధానము

కంట్రాక్టుసంతకము

లండన్, జూలై 4:—రాత్రి 12/65. ఇండియాకును ఈజిప్టుకును బోవుటకు నిర్మించు నౌకావిధానమును గూర్చి కంట్రాక్టుసంతక మగుచున్నది. దీనినిర్మించుటకు రెండుసంవత్సరములు ఒట్టునట.

ఈజిప్టు ఇంగ్లండు

జరుగునున్న లండనుసభ

ఈజిప్టును ఇంగ్లండుకును పరిష్కారము గావలసిన సమస్యలను గూర్చి ఆలోచించుటకు మరల రాంచే మద్దినాట్లు జనులలో పాపాగారికి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరిగెననియు ముఖ్యముగ నూదాను విషయమై ఆలోచించుటకు రాయబారములు జరిగెననియు టైమ్స్ ప్రతిక తెలుపుచున్నది.

రాయబారములు ప్రారంభముగావలెనని మద్దినాట్లు గారు ఆతురతను జూపుచున్నారు. బ్రిటిషువారిమియు అభ్యంతరము జూపరని తెలియచేసిరి. సమంజసముగ విషయ మెద్దానిపై న చర్చించుటకు సంసిద్ధుడనై యున్నాడననియు రాయబారములలో ప్రవేశించినంతమాత్రాన ఒకరిలాభముల నొకరు గోలోపుటకు వడచని వ్యక్తిరీతిచిరి. రాంచే మద్దినాట్లు గారిని గలిసికొనుటకు జనులలో పాపాగారు తొందరబడుచున్నట్లును కాని సభలో ప్రవేశించుటచే తమ వైఖరిని మార్చుకొని దౌర్బల్యమును జూపుచున్నారని ప్రజలేమైన అనుకొని నెరవేరియిన భయముచే వెదకాడుచున్నారు.

ఇంపీరియలు ప్రిఫరెన్సు

అవలంబించనలెననుట

లండన్, జూలై 3:—పార్లమెంటువారు సామ్రాజ్య సభ తీర్మానములను అంగీకరింపక పోవుట విచారకరమని ఉపపాదించిన తీర్మానమును ఉదారభావ సమన్వితముగ అంతస్సామ్రాజ్య సౌకర్యములను జూపవలెననియు ఇది సామ్రాజ్యాభివృద్ధికి చాల అవసరమనియు సామ్రాజ్యములో వర్తకపు స్వేచ్ఛ గలుగుటకు అవసరమనియు తెలియజేయుచు సామ్రాజ్యవాణిజ్య సభవారు అంగీకరించిరి. ఆరుగురు ప్రతినిధులు మాత్రము అనంగీకారమును జూపిరి.

ఆరికనిషయ పరిశీలనాధికారము

కామన్సుసభవారిదే

లండన్, జూలై 3:—ప్రభువుల సభవారు యుద్ధాభియచ్చమును గూర్చి అనంగీకారమును జూపి త్రోసివేసిరి. తత్సంబంధమును నూచించుచు అధికవిషయమై సంప్రదాధికార నంతయు కామన్సుసభవారియే యిచ్చువారనిరి. సభవారి ఇష్టము నెగునట్లు ప్రభుత్వమువారు త్వరలోనే చేసెదరనిరి. ఆవిషయమై అంబరను తోడ్పడెదరుగాక!

పాశ్చాత్య ప్రాతినిధ్య ప్రతిష్ఠాపనలు

ప్రాచ్య దేశములకు నిరర్థకము

కర్జనుప్రభుని యభిప్రాయము

లండన్, జూలై 3:—కర్జనుప్రభువు ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:—పాశ్చాత్యదేశములు ప్రతివీ ప్రాతినిధ్య ప్రతిష్ఠాపనల నవలంబించుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు. అవి నిరర్థకములును నిష్ఫలమైన మగుచున్నవి. ముందుగూడ నిష్ఫలమైనవిగా నుండును. కొంతకాలమువరకు ప్రస్తుతము ఈ ర్పాటులు ఇంకను ప్రాచ్యదేశములందు పురోవృద్ధినిగాంచవు. మరింతనష్టముగ నుండును. భారతసామ్రాజ్యమున బ్రిటిషుపాలనము కొంత చెల్లించినను ఇంకను బలాభ్యుదయగ నే యున్నది. బ్రిటిషువారు కొంత త్యాగమునుజూపినగాని భారతీయుల ఆశయము వీడేరట కష్టము. చేయదాటిపోయింద ఇప్పుడే మనము ఆవిషయమై జాగ్రత్త పడవలెను. అనియూలో బ్రిటిషుబలమును, ప్రతిష్ఠను ఏర్పాటుజేసిన పలుకు బడిని మరల ఏర్పరుచుటకు ప్రతి ఆంగ్లయువకుడును పూనుకొనవలెను. ఇంతకంటె గొప్ప నేపవారు చేయనక్కరలేదు. ఇదియే చాలు జేయు గొప్పనేప

లాయిడ్ జూరిగారు

భారత సంస్కరణములు ఫలించనలెనన్న కేంద్ర ప్రభుత్వాధికారము ఎంతమాత్రము చెక్కుచెదరదు. ఎంతవరకు స్వపరిపాలనము నీయవలెనో దానిని నియమించిన సంస్కరణములు నెగును. ఏర్పాటులనుండి తొలగకుండునన్నచో సంస్కరణములు ఫలించుననియు లాయిడ్ జూరి గారు నుజిరి. ప్రభుత్వశాఖలన్నటిని అతి నెమ్మదిగ భారతీయుల మయము జేయవలెననిరి. క్రొత్తగ అధికారము నిచ్చుకొనిది క్రమముగా అధికారమును, ఉద్యోగములను భారతీయుల మయము చేయవలెననిరి.

అపాయకరమగురిపులు

స్వేయినువాతో పోరుట

మరాఠోలో రిపులతో స్వేయిను సేనలు ఘోరముగ పోరుచున్నవని తెలియుచున్నది. 8 గురు అధికారులు ఇద్దరు దేశీయ ఉద్యోగులు తీవ్రముగ తుతగాత్రులైరిని తెలియుచున్నది. 100 దేశీయ సైనికులుకూడ తుతగాత్రులైరి. కొందరు చనిపోయిరి. స్వేయిను సైనికవిమానమును దెప్పించిరి. ఒక కప్తనుకు, లెఫ్టినెంటుకు చచ్చుటకు గాయములు తగిలినవి. స్వేయిను సైన్యములు సప్తయిలను దెచ్చినవి. బుబురన్ నది కిరుప్రక్కలను రిషియను జాతులవారు కాల్యమందుటచే వెనుకకు పోవుటకు వీలులేకున్నది. ఎంతకుండికి గాయములు తగిలెనో ఎంతకుండి చనిపోయిరో ఇంకను తేలలేదు. స్వేయిను ప్రధానామాత్యుడు రణరంగమునకు వచ్చి చూచి ఏర్పాటు జేయనుండుటచే పరిశీలుట విషయవర్ధయంచున్నట్లునున్నది. రెండువొట్ల శత్రువులు రాకపోకలకు ఉత్తరములను వీలులేకుండ జేసిరట.

రజనోహ సిద్ధాంతములను

బోధింప గూడదనుట

ప్రభువులసభలో చట్ట ప్రవేశము

లండన్, జూలై 3:—16 ఏండ్లకులో పుగలబాలురకు రాజద్రోహపు సిద్ధాంతమునుగూర్చియు నేర్పరాదని ఒక చట్టమును దేశస్వర్ణప్రభువు ప్రవేశపెట్టి దీనివలన సాంఘికోద్యమమునకును వారిత్తరరాచకీయప్రచారమునకు అభ్యంతరముండదనియు ఒక్కబోడివిజం, నాస్తికమతమును బోధింపరాదనియు పురోభివృద్ధి నకట్టుననియు జెప్పి హాల్లేనప్రభువు ఆక్షేపించెను.

సోవియటు సైన్యము

ట్రాట్స్కి గారి ఆక్షేపణ

మాస్కో, జూలై 4:—కామన్సుసభలో ఇటీవల రెడ్ సైన్యము 1800000 సంఖ్యను గల్గియున్నదని ప్రకటించినదిగాని అయ్యది 600000 లోపుగానే యున్నదనియు ఇంకను తగ్గింపనున్నదనియు యూరప్రభుత్వ సైన్యములను యుద్ధసామగ్రిని తగ్గించుటకు పోరియట్లు మద్దినాట్లుగారు ప్రారంభించిరని సోవియటుప్రభుత్వమువారు పూర్తిగ సహాయముచేసెదరనియు ట్రాట్స్కి గారు జెప్పినట్లు తెలియుచున్నది.

లీకమిషన్ సిఫార్సులు

పయోగముగ నుంచవలెనని గోరుచురేని ఎంతవ్వరలో
వాటిని అనుబులోచెట్టిన అంత మంచిదని ఆసియాటికు రివ్యూ
అనుప్రతికయందు వింటిచ్చక ప్రభువు తెలియచేసెను. ఇటీవల
జరిగినచర్యకు భిన్నముగ ఇండియామంత్రి ఆగష్టు సెప్టెంబరు
అక్టోబరువరకు ఈవిషయమై ఎట్టిచర్యను దీసికొనవలయు అసం
భీచర్యలవలన తెలియుచున్నది. దీనివలన గొప్పరేవును ఇండి
యామంత్రి జేసినవాడగుచున్నాడు. ఆసలే ఈసిఫార్సులన్న
ఇష్టములేనివారి ఆక్షేపణ మరింతపెక్కువగుటకు అవకాశము
నిచ్చుచున్నాడు. వీరు మంచిప్రభుత్వమును, తృప్తిజేంచినసివిలు
నర్వీసు ఈద్యోగులను ప్రేమించరు. ఈనివేదికమువలనను విక
ముగ అబోచించవలెననిరి.

యన్ టెక్స్టస్ అధ్యక్షపదవి

ప్రాతే రాయచూరి చేరినుగానును, సెనటరు టి.వి. గారును అగ్రతపవచి ఇంకను ప్రవృత్తిండుచున్నను మకాదో, గవర్నరు స్మిత్తుగార్లకు ఏమియు లోపము లేకున్నది. మరలవర్గం గారిని కొందరు పేర్కొనిరి.

పెరిషియా, రిషియా ప్రభుత్వమువారు వర్తకపు ట్రాడం
బడికను సంతకము చేసికొనిరి.

అస్సాము తేయాకు తోటలో సిబ్బాగరులో ఒక మూల
వాడు తన యజమానిని, విటెను అనునాతని జంపెనని లండును
లో తంఱివాఁర్లలు డెలియజేసెను.

వర్తకులే జనుగురు తంతివార్లను (గముద్ర, తంతివార్) వాడుదురుగాన మాడు రెట్లు రేట్లను" రద్దుజేయవలెనని బెంగాలులో సర్ ఎడ్వోకేట్ వోల్బర్క్ గారు నూచించిన తీర్మానమునే సామ్రాజ్యపరక సంఘమువారు ఆమోదించిరి.

పామూరు కేసు

உயிர் காப்பது அன்பு

పానుగల్లురాజాగారికి 300 గ్రామములు వచ్చుట

పామూరు కేసు చెన్న పురి హైకోర్టునందు పానుగల్లు రాజాగారి కనుకూలముగ కొట్టివేసిన తరువాత ప్రతివాది రాజా కరసింగుజీగారు (హైదరాబాదు) ప్రీవీకౌన్సిలుకు అప్పీలు జేయగా దానిలో తీర్పు చెప్పినట్లుల మద్రాసు మెయిలుకు కంటివార వచ్చినది. ఇల్లూరుజిల్లాలో పామూరు తాలూకాను రాజానకరింగుజీ గారికి తండ్రిగారిదైట్టగా దానిని మరల తనకు వచ్చునట్లుల జేయవలెనని పానుగల్లు రాజాగారు దావాజేసిరి. పానుగల్లురాజాగారు తండ్రిగారిమొత్తము రి లక్షలును యిచ్చి తాలూకాను కొన్నట్లుల తిరిగి యిచ్చివేయవలెనని కొరెను. ఈ కేసులో ఇల్లూరు సబ్కోర్టునందును హైకోర్టులోను వారి కను కూలముగ తీర్పు దెప్పబడెను.

రాజా నరసింగుజీగారు తనకా ఆస్తిపక్షమించినది
 బాధావల్లగాక విక్రయమువల్లనని కారణము జూపుదు క్రీ.పి
 ౧౫౯౧ లకు అక్కిలుజేసిరి.

ప్రేమికాన్నిలు తీర్పుప్రకారము పానుగల్లు రాజాగారికి
 గొట్టావాయుడా ముగిసినప్పటినుండి ఏప్రిల్ ౧౭ ౧౯౫౭ వరకు
 సమ వడ్డీలాభములు వచ్చును.

పామరూ ఎస్టేటులో 800 గ్రామములు గలవు. అందు
శ్రవసాయికాభివృద్ధిని లోహశాతులు దొరకునట్టియు అప
గౌరవము గలదు. నెల్లూరుజిల్లాలో మోపాడు ప్రాజెక్టువలన దీని
కర్షకుల లాభము గల్గును. ఇంకను కొన్ని ఇరిగేషను స్కీములు
సభ్యత్వమువారు తలపెట్టుతున్నయెడల పానుగల్లు రాజాగారే
నిబూని చేసేదరని మాకు తెలియుచున్నది.

శ్రీకృష్ణాశ్రమము - పెదపాలెం

ఈ సెల 1 వ తేదీనుండి శవర్ణతాలూకా యజ్ఞలింగాను.
కావున స్థలగు వేదమార్పులైన ఓగటి సాంబమూర్తిగారు మాకు
సహాయలుగానుండి పనిచేయుటకు అంగీకరించివారు. ఇప్పుడు
మేము పూనొన్న పనికి అనగా 100 వండ్ల పంచమవిద్యార్థులకు
సన్నము పెట్టుటకు చేయుచున్న ప్రయత్నమునకు డబ్బు వసూలు
చేయుటకు యీ రోజు నుండి వారు బహులు చేరుచున్నారు.
కాబట్టి మాకు తగువిధమున సహాయము చేయగలందులకు
ఓటూరుజిల్లావాసులను ప్రార్థించుచున్నాము.

నల్ల పాటి హనుమంతరావు

ధర్మశాస్త్రం.

బోంబే క్రానికల్ పత్రిక

మానసషఘ దావా

ఈ కేసు విచారణ నిన్న 4 వ లేడీస్ మరల జరిగినది. లక్ష
రూపాయలు మానవత్వమును కోరును పెంపొందించుగా నీదావాను
తేచ్చెను.

కమిషనరులు పుచ్చకొనిన సాక్ష్యములో చాలభాగ
వివాదానాకు సంబంధించినదికావని తెలుపుచు నాదిపక్షమున
భాగ్యవతి కేంపుగ రు కొన్నిభాగములను మాత్రమే చదివెను.
ధార్మికు జయిలు నూపర్వెంటు లీమగరను కల్లు దుకాణా
చాలమును యిచ్చిన సాక్ష్యములో కొన్నిభాగములను నూడ
చదివెను.

ప్రతివాదుల వాదము

“1921 జూలై 15 తేదీని చాలదారులు జరిగినవి. పోలీసువారు తుపాకులను కాల్చగా వీధిలో ముగ్గురు చనిపోయిరి. 40 మందికి గాయములు తగినవి. ఇద్దరు భిలాఫతు వలంబీరులు పిక్టెరింగు చేసినని వారికి శిక్ష వేసినందున ఆనాడు సాయంకాలము చాల ఉండ్రేకమును ఆందోళనమును కలిగెను. ప్రజలు శాంతముగా నుండిరి. అల్లరు లేమియును జరుగలేదు. కాంగ్రెసు భిలాఫతు ఉద్యమములవలన ప్రజలలో కొంత ఉత్సాహము మాత్రము కలిగెను. కల్లు దుకాణముల వద్ద పిక్టెరింగు ప్రారంభమైనది. తానురాకముందీ ఉద్యమములనుగూర్చి చర్య ఏమియును జరుగలేదనియు తాను వచ్చిన మరిచెందునెలలకు ఉద్యమముల ప్రచారము మధిక మగుటచే తాను చర్య ప్రారంభించితినినియు వాదియే తెలిపెను. భిలాఫతు వలంబీరకును తనకును సంభాషణ జరిగెననిగూడ వాదియొప్పుకొనెను. అక్రమము లేమియును జరుగలేదనిగూడ వాది చెప్పెను. ఉద్యమములను పిక్టెరింగును అడ్డచివేయుటకు వాది పంతముపట్టెను. ఎంతవరకు సహజమగునో ఎప్పుడు పంతమగునో నిర్ణయించుట సుకరము కాదు. ఆగాఖానగారు టైముప్రతికపై దావా చేసినపుడు విషయములేవో “ఏమర్థలేవో ధ్రువపరచుటకు ప్రతివాదికి బాధ్యత లేదని” ప్రీవీకాన్సిలువారు తీర్పు చెప్పిరి. వాది మండలాధికారులలో నొకడుగాన నతనివలన సిష్టాక్షీకమగు విచారణ జరుగదుగాన వైఉద్యోగు లట్టివిచారణ జరుపవలెనని నూచించుటకే క్రానికలుప్రతికలో నావ్యాసములు వ్రాయబడెను.

“ఉద్యోగులు విమర్శకతీర్థులుగారు గాన విమర్శలలో
అతిశయోక్తు లెంతపొచ్చుగా నున్నను విమర్శ ఎంత అన్యాయ
ముగ నుండినను విమర్శకు డెంత అయిష్టముగా నున్నను రెక్క-
డేయగూడదని “ఈమధ్యభగ్గ వొక తీర్పులో వ్రాసెను.” అని
ప్రతిపాదులపక్షమున దేశాయగారు విన్నవించిరి.

“అకేసులూ! పుస్తకముపై విమర్శ వ్రాయుడెను. పుస్తకము విమర్శకారకే ప్రకటింపబడినది. ఈకేసులూని విషయమచి గాను.” అని న్యాయమూర్తి కేంపు గారు నుడిచిరి.

“పునకమనను వ్యక్తియైనను విమర్శలో భేదము లేదు. ఈ తీరులో వాని ఊహ్యగుణవర్ణ విమర్శింపబడెను కాని మనము

చర్చ విమర్శింపబడలేదు. ఈ దురంతములకు కారకు లెవరో నిజమేమో కనుగొనవలెనని కోరుటతో ఆవ్యాసములు వ్రాయబడినను, నేరముచేసినవారు ఉద్యోగులైనను యితరులైననుగూడ శిక్షింపబడ నర్హులే. దొరతనమువారు ప్రత్యేక విచారణచేయకపోయినచో న్యాయము జరుగదని ఆవ్యాసములలో వ్రాయబడినను, అట్లనుటవలన ఉద్యోగులు దొంగసాక్ష్యమును కల్పించెదరని తెలుపుటకాదు. న్యాయము జరుగదేమో అనుభీతితోనే ఆవ్యాసములు వ్రాయబడినని” దేశాయిగారు సుడివెరి.

“నాల్గొంతుగాదు హత్యచేయడని నాకేమియును నమ్మకము లేదని మీ రనినచో నేను హత్యచేసెదనని మీ అభిప్రాయము నుచియొకాదా?” అని న్యాయురూ రి అడిగెను.

ఆ వ్యాసములలో మానసస్థము లేదు. ఉద్యోగల విచారణవలన స్వాయము జరగదనియే ఆవ్యాసములలోనిభావము. మేము విధానమును నిరసించుము.గాని వ్యక్తులను నిరసించమున గూడ నావ్యాసమున ప్రాయబడిన గాన మానసస్థము కలుగలేదని" దేశాయగారు వాదించెను. (అ, ప్రె.)

తార, తోళ్ళ రము

4-వ తేదీ. అరెస్టులు

నిన్న 4-వ లేదీని 16.గురిని అరెస్టు చేసిరి. (అ. పే)

వాతావరణద్వైతి

1924 సం. జూలై నల 5-వ తేది శనివారము

దేర్ఘ ముఖ్య సగరములు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	జూలై 1-వ తేదీనుండి వర్షము	ఏప్రిల్ 1-వ తేదీనుండి రామనాథరము
గోపాలపురం	89.9	81.1	...	0.58	44.96
విశాఖపట్టణము	89.6	81.6	...	1.17	37.09
కాకినాడ	91.1	80.7	...	1.48	89.09
మచిలీపట్టణము	89.4	78.8	0.18	2.40	41.19
కర్నూలు	98.8	72.6	0.40	1.05	26.01
బళ్లారి	96.8	75.9	...	1.44	20.51
కడప	96.6	77.7	0.17	4.10	31.28
నెల్లూరు	97.8	74.9	0.75	0.69	37.98
మృదాను	94.1	77.7	...	5.17	50.74
కడలూరు	95.8	79.0	...	0.98	52.94
సేలము	92.4	74.6	0.26	5.06	39.80
కోయంబత్తూరు	89.1	71.1	...	4.96	22.29
తిరుచునాపల్లి	101.1	71.7	0.05	0.15	38.18
నాగపట్టణము	96.5	75.6	0.27	0.67	54.98
మధుర	98.1	77.8	...	2.85	38.58
పాంబన్	98.2	81.8	...	0.05	37.00
తిరునల్వేలి	0.44	28.84
తిరువేండ్రము	82.4	73.7	0.18	26.28	64.51
కొచ్చిన్	88.2	73.7	0.94	47.10	114.51
కాలికట్టు	86.5	74.1	0.24	48.95	117.16
మంగళూరు	79.0	78.2	2.26	57.21	125.68
బెంగళూరు	83.1	66.6	0.84	7.20	55.37
మేర్కాన	69.6	62.0	0.39	20.83	125.43
కొడైకనూర్	67.4	54.2	0.82	5.83	62.18

సర్కారులు:—:నుచిలీపట్నము. 0.19 వరించెను.

మేఘములు వస్త్రాముగ నున్నవి. ఆర్ద్రత చుచిపట్టుములా
ఎక్కువ. ఇచట పగటివేడిమి $5\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు తక్కువ. కాకి
నాడలో 2 డిగ్రీలు తక్కువ. విశాఖపట్నములో రాత్రివేసిమి
2.6 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కణ్:—కర్నూలులో 0.40 పన్నయపడెను. కడప
లో 0.17 పడించెను. మేఘములు కిస్తారముగ నున్నవి.
కర్నూలులో 5 డిగ్రీలు పగటివడిమి ఎక్కువ. ౭ త్రివడిమి
2 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు తక్కువ. బళ్లారిలో పగటివడిమి 8.8 డిగ్రీలు
ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—నెల్లూరులో 0.15 వర్షమువరకెను
మేఘములు ఒకమోస్తవగు నున్నవి. ఆర్ద్రోక్త ఎక్కువ. మద్రా
సులో పగటివేడిమి 2.6 డిగ్రీలు ఎక్కువ. నెల్లూరులో రాత్రి
వేడిమి 6 వ్యక్తి డిగ్రీలు తక్కువ.

ఎన్. జి. చిర్. సామ్రాజ్య,

పాఠశాలకామ్యము.

సిక్కిం దాబాదు మేజరు జెనరలు యింగ్లాండుపోవుట

సికింద్రాబాదు, జూలై 4: మేజరు జెనరలు ఇ. యఫ్. ఆర్థును గారు సికింద్రాబాదునుండి యీయనయమున 8 నెలల సెలవుమీద యింగ్లాండుపోయిరి. మేజరు జెనరలు ఏ. యల్. టార్వర్త్, సి. బి. సి. ఐ. ఇ. డి. యన్. ఓ. గారు వీరిచారి పుచ్చుకొందురు. వీరికి వీడ్కోలు నిచ్చుటకు రెసిడెంట్లు జెనరలు సర్ లెనాక్షర్ రెస్సిలు గారును టార్వర్త్ గారి భార్యయు కుమార్తెయును సైన్యాధిపతు లందఱును మరికొంతమంది సివిల్ యనులను వచ్చిరి. (అ|| వె||)

గోస్వమి పభువు

కోయంబూరు, జూలై 4:— మెట్టుపాలయం డివిజన్ లు సూపర్వైజరు యాన్. యల్. ప్లీవెన్సన్ కలిసి గోప్ప ను ప్రభువు ప్రత్యేక రైలుబండిలో నేటి యువయము 10-ర నిమిషములకు వచ్చెను. కొంచెము నేతైన తరువాత గవర్నరు. మోటారులో వెళ్లి ఉదక మండలము పోయెను.

ఆంధ్రగీతి

[శ్రీ పాద రామమూర్తి శాస్త్రిగారు]

III

శ్రీ త్యాగరాజస్వామి

క్రిందటివ్యాసము, త్యాగరాజస్వామి తన జీవనమున కేర్పరచుకొన్న ఆదర్శములు నియమములను గురించిన చర్చ పూర్తికావడమున, ముగిసెను. కేవలము నిష్కామభక్తి ఆదర్శముగా నుంచుకొని, తన సంగీతజ్ఞానమును గాననైపుణ్యమును అందువిషయమే ఉపయోగించి, అట్టి ఆనందమే బ్రహ్మానందమని ప్రతిరోజునను తన స్వల్పలక్ష్య జీవితమున జనులకు శ్రవణానందముగా ఉదహరించిన భక్తగాయకుడు ఆనందయొక్క జీవిత చరిత్రను వివరించుచున్నాము. ఏలనగా ఆయనకు పూర్వము వెలసిన పురందరదాసు, రావిదాసు మొదలగు పూర్వకులు, హంసానుస్మరణచేసికొనుచు దాము భక్తిపథమున కర్దులయినట్లు తెలియుచున్నదిగాని, జనబౌద్ధాయమును వాదములమున నాకర్షించి ప్రజాసామాన్యమునకు తత్వబోధనచేయు కీర్తనలు వివిధగతుల బాడి, తా నానందించి యిరుల నానందింపజేయు మహాపుణ్యము శ్రీ త్యాగరాజస్వామి కగలినది. ఆయనకుపూర్వమును, తదనంతరమునుగూడ గాయకులు తా మెంత మేధావీలులయినప్పటికిని, ఏప్రభువులయొద్దనో ఛరి పారపేర కీర్తనలు రచించి ధనము స్వీకరించి తృప్తిపెంచుచుండిరి. వారు భగవంతుని మీది కీర్తనలు చేప్పలేదని నేననను. కాని వారివిద్యను భగవంతునక ప్రత్యకార్యముచేసినవారుగారు. వాణి కర్ణాలు కీరాటకీచుకు విక్రయింపననియు, “బాలరసాల సాలనవల్ల వకొమల్ క్యావ్యకృత్ నీగుళికచ్చియప్పడుపు కూడుభుజం” పననియుచెప్పి, ఈకీర్తయగములూ ఆనందములకు ఆసాధ్యమని చెప్పడగు ఆసాధారణప్రతిమను సఫలముగా జరుపుకొని, ఆంధ్రవాద్యములలో నెల్ల భక్తిరసప్రధానముగు భాగవత మహాకావ్యమును రచించి భగవద్దర్శనముచేసిన బ్రహ్మరసోలిసామాన్యమునకు, కవిత్యంబులలో ఎంత ఉన్నతస్థానమిచ్చియున్నామో, భక్తులలోను గాయకులలోను కూడ శ్రీ త్యాగరాజస్వామికి అట్టి ఉన్నతస్థాన మివ్వవలసియున్నది. ఏలనన, పాతనక పీఠునివలెనై, త్యాగరాజ గూడ, నిరంతర భగవద్భావననున్నదై, నారదుని యవతారమువలె బ్రహ్మానందపరమమై, తన మనోహరగానమున, నరాదులను విడిచి, శ్రీహరినే కొనియాడుచుండెను. అనేక కీర్తనములలో, “యామానవాభములు”, “యానరాధములు” అను మాటలు కనబడుచున్నవి. ఆయన, గానమును యింకొక విధముగ నుపయోగించుట యితరుల కర్పణచేయుట తుచ్ఛమనియు పాపమనియు చెప్పినట్లు, నాటకురంజరాగమున యున్న ఈ కీర్తనములల్ల తెలియును. “మనను విషయనట విలులకొసంగి తమారామునికృపగల్గనో, మనసా॥ ము॥

తనలిలు పొకరికి తీసికెట్టి-తాను కుక్కలతోలు రీతిగాదో॥ ము॥ తివుటికిరంకాడ బోగమాట-తెలెల కోతి గొంబాయిలు గాదో॥ చెవుటికి ఉపదేశించినలుగాదో-శ్రీత్యాగరాజనుతుని దలచక॥ ము॥

ఆయన కీర్తనములలో తెలుగుకొంచ మచ్చులచ్చుల తప్పుగా కాన్పింపవచ్చును. ఎందుచేతననగా యాకీర్తనములన్నియు అరవ లిపినుండి తెలుగులిపిలో లిఖింపబడినవి. అప్పటి తంజావూరు రాజావారు, త్యాగరాజయొక్క ప్రసిద్ధినివిని, తమ యాస్థానములో ఉండవలసినదనియు తమమీద కీర్తనముల రచింపవలెననియు కోరగా, త్యాగరాజ తత్వణమే నిరాకరించి, కల్యాణిరాగములో, యాకీర్తనమును బాడియున్నారు. “నిధి చాలాసుఖమో, రామునిసన్నిధి నేవసుఖమో, నిజముగ బ్రబుక్కు, ఓమనసా॥ ని॥

దధి నవనీతక్షీరములు రుచియో బాళరథి ధ్యానభజన సుధార [సము రుచియో॥ వి॥

మమతబంధనయతి నరస్తుతి సుఖమో మతి త్యాగరాజనుతుని కీర్తన సుఖమో॥ ని॥

అదిగాక, త్యాగరాజ భక్తియే మోక్షమార్గమనియు, సత్ప్రవర్తనగలగిన భక్తు ననుసరించియే భగవంతుడుండుననియు నమ్మకగలవాడు. దీనికి ఉదాహరణముగా, శైరవిరాగమున నొక కీర్తనలో “తనయుని బ్రోవ జననివచ్చుచో-తల్లి వద్దకు బాలుడుబోవో॥ తి॥ ఇనకులారము ఈరహస్యమును-ఎరిగింపుము మోమునకునెమింపు [ము॥ తి॥

వత్సమువెంట భేనువు చనునో-వారిదమలగని మైరులుచనునో మత్స్యకంటికి విలుడు వెడలనో-మహిని త్యాగరాజనుతరమ్ము [చెల్వము॥ తి॥

త్యాగరాజ జీవించియుండు కాలములో ప్రజలు కర్మ మార్గమునే యవలంబించి భక్తిశూన్యులై యుండినట్లును, ఆ తృశుద్ధిలేని యాచారము నిరర్థకమనియు మోసమనియు పేరు కీర్తనలో తీవ్రముగా ఖండించినట్లును, ఈదిగున నుదహరించి నకీర్తనలల్ల స్పష్టమగును. ముఖ్యమైన కీర్తనములే ఉదహరించుచున్నాను.

రాగం-ధేనుక-దేశాది
“తెలియలేదురామా, భక్తిమార్గమును- ఇలనంతటను తిరుగుచును కలువరించేరుగాని॥ తి॥

వేగిలేచి నీటమనిగి భూతిబూసి-వేళ్లనెంచి వెలికితాన్పనియులై బాగ వైక మార్గలలోలులై-రి గాని త్యాగరాజునత॥ తి॥

రాగం-జయమనోహరి-ఆది
“యజ్ఞాదులు సుఖపనువారికి సమవజ్ఞానులుగలరా, ఓమనసా॥ సుజ్ఞాఃదర్శిద్ర పరంపరల-సరచితులు జీవాత్మహింసగల॥ యి॥ బహుజన్యంబులవాసనయుతులై-ఆహివిష సమ విషయాకృష్టులై బహిరాసనలై త్యాగరాజ-భజించే శ్రీరామునిచెలియక॥ యి॥

రాగం-శంకరాభరణం-రూపకం
“భక్తి విచ్చమియ్యచే-భావకమున సాత్విక॥ భి॥
ముక్తికలిగితే కీర్తి-త్రి-మాత్రుల కది మేల్చిరామ॥ భి॥

ప్రాణములేనివానికి బంగారు పాగజాట్టి ఆశీషజ భూతాదులులరమందుబెట్టేరీతి జాబులకు పురాణాగమ శాస్త్రమేద జపప్రసంగ త్రాణగల్గియేమి, భక్తత్యాగరాజ, సుత॥ భి॥

రాగం-సావేరి-రూపకం
“బలము కులము దేల రామ భక్తికారణము॥ బి॥
వెలయు సకలసిద్ధులెల్ల-వెంటనచ్చుగాని మేని॥ బి॥

నీటకాకిమాను మనుగ-నిరత ముదయన్నానమా లేటకనులు కొంగగూర్చ-దేవతలధ్యానమా పత్రములను మేయుమేక-ఎలమైన యుపాసమా చిత్రపత్తులెగయసూర్య-పంద్రులకే సామ్యమా గమలవేషకోట్టుయందు-ఓ-గుణముగల్గు మానులూ గవాసమునను కోతులంబె- ఘనమపు వనవాసమా అంగముమయ్యని బాలుడు-అపుడు దిగంబుడా॥ భి॥

... ..

శ్రీత్యాగరాజస్వామి కర్మమార్గమునందు నమ్మకము కలవాడని, “ప్రాణముట్లుండేగా” (స్వరావళి), “తొలినేడేసిన పూజాఫలము” (శుభభంగాళా) “కలిగియుండినదా” (కీర వాణి), మొదలగు కీర్తనలల్ల తెలియుచున్నది. సంగీతజ్ఞానము లభించుటకు కూడ పూర్వపుణ్య ముండవలెనని నమ్మేవాడు. ఆయన, విగ్రహములను అతిశ్రద్ధతో అలంకరించి పూజించుచు, చాలకాలమునరకు విగ్రహారాధనమే ముక్తిమార్గమని నమ్మియుండెడివాడు. కుటుంబుల నీ, తన సోదరులతో పంచుకొన్నప్పుడు, వంశపరంపరవచ్చుచున్న శ్రీరామాది విగ్రహములనుమాత్రము తీసికొని తృప్తిపెందిరి. ఆయన సోదరుడు, త్యాగరాజ ఎల్లప్పుడూ పూజాభజన గానములతోనే కాలక్షేపము చేయుటయు సంగారమున కేమియు ధనార్జన చేయుటండుట జూచి కోపించి కొంచు దుష్టులతోగూడి ఒకనాటి రాత్రి విగ్రహములన్నిటిని క వేలలో పారవేసెనట. ఆవార్తను మరునాడువిని త్యాగరాజ కావేరికిబోయి విగ్రహముల గనక, నిద్రాహాములు మాని అనేకదినములు విలశించుచునే యుండెను. పరితాపమును వెల్లువచ్చుచు, అనేక కీర్తనములను బాడుచుండెను. వాటిలో, ఇప్పటివరకును వాడుకలో నున్న కీర్తనలలో యీ దిగు వ నుదహరించినవి కొన్నియని తెలియుచున్నది. కొన్నిటిని పాకములు వినియేయుండవచ్చును; కీర్తనప్రభువుపాదమువిసినతోడనే జాలిబుట్టించునని వేరే నేను చప్పనక్కరలేదు “ఎందు వాగినాడో, శ్రీరాము డిలుకురా దెన్నడు వయవచ్చునో” (తోడి), “ఎవరితో నేదెలుపుదు రామా, వాలోనిజాలి” (మానవతి), “మరియూదగాదయా” (శైరవి), “విననే ఓమనస” (వివర్ధని), “మారుబల్కుమన్నావేమి, రామా, మనోరమణ” (శ్రీరంజని), “పట్టివిడువరాదు నావెయి” (మంజరి), “ననబ్రోవనీ కింతతాపము” (అభోగి), “ఎంతరానీ, తనకెంతపోనీ, నీచింత విడువజాల” (హరికాంభోజి), “నే నెందువెదకుదా” (హరికాంభోజి), “దరిచాపులేక వేడితే దయరాదదేమా, శ్రీరామా” (సావేరి), “మాటావదేమి నాతో” (నీలాంబరి), “వేరవ్వరే గరి” (సురటి), “బ్రోచేవారెవరె” (శ్రీరంజని). మొదలగు

నవి ఇట్లు అనుదినము విలపించుచు, విన్నవారి మనములు నీరగు నట్లు పాడుచు కావేరిలో అచ్చటచ్చట శ్రవ్యము, ఒక సంవత్సరము గడవిన తర్వాత, శ్రీరాముడు స్వప్నములో కనబడి విగ్రహముండుచోటు తెలియజేసెనట. అప్పుడు, త్యాగరాజ కావేరికి బోయి అట్లములో శ్రవ్యగా విగ్రహములు దొరకెను. సంతోషము పట్టజాలక, తిరిగి అనేక కీర్తనములను బాడెను. అందులో “ఏట్లా దొరికితివో” (నసంత), “రఘువీర, రణధీర” (కరహరప్రియ), “కేనుగొంటిని” (దిలహరి), “మొదలగునవి యున్నవని తెలియుచున్నది.

త్యాగరాజయొక్క మతము, కేవలము వైష్ణవమో, వైష్ణవమో, అదైవమో స్పష్టముగా చెప్పటకు నీలులేదు. పేరు శ్రీరామకీర్తనములే బాడుచుండునప్పటికి తరుచు పురాణములు, మత విషయములగు చర్చలు వినుచుండెడివారు. క్రమక్రమముగ, వేరువేరు ఆవతారములకుండు కొన్ని గుణవిశేషములు జనులయొద్ద విశేషముగ వినినకొలది వారికి “ఏమి శ్రీ భగవానుడు విష్ణుస్వరూపుడా, లేక శివస్వరూపుడా, పరబ్రహ్మస్వరూపుడా?” యని యొక గొప్ప శంక బయలుజేరి శివరూపము విష్ణురూపము రామనామమున నిమిడియున్ననని యీ క్రింది కీర్తనములో నూచించుచున్నారు.

నాచచింతామణి-ఆది.
“ఎవరని నిర్ణయించేదరా నెన్నట్లారాధించేదిరా, నరపర॥ ఎవ॥
శివుడనో, మాధవుడనో, కమలభవుడనో, పరబ్రహ్మనునియో॥ ఎవ॥

శివభుంత్రిమనకు మాజీమము, మాధవభుంత్రిమనకు రాజీమము దీని వివరము తెలిసిన ఘనులకు మొక్కెద వితరణగుణ త్యాగరాజునత॥ ఎవ॥

ఈ కీర్తన వినునపుడు, మొదటినుండి చివరవరకు త్యాగరాజునకున్న యనుమానము, నూటలనవాయ మవసరము లేకయే, కేవలము గానముకల్గిన విశేషమగును. ఇది గాక, వీరికి దైవతము సుఖమా, అదైవతము సుఖమా యను అనుమానము కలిగినట్లు, రీతిగాళరాగమున నున్న యింకొక కీర్తనల్ల తెలియుచున్నది. చిమ మొదలు బ్రహ్మవరకును, శివకేశవాదుల వరకును వ్యాపించి ప్రేమమీటి చెలగియుండే వాడు శ్రీరాముడని, యింకొక కీర్తనలో చెప్పియున్నారు. తరువాత శ్రీపురసుందరిని గురించియు, శివునిగురించియు కొన్ని కీర్తనములు కూడ చెప్పియున్నారు. అందులో కొన్ని సంస్కృతమున నున్నప్పటికి, వినిన నతిమనోహరముగ నుండును. కాని, సకలజనులయొక్క పూర్వకర్మఫలము లెరిగి వారి వారిని భగవంతుడే సంతోషించుచుండగా, తన్నొకనినే బ్రోవమని భగవంతుని కోరుచు కీర్తనములుపాడిన తనయవరాధమును దీర్చి కృపజూడవలెనని ప్రార్థించు కీర్తన, రసావళిరాగమున నొకటి గలదు. దీనినిబట్టి, కర్మసూత్రమే నిశ్చయమని నమ్మినట్లును ఎవరు చేసుకొనినపుణ్యప్రకారము వారిని భగవంతుడు తప్పక సంతోషించుచుండునని యభిప్రాయపడినట్లు తోచుచున్నది. పీరుజాత కములువగైరాజ్యోతిషసంగతులనుగురించి ఏమియు నమ్మకము లేనివారని, లేవగు పీరాగమున నున్న “గ్రహుల మేమి-శ్రీరామానుగ్రహులమేగాని” యనుకీర్తనలో విశేషింపబడియున్నది.

పేరు సంగీతమును గురించి, సప్తస్వరములగురించి, భగవంతుడు నాదస్వరూపుడను సంగతిగురించి, అనేక కీర్తనములను చెప్పి యావరసాధనమదే యని నమ్మియున్నారు. ఆ కీర్తన లిక్కడ నుదాహరించుటకు స్థలము చాలనందున నీలులేకపోయినది. తర్వాతివ్యాసములో, వారిజీవితములో మిగిలిన రెండు మూడు విషయములు, వారిసంగీతపద్ధతిని గురించి కొంచెము చర్చించి, ముగింపదలచుచున్నాను. (288) (సశేషము)

హిందీ - తెలుగు
తెనుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు
ఏలయిన నుభవైలిని వ్రాయబడినది.
బాలశిక్ష 0-6-1
మొదటి వాచకం 0-6-1
హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ 0-0-0.
తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయ,
7, తంబుకెట్టిపేడి, మృదాళ.

హేమసుందరీ పాభ్యానము సంస్కృత శ్లోకపరివృత్తము

[శ్రీరంగము సామేశ్వరశాస్త్రిగారు]

(గతసారస్వతము బంధము తరువాత)

శ్లో॥ సత్యైర్బ్రహ్మయోగైర్వాకవాక్యవ్యవహారానాం తారాగణైః
గ్రాహయన్ సుఖరతిస్థునందలపరీహాసాయ భాసాం నిధిః
ఓక్త్యాం తాకుచకుంభకుంభకుమరసన్యాసాయ పంకజేహళా
ల్లాసాయ స్ఫుటైర్వైరైరవనత్రాసాయ పద్మోదీశే॥

వికసత్వియోజనయనావలోకినః
పరిమంజ తీవ ముద్రాప్రభాధరం
రవి రద్య వారపనితాముఖం ముహూః॥

శ్లో॥ కవలపత్రవిశాలశైలములం జూచి
కనములం బాచి ఓగియారం గొనించి
మున్ను గుంబూనకుమరీకాః మల స్ఫుంధించి
యరుణబింబాభారామృతం బాని యాని
వారసతిఁ గూడి సుఖయింప భాస్కరుండు॥

ఉదాహృతశ్లోకముయొక్కయు నాంధ్రపద్యముయొక్కయు భావములు సమానములు.

శ్లో॥ అయిదుముఖుల తాపమందులకు జమ్మును దోచినట్టియా
హరి, యువయాద్రీసీమనిడి- తాంధ్రానిః కరికుంభముకా
గరో, నిర్వసనిరంబులకా దునుమ-గా భువిత్రములోడి
ముత్యముల్, తొరగ ననంగ నాతపము- తోడ రహించె
దుమారండువుల్॥

ఈపద్యము:-

శ్లో॥ కరనఖరవిదీర్ఘధ్వస్తనంభంధ్రకుంభా
ర్దుహినామిషేషాక్షి ప్రముక్తాప్రరోహః
అయ ముదయధరిత్రీ ధారి మూర్ధాధిరూఢో
నయనపత్రముపేతో భానుమత్ప్రేసంధ్రం॥
అనుదానికి ననువాదము

ప్రావృట్కాలవర్ణనము

శ్లో॥ హర్షం చెల్లు సాంసద్గర్వ మయి చి-త్తైర్వై యంబుదో
త్కర్షం దై గృహిణీవియోగగతచింతా-తాంధ్రాంతపాంశప్రహ
మర్షం దై కమంజకుంభగతితాం- భక్తిన్న భూశీర్షమై॥

వర్ణనాకాలము నచ్చేఁ బ్రజ్వలితశం-పానూలికాఫల మై॥
ఈ పద్యములో వర్ణనాకాలవర్ణన సాంసద్గర్వమునది. ఈ
పద్యమునకుదగిన సంస్కృతశ్లోకము లభింపలేదు గాని తర్వాతి
పద్యములకుఁ దగిన మాటలులు దొరకినవి:-

శ్లో॥ సత్యవేదానందరంబుల - వానిఁ గాంచి
ప్రభువద్వాదినాధా - రల వహించి
భూరితరీచకుశేవిభూత - ములకు నడిసి
గగనసీమిని గర్జించె - ఘనగజంబు॥

శ్లో॥ చుట్టలకాదశశాఖిరామః
పరిసృవద్వాదిమదాంబుధారః
ఆహస్యమాన స్తడివకుశేన
స్వరస్య వర్ణానః సునద్యుపేంద్రం॥

శ్లోకమునందలి “స్వరస్య” అను పదమును విడిచిపెట్టి,
గగనసీమిని అను పదమును పయోగించుటచే రూపకాలం
కారంబు సంపూర్ణమయినది. ఈ కవి సంస్కృతశ్లోకమును
పేరికించుచు నందున్న రీతిని మాత్రమే కాక తన స్వాతంత్ర్యము
వహించి చమత్కారములను సృష్టి చేయించుచును,
ఇదియొక విశేషము నాంధ్రీకరణము.

శ్లో॥ పేంఘుడనుమ్రారదైత్యుడ-హాఘుబలండు
నింగిఁ గలచంద్రహామ్యుల-మ్రంగినంత
వాచ లావణియకొడ న-స్వని యనంగ
ఓక్తులను గర్జనంబు ప్రతిస్వనించె॥
ఈ పద్యము :-

శ్లో॥ చంద్రబింబరవింబతారకామండలాని ఘనమేఘు
పంజరైః కక్షితాని జలదోహరేషు తద్రోచనధ్వనిరివైష గర్జనం॥
అను శ్లోకమునకుఁ దెలుగు॥
శ్లో॥ అగ్ధిర మనేకరాగం గుండహితం నిర్భయప్రాపం
ప్రావృష్టి సురేంద్రచాపం విభావ్యతే యువతిచిత్రినిః
శ్లో॥ యువతిచిత్రివృత్తి గ్రహింప - నోప కెందు
మూఢులై సంపరించుకా - ముకు లెలుంగ

నశ్చిర మనేకరాగర - మృంబు గుంబి
హీన మమరేంద్రచాప ము-పైసగె దివిని.

ఈపద్యమునందలి చమత్కారము కొంత శ్లోకమునందు
లేదు. “యువతిచిత్రి మిను” అనుదానికి న్యాఖ్యానప్రాయ
ముగా గీతపద్యమునందలి మొదటి రెండుసాదములు నమచు
చున్నవి. ఈశ్లోకము శకవృద్ధునిది.

శ్లో॥ ఘనవృత్తి యుండు గగనవ-త్తనమునందు
నింద్రచాప మన నోపుర - మెత్తువేళ
విరసవాక్కుల వర్ణించు-భేక నాచు
కాకవులకుఁ బంకాభిషేకము లభింకె.

ఈపద్యమునకు గీరాశ్లోకము
శ్లో॥ ఘనవృత్తియనువహేభృత్త తన పాల్గొంబరస్య
త్రిభువనపతీచాపం గోపురత్వం ప్రపేదె
అపి విరసవచోభిః ప్రాప్తవంకాభిషేకాః
కుకవయ ఇవ భేకాః భేదయంతి స్థూలకాన్.

శ్లో॥ దిశాం హారాకారాః శమితశమభారాః శమకతా
మనూచీసంచారాః కృతమనవికారా శ్చ శిఖినాం
హృతాభ్యుద్యాతారా సుహీనకణసారా విరహిణీ
మనఃకీర్ణాంగారాః కిరతిజలధారాజలధరః
అను శ్లోకమును గవి చమత్కారముగ నాంధ్రీకరించి
యన్నాడు:-

శ్లో॥ నూచికాభేవ్యమై- చూడ సాంపుగ మేఘు
మఖిలదిక్రతుముల- నాక్రమించె
మబ్బుల పిక్షించి మువికారంబునఁ
గేతులం క్రేయని కేకరించె
నాశాంగనాతార-హరములను బోలి
యమితధారాసార మతిశయించె
నదులు నూతులు చెఱువు-లేడిగి రేకుము గాంగ

శ్లో॥ నాతహాఘాతసంతాప- మంతరించె
విరహిణీమనస్తాపంబు - పెచ్చుపెరిగె
దుర్దినం బని జనులు కుం-దుటకుఁ దోడు
మర్దమంబుగ వ్యాపించె- గర్దమంబు॥

సాయంసంధ్యాకాలము

శ్లో॥ రాగాతిశయమున- రంజించి మునుమున్ను
పూర్వదిశాంగనకా ముద్దులాడి
యంతకంతకు మోచ-మభివృద్ధిఁ బొందంగఁ
బద్ధిని నలరించి- ప్రజ్వలించి
నరకశంబులుఁ జూచి- వారకాంతను బరీ
రంభసంభ్రమపరి-త్రాంతం జేసి
వైభవం బుడిపే- నమహిమండై యంతః
జరమాంగనం జేరి-సంగమించి

శ్లో॥ తనకుసద్గతియ్యుతిలోనఁ దలంచి తుదకు
నకలు సత్సంతతి హాసించుననుచు వెఱచి
యేరికిం గానరాకుండ- నేగె నినుడు;
అట్లు యంగ గాదె యమితకా-మాంధ్రకుండు.

పైపద్య విశదీకరణ నుదాహరింపఁబడినదానికి నాంధ్రము:-

శ్లో॥ ద్రాక్షైంద్రీ మనుచుంబు సస్మితముఖి మామోదినీంపద్మినిం
కృత్యాసా పరిరంభసంభ్రమపరిత్రాంతంజ వారస్త్రీయం
సంరక్తో హిమభాను రద్య చరమాం శ్లివ్య తృహారాగిణీం
కాశ్మీరోలసత్ప్రయోధరభరాం కాంతాం దిశం వాకుణిం॥

శ్లో॥ వ్యోమ్ని ప్రాంగణసీమ్ని సాంస్య కిరణం విస్తార్య చేలాం
చలం ధావ్యస్తైః కార్కూటాంసుభి శ్చ జగతాం ద్రాక్షో
హయిత్యై వృశా తారాశాక్తికమాక్తికాని విహగశ్రేణీ
రవచ్చవృనా జంజంకృత్య చ మాయక- స్ఫురనతో వక్త్రా చ్చ
హీ రర్షస్థి.

ఈశ్లోకమునకు:-
చ. స్ఫురం డనునైంద్రజాలికుండు-సాంస్యరుగంబర మంబరంబు
నం బఱచి, మహాంధకార మనుభస్మయు నంగనుఁ గట్టుఁ
గట్టి బం భరకులనాదబీజయంత - మంత్రములకా బలియింప
వక్త్రగ! హ్వరమును బాసి పై కెగసి - నట్టి సుమంబులఁ
బోలెఁ దారకల్.

అనుపద్యము తెలుగు. “విహగశ్రేణీరవచ్చవృనా”
అనుపద్యమునందలి రవచ్చవృనాదనిజయంత - మంత్రములకా బలి
యింప” అని మార్చి యున్నాడు. శ్లోకమునందలి మాక్తిక
సామ్యమును విడిచి ప్రమానసామ్యంబును గల్పించెను.
శ్లో॥ వ్యసనినఇవ విద్యా తీయతే పంకజుః
గుణిన ఇవ విదేశే దైన్య మాయాన్తి భృంగాః

కున్యపతిరీవ లోకం పీడయన్ భృంగకాఠో
ధనమివ కృపణస్య వృక్షతా మేతి చక్షుః.

దీనికిఁ తెలుగు:-

శ్లో॥ పల్లవై భృక్షమణి - వారాంగనవిభాస
సంభోజనలక్ష్మీ- నవహారించి
వరసుణవంతుని - బర దేశముంబలె
భృంగంబులను దైన్య - మెనయఁ జేసి
ధనకామియై యేలు-కున్యపతిపై ఖరం
ప్రజల నిర్బంధించి- బాధఁ దెట్టి
విపులసంపద్రాశి- గృవణునికైవడి
జ్ఞానంబు వృక్షంబు-గా నొనర్చి
శ్లో॥ పృథివికొన్నతంబుల - నెఱుంగుండఁ
సత్విధంబును గ్రహియింపఁజాలకుండఁ
గడల వ్యాపించి, జ్వంభించి - కన్ను లున్న
చీకులం జేసె లోకుల - జీకువాలు.

సంక్షిప్తవిషయములు

శ్లో॥ ఆశీవః కపటానురాగకలయా దోహో న దుష్టిలతా
వైభవ్యం చ న బాధతే సదసతో స్సంభావనావృత్తయాల్
యత్కించి త్కృతశే పరస్వపారణే ప్రీడా న పీడాకరీ
నో వా రాక్షసయం చ హా బర! సుఖం జీవంతివారస్త్రీయః
పై శ్లోకము జల్పణుని మగ్ధోపదేశమునందలిది. దీనికి
కవి యిట్లు తెనిగించెను.

శ్లో॥ భోగిను ల్గుహూనుఁరాగసంపాదిత
జీవనల్, ఘోరరు - కృలఖనులు,
వైభవ్య మెన్నడు - బాధింపకుండ వ
ర్తింపవిలాసినుల్ - ప్రీరహితలు
దుష్టచైష్టితములఁదోషంబు లేదండు
దుర్మయనిర్ణయఁగుర్నివార
లరులమామోహయ - లభిమానశూన్యులు
కరుణావిహీనదుఃస్మామవతులు

శ్లో॥ రాజభయ మింతుకయు లేనిఁరాజవన
లట్టివారలఁ గామించి - యాటపాట
లనుచు నామోదముం బొంది - న్నార్జితమును
జల్లిగవ్యగ నెంచి వెచ్చింపఁచునె.

భర్తృహరియొక్క:-

శ్లో॥ వ్యాఘ్రేవ తిష్ఠతి జరా పరితర్జయంతీ
రోగా శ్చ త్రివ ఇవ ప్రహరన్తి దేహం
ఆయుః పరివ్రజతి భిన్నఘటాది వాంభో
లోక స్తథా పృథిత మాచర తితి చిత్రం.

అను శ్లోకము నిట్లు పరివర్తనం బొనర్చెను:-

మ. జర వ్యాఘ్రంబలె వేచివేచి తుదకుకాఁసాధించు, బాధించు
భి! కరరోగంబులు శత్రువర్తములకాఁగాయంబు భంజించు
నే! సారిడిం బ్రోచినఁ గాని యాయువు ప్రవింఁదుకా భిన్న
భాండాంబులై! పరమార్థమృతము గాక తుచ్ఛసుఖముల్
వాంఛింతురే సజ్జనుల్.

తు ర గ ప్ర శం స

శ్లో॥ వాతం స్థావరయన్ నృభః పుటకయన్ ప్రోతస్వతీం నూ
త్రయన్ నేంధ్రం పల్లవయన్ స్వనం విటపయన్ న్నూమండలం
లోప్తయన్ తైలం స్వ పయన్ విశం చపలయన్ లోకత్ర
యం క్రోడయన్ ప్లేలార్భరయో సాయ ప్రవ కథంకారం
గిరాం గోచరః.

శ్లో॥ విటపమాత్రంబుగఁనటవిధలిం జేసి
వ్యామండలంబు లో - వృముగఁ జేసి
ప్రోతస్వతినిఁ జూచి - నూత్రమాత్ర మొనర్చి
వార్ధి లంఘించి పంథ్యలముఁ జేసి
స్వతైలంబులఁగర్వపంబులఁ జేసి
లోకత్రయంబుఁ గ్రోడికిరించి
యొప్పుగ నుప్పరంబొక్కదొప్పగఁ జేసి
వాతావరణము స్థావరముఁ జేసి

శ్లో॥ పృథుఖురవిఘాతసంఘాతఁవిస్ఫులింగ
రుదుల కినుని ఖద్యోతమాత్రునిగఁ జేసి
కనఁ బురంగములౌ పురంగము లనంగ
వరతురంగములగము లఁపురఁ తెలంగ
“దిశం చపలయన్” అనుదానికి నాంధ్రీకరణము లేదు.
నాన్దివపాదమునకుఁ గూడ లేదు. గీతపద్యముమాత్రము కవిచే
నూతనముగ రచింపఁబడినదే.

(సశేషము)

బొంబాయిలోని ఆంధ్రుల విద్యా ఉద్యోగవిషయిక ప్రశంస

ఇదివరలో నీవిషయము పూర్తిగా నెవ్వరిచే ప్రశంసించబడకపోవుటచే, చివరిపరిస్థితుల పూర్తిగా నెరుంగుచే ఆంధ్రులెంతమందియో చాలమట్టుకు నష్టపడినది (వాయులు మీకాత్మ ర్యము గడిగింపకమానదు. ఇచటిచదువు లాంధ్రులకంతమట్టుకు లాభకరములని ఆలోచింపవలసినది. అన్నిచదువులు అందరికిని లాభకరములే అని మనము త్రోసివేసినను, మనవారల కవి ఎంత మట్టుకు వర్తించుననెడి ప్రశ్న యుదయింపకమానదు. సాధారణముగ నిక్కాలమున భూపాలులుగూడ గోల్పోయి చదువుల నెగ్గించుకొనుచున్నట్లు, ఇంతవరకు వచ్చి చదువులకై ధనవ్యయముచేసికొనుట ఎంతవరకు శ్రేయస్కరమో గ్రహింపవలెను. ఆంధ్రులలో సాధారణముగా నందరు భూస్వాములు కాకపోయినను, భూపాలిష్టు జీవించువారని నమ్మకమునచేకదా. ఈ విషయమున మనచేతము పంజాబు, బెంగాలు చేతములతో తులనమును. సర్వజాతులను సామాన్యముగ నీజీవనోపాధికారియు న్నందున మనవారలు చదువు నుద్యోగముల వాంఛతో మొదలిడలేదని నమ్మకమునది. ఈ ఉద్దేశముల మొదలిడినదిమొదలు దాక్షిణాత్యులు (2) మహారాష్ట్రులు. వారిరువురును చేతములు ఫలవంతములు గాకపోవుటచేత, జనబాహుళ్య మతివక్కువగుటచేతను, చదువుల జీవనోపాధికి ముఖ్యయంత్రముగ నుపయోగించిరి. ఇందుకు తార్కాణముగ బొంబాయిని ప్రభుత్వోద్యోగముల, మహారాష్ట్రులు, మద్రాసును, బెంగాలును, బీకానూరును తేరేమి? వారికి చదువులను గట్టిదా? లేక శ్రద్ధ తక్కువయో అని అడిగినవారికి దానియంతంత అవసరములేదని నేను చెప్పగలను. ముఖ్యముగ వారు వర్తకసరణియే అటవట్టుగా గడిగియున్నందున, ఈచదువులు గాని, ఉద్యోగములుగాని పూర్తిగా వారలకు రుచింపవని నమ్మకములేను. ఎందున గజరాతీలు, లక్షల, కోట్లకొలది వ్యాపారము చేయువారికి, ఇంగ్లీషుభాషాపాండిత్యముగాని, పరిచయముగాని కలవని అడిగిన, చాలమట్టుకు ఎవ్వరికిని ఆంధ్ర ప్రజేతము లేదని చెప్పగలను. పనిఅంతయు స్వభావము జరుగుచున్నపుడు ఇతర భాషలో లెక్కలు మొదలగువాటి జిఖింపనవసరము వారికిమిగలము? వారలకు బుక్ కీపింగు ఐనను రాదు. కాని చేయ బుక్ కీపింగు సులభసాధ్యమునది. అందరు తెలిసికొనగలిగినది వారలకు తెలిసినందున, బియ్యం, ఎమ్మెల, బీకానూరువారల కవసరములేదు. కాని ప్రస్తుతమువరకుగలవరకును బ్రెజువేషముల మొక ఇంగ్లీషు తెలిసిన వద్రాసీని తక్కువజీతమున నేర్పరిచిన నెంతవరకు వారు చేయుచుకొనగలరు.

ఆంధ్రుల నితి

వైవిధ్యములవారుండ ఆంధ్రులెందుండి? కల్పవృక్షము వంటి భూవనముల గోల్పోయి, నవీనవిద్య నభ్యసించుచుండిరి. ఇక్కాలపు విద్యుత్ క్రమమున ధనశైలముల గోల్పోయి, మనవైపులే చదువులకై నెలకొలది ధనము భారవోసి వీధిలనున్నపుడు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున రెండవపట్టణ మని పేరుగాంచిన బొంబాయిలోని చదువులనిమిత్తము ధనము భారవోయుటెంతమాత్రము సమంజసమోమనము గ్రహింపవలయును. ఏలనన జీవన మెన్ని రెట్లో ఇటు ధన వ్యయ కరము. అందువల్ల విద్యనభ్యసించుట మరీ ధనవ్యయకర మని నమ్మనలసి యుండును. ఒక ముద్రాయంత్రాలయము వంటిది బొంబాయిని నడుపుటకు కర్ప పట్టలసినంత చన్నపట్టుమున కర్పపట్టలసినయిండును. అందువల్ల ఉద్యోగములకు ఇతరపట్టుములయందుకన్న, ఎక్కువజీతములనిచ్చినను, వారు మాటికి 40 మొదలు 50 రూపాయలవరకును ఇంటి అద్దె చెల్లింపవలసి యుండును. పాఠశాల జీతములు మనవైపున కన్న పోవుచున్నవని ఖరీదు పోవుచు. ఇంటిబాడుగ పోవుచున్నవని ఖరీదు పోవుచు. ఇట్టిస్థితులలో జనసామాన్యము విద్యనభ్యసించవలయునన్న గాని, ఇంకొకరికి విద్యగలవింపవలయునన్న గాని ఎన్నియగును? మనవైపునకన్న ధనవ్యయమునని పూర్తిగా నమ్మినయెడల నేను ముందుచర్చింపబోవు ఆంధ్రులవలన నెంతమట్టుకు మనవారలు చేయుఖర్చు సమయాదితమో ఆలోచింపగలరు.

ఆంధ్రుల న? నవిద్యావశ్యకత

తరువాత ఆంధ్రులకు బొంబాయినిగలవలయుననివద్య ఎంతవరకు అవసరమున ప్రశ్న ఉదయించును. దీనికి మన అవశ్యకతల గ్రహింపనిది, జవాబిటు కష్టతరమే. అసలు నవీనవిద్యావర్ధకుల నిరసించు ఇక్కాలమున, కొందరైనను అవశ్యకతల ననుసరించుచున్నపుడు ఏమార్గమునుబట్టి ప్రముఖుల సుచ్చస్థితికి రాగలరొ? ఆలోచింపవలెను. మనవారలకుందరికివలె అంతిఉద్యోగములయందును విద్యయందును ఆశయున్నట్లు కన్పించదు. సరిగా చూచిన బొంబాయి ఉద్యోగమునకు వచ్చువారు

ఆంధ్రులసంఖ్య నితరులతో పోల్చిచూచిన జహలతక్కువ. మహారాష్ట్రులకన్న బెంగాలీలకన్న, తెలుగువంశాత్ములకన్న ఉద్యోగములకై ప్రయత్నించు అరవదేశీయులకన్న ఆంధ్రులసంఖ్యతక్కువ. విద్యాధికుల మన ఆంధ్రులు తక్కువసంఖ్యయగుటచేతనా ఇంత తక్కువమంది ఉద్యోగములకు ప్రయత్నించుట అను ప్రశ్న అడిగిన నడుగుదురు. నవీనవిద్య నభ్యసించినవారు ఎక్కువమందిలేకయున్నను, అభ్యసించినవారైనను, ఎక్కువ ఉద్యోగవాంఛాపరత్వమువల్ల కాదేమో అన్నట్లు, బొంబాయికి వెళ్లువారల ఎంతమంది ఉన్నతస్థితియుండు తీర్మానం లేకపోయినది, ప్రేక్షకుడిచి సంఖ్య లెక్కపెట్టవచ్చును. అందువల్ల ఉద్యోగసందర్భమున, నరవారిలో వలె నేవిద్యయు పూర్తిగా నభ్యసించినవారు గాక, ఏకాదశి మాత్రమునో నేర్చి, మార్గమునుబట్టి పుర్రెటింగు తెలిసినవారుగ నుండురు. వారిలోనైన అధికసంఖ్యకులు గలచేమో యన్న ఆశయునులేదు. దీనికింతకును కారణమేమైయుండును? ఆంధ్రుల సహజస్థాయీనివాసవాంఛయే కారణము. బొంబాయికి వచ్చినవారైన ఎంతకాలముండు? ఎంతకాలముఉద్యోగము నున్నుండు? ఇదియు మానువాళ్ళముచ్చలేదు.

ఇందువల్ల వారికి పూర్తిగా ఉద్యోగవాంఛ ఎంతయో అధికసంఖ్యమువల్లగాని ఎక్కువ మరేవిధముగను కాదని గ్రహింపగలము. లేనియెడల నరవదేశీయులవలె మనవారును తండ్రిపతండ్రిబులుగ బొంబాయికి వచ్చియుండురు. ఇచటి వార్తాపత్రికాచేరిలను పరికింపుడు. ఇచటిరైల్వే చేరిల జూడుడు. ఇచటి ప్రభుత్వచేరిల లికింపుడు. మాటికి 20 మొదలు 30 మందివరకు అరవదేశీయులు తప్ప వేరలేరు. ఇట్టి అవశ్యకత ఆంధ్రులయం దంతగా లేకపోవుటచేతనే వారంతగా విదేశములకురగుట కాని బొంబాయివంటి నగరముల నుద్యోగములకై తిరుగుట కాని లేదు.

ఉద్యోగావశ్యకత అంతలేనపుడు ఆంధ్రులకు కావలసిన విద్య ఏమి? అట్టివిద్య బొంబాయి నెటుల నెగ్గించుకొనుట? ఆ విద్య నభ్యసించుటలో వారు పడుకొన్నవిద్యలు వీనినిగూర్చి విచారించెదను.

వర్తకవిద్య

చాలమంది భారతీయులకు ఆంధ్రీయ విద్యాపద్ధతులు రుచింపలేదు. అందు అసహాయాద్యప్రచారమువల్ల నందరకును ఈ విద్యాపద్ధతులకు కచ్చేరికగాని మరెందుమా పనికిరాని విద్యాధికులు ప్రతివర్సరము తయారగుచున్నారనెడి ఉద్దేశము బుద్ధివైది, వర్తకవిద్య ఫలదాయకమా లేక కార్మికవిద్య ఫలదాయకమా అను సమస్య పొడమెను. ఈ విద్యాసందర్భమున భారతదేశమున ముందంజ వేయుచున్న ప్రజేతము బొంబాయి. ప్రభుత్వమువారు పై అభిప్రాయమును గనిపెట్టి ఇతరవిద్యలు ప్రజలకు రుచింపమిజేసి బొంబాయిని వర్తకవిద్యము నిచ్చెడి కళాశాలను ఏడెన్ హం కాలేజీ అను పేరున లేపదీసిరి. ఎంతమంది ఆశలు ఈ కళాశాల మొదలు పుర్రెట్టెకో చివరకంత ఉపయోగరహితమైనదని అందరు తలప మొదలిడిరి. ఇందు ప్రీక్షలైనవాటికి వీకామె అను విరుదము నిచ్చుచుండిరి. మన ఆంధ్రులలో కొందరికి ప్రభుత్వమువారు ఇందు తీర్చిదిద్దిన వారికి గొప్పఉద్యోగముల నిచ్చెదరను భ్రాంతి ప్రబలెను. వారికి ఎక్కువజీతముల నిచ్చెదరనియు అందువల్ల గౌరవము కలుగననెడి ఉపాతో కొంతకాలము క్రింద ఆంధ్రులు కొందరు బొంబాయి కేలేంచిరి. కాని ఎవరును ఇందు తీర్చిదిద్దరను ఇచ్చు మండపోగా ఎందుకు ఉపయోగము లేదనిమాడ తలచిరి. అందున కనేక కారణములుగలవు.

ఆంధ్రులు అడిగి ఎక్కడ ఉపయోగకరమో తలపలేదు. ఆ పరీక్షయందు తీర్చిదిద్దినవారికి ఇంటిగడపవద్దనే ఉద్యోగములనున్న ఉద్దేశములేవని వేరులేదు. ఉద్యోగమున్న నెవరికి వారు వర్తకవరని నభిప్రాయించెయి నభిలాషతో పనిచేయుట కీవిద్య పనికివచ్చునేకాని. ఒకరికింద దానర్హతమునకు గాదన్నమాట నెవ్వరును భావించరైరి.

పోనీ, ఆ వీకామెవిరుదములు వడసిన వారికైనను వర్తకాభివృద్ధికి తోడ్పడు మార్గములు తెలిసి నట్లు గా వత్తుట ఎక్కడను ను పయోగకరమౌతలంపలేదు. ఈ విరుదాంకితులు ఏకంపెనీలో ఉద్యోగముగా నుండ ప్రయత్నించినను, ముందు వారలను పూర్తిగానమ్మి ఎవరు అన్నివసలపై పెత్తనమున కేర్పరిచెదరు? అతరజ్ఞానమున్నంతనే ఒకకంపెనీలో జేరి, అందు సమస్తమును గ్రహించి పని నిర్వహించ గలుగువారి నే నమ్మెదరుగాని విరుదము బడసినవారిని మొదలుకే ఎవ్వరును నమ్మరు. అదంతయు నటుంచి ఒక వియోవిరుదాంకితుడు తపాలాస్టేషనుజేరిన, అత డధికారమున నెంతప్రవీణుడైన నేమి? దేశచారిత్రమున నెంత ఉత్తముడైననోమి? అతనికి ముఖ్యముగనని ఒకమాటున నిచ్చెదరా? తక్కువజీతమువారలే ప్రతి పనిని నిర్వహించుచుండ, వీరల అవశ్యకత ఏమి? అట్లే వీకామెవారును పరిగణింపబడుచున్నారు.

(నవీనము)

ప్రకటన

ఇందువలన సకల జాతులను తెలియజేయునది యేమనగా, అయ్యో, నాకుమారుడు పెయ్యల లక్ష్యము 20 రోజులక్రిందట ఎక్కడకో పోయినాడు. కులం-మల (అదిమంధ్రులు) 12 సంవత్సరములవయస్సు. నలుపుగాను బక్కుగానుండును. క్రిందిపెచ్చి బొల్లి సాధారణముగా పిచ్చినాడని పిలచెదరు. తనది నందివాడ (గుడివాడ తాలూకా) అని చెప్పుచుండును.

తమ కవరకై నా యీగూర్తులు గల పిల్లవాడు దొరకినయెడల నాకు అప్పగించినవారికి రు 50.0 రూపాయలు బహుమతి ఇవ్వగలవాడను. అకుర్రవానిసంగతి తెలిసినవారు తప్పక తెలుపగల్గుదులకు ప్రార్థించుచున్నాను.

పెయ్యల శ్రీరాములు

26.6-24, 1/0 నవాశ్రమము, గుడివాడ.

The Silver King Fountain Pen.
"సిల్వర్ కింగ్" ఫౌంటెన్ పేనాలు

ఇంగ్లండుదేశములోనండి రప్పింపబడినది. 14 క్యారెట్లు బంగారుపాళి వేసియున్నది. ఆక్షరములు ముత్యములవలె బాగుగా వ్రాయును. ఈ పేనాలు ప్రఖ్యాతి అగుటకుగాను చాలా తక్కువధరకు విక్రయించెదము. ఒకటిని కొనిచూచిన యెడల మీరే సంతోషపడుదురు. ధర పేనా 1 టికి రూ 1-8-0 నీటివాచ్ కంపెనీ, 16, తిరువల్లి వీధి, మదరాసు.

మోహి నీ తైలము

5 తు. నూనెల సీసా 1-కి రూ. 0-12 0

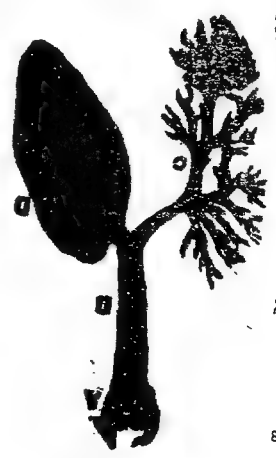
శ్రీ పురుషోత్తమ వాడుకకు యోగమైనది. ఇదిమనోహరము చేయు విద్యాధులు, స్త్రీదీర్ఘ, ఉద్యోగములు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతినిచ్చును. సుందరల మోహలావణ్యములకు ప్రాపగు కురులును మనోహరముగ యెంచి కాపాడును. ఈతైలమునంతకల రమణీయముగు నువాసన చెప్ప నలవికాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగు పొరుగు వారలకుమాడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలోయండును పుట్ట నివ్వదు. దీనియందు మనోహరముగు నువాసన ద్రవ్యములను చేర్చి రియారచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పుబడిన యున్నాము. వేయేలకల సావరిలించిన నిజము తెలియగలదు. అమ్మకొండనం దిసో, మదరాసు గాంబాయి.

దగ్గులు! జిలుబులు!! ఇన్స్పెక్షన!!!

హా డ్ న న్సు

"యూమెంథర్ జూబులు" అన్ని విధములదగ్గు, జిలుబు, గొంతుపుండు, రొమ్ము పడికేమా, ఇన్స్పెక్షన్ ఎంజా మొదలగువాటిని తప్పక తుదర్శు. తుయమును రాసియక అటంకపరచును.

"ది లాస్ నెట్" "అప్రెహెన్షన్ మెడికల్ గెజెట్టు" "ది ప్రాక్టిషన్" "మెడికల్ ట్రెన్సు అండు సర్క్యల్" "మెడికల్ రివ్యూ" "ప్రాక్టికల్ మెడికల్" డెల్లి (ఇండియా) మొదలగు వైద్యప్రపంచముచే సిఫార్సు చేయబడినది.

కంతధ్వని కుత్తుక

ఉపరితీర్పులు మొదలగు వాటికి కావలసినది ఏ-స్వరపేటిక. విశ్వాసనాళము. సి-స్వాసనాళము యొక్క గొట్టుము. డి-ఒక క్యాలిబ్రేషన్ ప్రత్యేక భాగము. అన్ని కెమిస్టరుకాణము లందును మెకు దొరకును.

ఆస్ట్రేలియాలో చేయబడినది, బుడ్డి 1.కి ధర రు 1.2.0. అన్ని వోల్టేజీ దోగకును, ఈదిగువ తెలుపబడిన బాగాలలో దొరకును. మెసర్స్ ఎన్. జే. యు గొండ్ల అందులో, వైశా బాబుగోడ్డు, అల్లె అంకణో కెమిస్టరు, బ్రాడ్వే. సోల్ ఏజెంట్లు:— వైశామహాస్వరు అందుపన్ను 5 మెడికల్ అండ్ సర్జికల్ సప్లైస్.

కోటయ్యకొండ

పై పేరుగల కొండ నరసారావుపేటకు ఆరు మైళ్ళ దూరములో యుండి యల్లమగడ కోటయ్య అను వామాంతరముగల పరమేశ్వరు ఆకొండ పై వెలసియుండుటయు వేల సంవత్సరములనుండి మహా కివరాత్రికి లక్షలకొలది ప్రజలు యాత్రకు వచ్చుటయు మన ఘృతే గాక వేలకొలది పశువులు ప్రభలు వచ్చుటయు సర్వజనులకు తెలిసియే యున్నది. పర్వ దినములలో అనగా కార్తీకమాసములో అభిషేకము చేయుటయు తొలియేకాదశికి జన వేలకొలదినులు వచ్చుట వాడుక గలదు. కొండకు దగ్గరలో ముఖ్యమైన గ్రామాదులు యేవీని లేవు. వచ్చేది యాత్రకులకు పశుగణమునకు త్రాగుటకు తగిన జలముగాని నివసించుటకు తగిన వసతులుగాని లేక తుదకు చల్లని నీడ నివ్వగల వృక్షములుగాని లేక ఆనడయెడల యాత్రచేసిన యెట్టి శ్రమలకు లోను గావలసినదిన్ని ఒక్కసారి యాత్రచేసిన వారికి ఆనందమే అయ్యుండును. ఆకొండ దిగువ శంభులింగ చెరువు అనుపేరుగల ఒక జలవనతి వుండివున్నదిగాని దానికి యే విధమైన మరమ్మత్తులు లేక మిగుల పీనస్థితిలో వున్నది. ఎక్కువగా వర్షములు కురిసిన సంవత్సరము మాత్రము కొంతసేపు ఆ చెరువులో నిల్చివుండును. ఆ చెరువు మెరక వేసిపోయినందువల్ల వచ్చిన నీరుకూడా నిల్వక సరియైన కట్టలు లేకపోవుటవల్లను కూడా నీరు చాలభాగము వృధాగా పోవుచుండును. అందువల్ల పరిశుద్ధమైనట్టిన్ని తృప్తికరమైనట్టిన్ని పానీదకములు లభించక ప్రజలు అల్లాడుచుండెదరు. నీటి అవస్థ యీ విధముగా నున్నది.

కొండచుట్టు ప్రదక్షణం చేయునటులు మొక్కుకున్న వారి అవస్థకు వినుడు. కొండయొక్క చుట్టుకొలత ఒక యా మదయని భక్తజన అభిప్రాయ మైయున్నది. తమతమ మొక్కుకుండులు చెల్లించుకొనటకు స్త్రీ పురుషులును పశువులును ప్రభలనుకూడ మోసికొని కొండచుట్టును విధిగా తిరిగెదరు. యీ కొండచుట్టు తిరిగెడుమార్గము చాల భాగము నాగజము డుతో నిండిపోయి అరణ్యముగానున్నది. కొంత ప్రదేశము కొండలచుట్టుగానుండబడి కొండ పైనుండి దొర్లబడిన గొప్ప గొప్ప రక్తతో నిండియున్నది. మొత్తముమీద యీ మార్గము తయై రాతి బండలతోను కంచెట్టులతోను నిండి మిగుల ఆధ్యాత్మముగానున్నది. ప్రదక్షణము చేయుటలో యీ మార్గమున నడవలేకను యంతకన్న వేర మార్గములేకను ప్రజలు బహు అవస్థపడుచు కార్తీక మాసముగ్రుచ్చుకొనియు యీ రాళ్లమధ్య తప్పకొనలేకయు పశువులకు మనుష్యులకుకూడ కాళ్ళు విరిగియు శ్రేణు విరిగియు బహు దుఃఖముతో యెందుకొస్తేమీరా భగవంతుడా అని యేడ్చుచు ఆశోజ యెట్లగడవురురు, జనులు ఆవేశపరులై పరుగు లిడుటలో ఈ మార్గమున మెల్లిగ నడచువారి దుఃఖావస్థ ఆనందమున కర్థింపవలసికాదు.

ఒక్క కివరాత్రికి యీ స్వామివారికి భక్తులు సమర్పించెడు కానుకలవిలువ రు 20 లేక 30 వేలువుండును. ఈ స్వామి వారి ధర్మకర్త నరసారావుపేట జమీందారుగారు. ఈ జమీందారుగారు యాత్రాత్థుల సౌకర్యము మామవద్దతి తృప్తికరముగ లేదు. జమీందారుగారిలో చుట్టుపట్ల గ్రామాదులలోని ఆసామీలు యీయుబ్బందులకూర్చి అనేకపర్యాయములు చెప్పుకొని బాగు చేయించవలసినదని కోరుతుండిరి. ఈ సంవత్సరం జనవరి 6 తేదీన నరసారావుపేట సబుకలెక్టరుగారు కోటయ్యకొండ జడ్జి మకాం చేసినప్పుడు కమ్యువారిపాలెం కాపురములు 1 కిలొమీటర్ల దూరము 2 గోవిందపురం కాపురములు రాయసం రామ చంద్రయ్యకర్త రాయసం రంగయ్యగారు కేసగవరపు వెంకట హనుమయ్య వల్లెరాలు 35 గురు మహబూబ్ అద్దీ దాఖలు చేసి కొని చుట్టువున్న మార్గమున కంచెలు రాళ్ళు తీసివేయించి బాగు చేయించవలసినదిగా ఆ అద్దీలో గవర్న మెంటువారిని కోరి వుండిరి. అందుపైన రహితులు ఖచ్చితో బాగు చేసికొనేయెడల తనకుయెట్టి అభ్యంతరము లేదని సబుకలెక్టరు దొరవారు యిం దాహ్నుమెంటు యిచ్చివారు ఈ మార్గమును బాగుచేయుచుటకు సర్కారువారికిగాని జమీందారువారికిగాని అవసరము లేనటుల స్పష్టముగా కనపడుచున్నది. ఇందుపై మాకు యేమి యుతోచక జిల్లాలోగల యితర వెద్దలయొక్క సలహాకొరకై తిరుగుచు సంగతి సందర్భములను వారికి తెలియచెప్పచు జిల్లా యంతరిటను సంచారము చేయుచున్నాము. ఇందు వైన మేము చేసుబూనిన కార్యము యేమనగా యీ జిల్లాలోగల కొండరు వెద్దలనున్నట్టి ఒక సంఘమును యేర్పించి ధర్మముగ డబ్బు సంపాదించి ముందుగా ఆకొండచుట్టును తిరుగుటకుగట్టి మార్గమును బాగుచేయించి ప్రజలకష్టములను బాపవలెనని పూనుకొనియున్నాము. దేశ రాజు నామమంతరావుగారు బాగర్మూడి కుప్పస్వామిగారు చింతలచెరువు కోటిశ్వరరావుగారు (నరసారావుపేట బోర్డు ప్రెసిడెంటు ఈ విషయమును గురించి యెక్కువ శ్రద్ధగలిగియున్నారు. కార్యములు చక్కజేసి ప్రజల కల కాళ్ళకి కీర్తి లాంచుదురు గాక యని ఆశించుచున్నాను.

కొత్తపేట తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

కొత్తపేట తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము కొత్తపేట స్వరాజ్యఆఫీసులో ది 30-6-24 తేదీని సమావేశమయెను. హాజరు 9 గురు సభ్యులు.

తీర్మానములు

అధ్యక్షులు రానందున యీసభకు మ. రా. శ్రీ రామర బాపన్న గారిని అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనడమైవది.

(1) ఖద్దరుకాఫీ తా|| రు 619.14.6 లు కనున్న వేటి వరకు జమాఖర్చులు లేనినందున ఒకవారంకోజులలో యిద్దరు కార్యదర్శులు కలసి సరిమాచి నిల్వ జమాఖర్చు లేర్పి కర్రా లక్ష్మీనారాయణగారితో రుజువుమాచుకోవలెను.

(2) గోపేటి వెంకట్రావుగారి రాజీనామా జమాఖర్చులు లేర్పేవరకున్నా, ముందు సమావేశమువరకున్నా నిలుపు చేయడమైనది.

(3) కాంగ్రెసు కార్యాలయమున సంకృతికరముగా పనులు జరుగుచుండుట లేనందునన్నా మరొకొన్ని విషయపరిస్థితులవల్లను కార్యాలయమును మార్చవలయును.

ఉ|| గోరుగంతు వెంకటేశ్వర్లుగారు

అ|| ప్రభుల చినసుబ్బారావుగారు.

సవరణ:—ఈ తీర్మానమును ప్రస్తుతము ఆపవలసినది.

ఉ|| దేవులపల్లి మార్యవారాయణమూర్తిగారు.

అ|| కొంపెల్ల వల్లభశాస్త్రిగారు.

సవరణ ఆమోదించబడెను:—

(4) ఈ తాలూకాసంఘ సమావేశమునకు ఇప్పుడు వున్న కనీసపు సంఖ్య 9 నుండి 5 కి తగ్గించడమైనది.

(5) కార్యదర్శి గోరుగంతు వెంకటేశ్వర్లుగారి రాజీనామా ముందుమీటింగవరకు నిలుపుచేయడమైనది.

(6) అవిడి జాతీయపాఠశాలను గురించి మ|| రా|| శ్రీ దేవులపల్లి మార్యవారాయణ మూర్తిగారి రిపోర్టు చదువడమైనది. ఈ విషయం ముందు సమావేశములో ఆలోచింపబడును:—

దేశ రాజు నరసింహం,

కార్యదర్శికిగాన.

1923 సం॥ ఆగష్టు నెల లగాయతు 1924 సం॥ జూన్ నెలలోనుకు ఆచార్యయ్యచూను తెలుపు స్టేటుమెంటు

చంబాలు వనూలు	రూ	అ. పై
కొత్తపేటతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము వారు యిచ్చినగ్రాంటు	60.0-0	
అభిలభారత హిందీమాటించునకు ఆహ్వాన సంఘసభ్యత్వపు చంబాలు	22.0-0	
	రూ	195.0 0
ఖర్చులు	రూ	అ. పై
ఆఫీసు ఖర్చులు	5.8-6	
కోశాధిపతి గారివద్ద యీతేదీనాటికి నిల్వ	32.8-0	
తహాలాఖర్చు	1.14-0	
హిందీపుస్తకములకు యిచ్చినది	17.9-9	
ప్రయాణపుఖర్చులు	0.9-0	
నూత్న గ్రాంటు	1 0-0-0	
అభిలభారత ఆహ్వానసంఘమువారికి పంపినది	22.0-0	
అడ్వాన్సు ఖర్చులు	4.4-0	
యీ తేదీనాటికియున్న విశానిల్వ	6.15-9	
	రూ	195.0-0

దేశ రాజు నరసింహం.

ఇనటువారి సుబ్బారాయడు.

ఈకార్యనిర్వాహక భారము వహించి ధనసహాయము చేయు మా తో పాటు పాటుబడుటకును యిందలకై యేర్పడిన కమిటీలో సభ్యులుగా వుండుటకు అంగీకరింపజేసి ప్రముఖులకును మా హృదయపూర్వక వందనముల గావించుచున్నాము. కిలారు బొల్లయ్య. 29.6.24.

కొత్తపేటతాలూకా హిందీప్రచారసమితి ది 1.7.24 తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు కొత్తపేట హిందీ ప్రచారసమితి ఆఫీసులో యీ తాలూకా హిందీ ప్రచారసమితి సూతనసభ్యులు సమావేశమై యీ క్రిందితీర్మానములు చేసిరి.

హాజరు 9 గురు సభ్యులు

తీర్మానములు:—

1 ఈ సభకు మ||రా||రా||శ్రీ యినటూరి సుబ్బారాయడుగారిని అధ్యక్షులుగా ఉండుటకు తీర్మానించడమైనది.

2 జమాఖర్చులు సరిమాచి ఆమోదించడమైనది. ప్రకటించుటకుగాను మ||రా||శ్రీ యినటూరి సుబ్బారాయడుగారిని కోరడమైనది.

3 ఈక్రిందివారిని కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగా యెన్నుకొనడమైనది:— యినటూరి సుబ్బారాయడు, రు (ప్రసిడెంటు), మాచిమంచి వెంకట్రావుగారు (కోశాధిపతి), గోపేటి వెంకట్రావుగారు దేశరాజు నరసింహంగారు యీ యిద్దరు కార్యదర్శులు. మంథా సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు దేవులపల్లి అప్పారావుగారు, కంచినాథ లక్ష్మీనారాయణగారు, బొమ్మగంటి కృష్ణమూర్తిగారు, ప్రభుల చినసుబ్బారావుగారు, వడ్లమాని లక్ష్మీనరసింహంగారు, ఓరుగంటి లక్ష్మీనారాయణగారు, మొరిటాల వెంకటరత్నంగారు (సభ్యులు)

4. సమితిసమావేశమునకు కనీసపు సంఖ్య 5 రు ఉండుటకు తీర్మానించడమైనది.

5. ఈ తాలూకాలోని హిందీపాఠశాలల దినకార్యక్రమమును తదిభిచేయుటకుగాను పరివెల గ్రామమున కూచిమంచి వెంకట్రావు, దేవులపల్లి అప్పారావుగార్లనున్నా అవిడి గ్రామమున, గోపేటి వెంకట్రావు, మంథా సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగార్లనున్నా కోరడమైనది.

6. కొండ వెంకటప్ప స్వస్థ పంతులుగారు యీ తాలూకాకు వచ్చినప్పుడు. అవిడి, పరివెల పాఠశాలలలోని పిల్లలకు బహుమతులిచ్చిన పుస్తకములు ఖరీదు రు 14.9 లున్నా పుస్తకముల అక్కంటులోనుంచి కాంక్షను చేయుటకుగాను తీర్మానించడమైనది.

7. హిందీప్రచార ప్రమ్మేళనమువారు పెద్దెంబరు నెలలో జరుపు హిందీపరీక్షకు అవిడిగ్రామము పరీక్షాకేంద్రస్థానముగా ఉండుటకు ప్రమ్మేళనము వారిని కోరుటకు తీర్మానించడమైనది.

8. ఈ తాలూకాలోని హిందీ పాఠశాలల లోని హిందీ భాషాభివృద్ధిని పరీక్షించుటకుగాను మ||రా||శ్రీ వడ్లమాని లక్ష్మీనరసింహంగారిని నియమించడమైనది.

9. సదరు అవిడి, పరివెల, పాఠశాలల యావత్తు బాధ్యత సమితి వహించుటకుగాను తీర్మానించడమైనది.

10. ఈ సమితి కార్యనిర్వాహక వర్గములోని ప్రతి ఒక సభ్యుడు సం॥ 1.కి రు 15.0.0 లు తక్కువగాని సభ్యులను చేర్చించుటకు తీర్మానించడమైనది.

11. దేవరపల్లి గ్రామములో, రావోపు పెద్దెంబరు హిందీపరీక్షకు ప్రత్యేకముగా విద్యార్థులను తదిభిచేయుటకు గాను ఉపాధ్యాయులకు జూలై, ఆగష్టు మాసములు రెండింటికి రు 6-0-0 ఆరు రూపాయలు మాత్రము గ్రాంటు యిచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది.

12. ప్రస్తుతము పరివెల గ్రామములో హిందీ ఉపాధ్యాయులు లేనందున తిరిగి ఉపాధ్యాయులు వచ్చేవరకు మ||రా||శ్రీ దేవులపల్లి అప్పారావుగారిని అంతవరకు హిందీ ప్రచారము చేయుటకు కోరడమైనది.

దేశ రాజు నరసింహం

తామర తైలము డిబ్బీ 1-కి 0-6-0. 12-కి 3-8-0.

తామర ఒకవిధమైన చర్మము మీదగాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచర్మములోగాని, గోళ్లలోగాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదముల బట్టితామరలోను రెండు మాచుభేదములు గలవు.

కాన, తామరతీట, ఏనుగగట్టి మొదలగునవి గలవా రందరు ఈతైలము ఒకసారి వాడి మాడగోరెదము. దీనిని రాచినవంట యుండదు. చర్మము నలువెక్కిదు, పుండుపడదు.

అనేక యెండనండి యున్న తామర నాలుగైదు సార్లు రాచినతోడనే పోంపనదని వేలమంది మాకు వ్రాసియున్నారు.

అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మద్రాసు.

ఆంధ్రజాతి జమీందార్ గ్రామోద్యోగుల కొకవిజ్ఞాన

జమీందార్ గ్రామోద్యోగములు జీతములు అభివృద్ధి పురుషులలో గవర్నమెంటువారు 1920 సం॥ర॥లో కమిటీ వారిపోర్టు ననుసరించి గవర్నమెంటు గ్రామకర్తలములకు రు 15 లక్షలములు యేర్పాటుచేసి జమీందార్ల వద్ద కొన్ని రుసుములు మట్టుచున్నవనే పేతువుమీద అప్పట్లో జీతములు వృద్ధిచేసి యుండలేదు. దరిమిలాను ఆగ్రా జిల్లావారు జమీందార్ గ్రామోద్యోగులు పిటిషనులు మీటింగులద్వారా తమతీర్మానములను గవర్నమెంటువారికి పంపుచున్నవిను ఆగ్రా జిల్లా కలెక్టరేట్ వాని తెప్పించుకొని యిదివరకు చిన్న గ్రామములకు యేర్పాటుచేసిన ఆర్థు శీర్ష 4-0-0 లు బదులు 8-0-0 లుగా మార్చుచున్నది 12-0-0 లు కంటే యెక్కువవుండవలసినవియు జి. ఓ. ను ప్యాసుచేసియుండెరి. జమీందార్ గ్రామములకు గవర్నమెంటుగ్రామములతో పాటు నెల 1-కి రు 15-0-0 లు చొ॥ అయినను వృద్ధిచేయలేదు. వారితోపాటు తాలూకా ఆఫీసుకు వచ్చినపుడు చేటా అయినను యిప్పించివుండలేదు. ఇట్టివల భత్తిములు యిప్పించవలసినదని ఆగ్రాజిల్లా విలేజ్ ఆఫీసర్లు ప్రత్యేకసభలద్వారా మొట్టమొదటగా గవర్నమెంటు గ్రామములతోపాటు నెల యేర్పాటుచేయక యీ క్రింది రుసుమన స్క్రీమును ప్యాసుచేసి ఆగ్రా తాలూకా ఆఫీసులకు ఉత్తర్వులు జారీచేయించివున్నారు.

(800-0-0) మాడువందల రూపాయలులోపు సగ్గాళ్ళు డిపెండు చెల్లెగ్రామములకు-యేమియియ్యనక్కరలేదు.
(రు 800-0-0) మాడువందల రూపాయలు లగాయితు 1600-0-0 వదివందల రూపాయలువరకు శిస్తులు చెల్లెగ్రామములకు 2-8-0 రెండున్నర.

(1000-0-0) వెయ్యిరూపాయలు డిపెండుకుపైబడిన యెన్నివేలకయినను, అందురుపాయలు రు 5-0-0.

రిమాండ్

1000-0-0 రూపాయల డిపెండుకు పైబడిన గ్రామముల కరణములు ఒకరెండురు జమాబంది టయములో వుండు కొకటే ఆనెంబరుకు రు 2-8-0 యివ్వ ముసబులు తాలూకా ఆఫీసుకురావడంఅవసరం లేదు-వలెను-కనుక భత్తిం యివ్వలేదు. అని ప్రకారం ప్రకటించినట్లు తెలియుచున్నది. గవర్నమెంటుగ్రామముల ముసబులకు సా 1-కి రు 10-0-0లు చొ॥ భత్తిము యిచ్చుచుండుటయనీరికి లేదనటయు విరద్ధముగానున్నట్లు స్పష్టించుచున్నది. ఈకొరతలనుగురించియుజీతములఅభివృద్ధిచేయుములో కల్లియున్నవారులను గురించియు, ఆంధ్రజాతిలో యేదోఒక స్థలమును జమీందార్ గ్రామోద్యోగములందు ఒక చొట సమావేశమై ఆంధ్రజాతి గ్రామోద్యోగముల ప్రత్యేక సభను యేర్పాటుచేసి మీటింగు తీర్మానములద్వారా గవర్నమెంటు వారికి ప్రార్థనపూర్వకముగా తెలియపర్చుకొన్న యెడల లాభకారిగ నుండగలదు. కాన నెంబనే ఆయాజిల్లా ల జమీందారి విలేజ్ ఆఫీసు గుగా థ నిద్రలో నుండి వీల్గాని ఆంధ్రజాతిలో యేదోఒక స్థలమును అవ్వనసంభు మేర్పడి మీటింగు జర్గు యేర్పాటు చేయుదురని కోరుచున్నాను, నేను జమీందారి కరణమును కాకపోయినను సంఘములకు నాచేతనైన సాహాయ్యము చేయుటకు సిద్ధముగా నున్నాను.

గోదావరిజిల్లా పితాపురం డివిజను వారు పూనుకొన్న చొ॥ గ్రామోద్యోగము జయప్రథముగా నెరవేరగలదని నా నమ్మకము.

అయ్యగారి తిరపతిరాజు

2-7-24

మోగల్లు.

ఆంధ్రజాతిమాలయం

1. జాతీయకళాకారులకు నకలుగాని,
2. పట్టికలేదే, జననకాల ఫ డిక్షనరీ (లేక) గంటలగాని,
3. మాటల డిక్షనరీ, వాయు సమయము, ప్రస్తుతపరిస్థితులుగాని మాటల పరిశుద్ధి గాత్రములయొక్క, భవనము మొదలగు 25 సంఖ్యలు (వాని రు 1-4-0 లకు ప. చెదనను. పూర్వాభావము ఆయిర్లాండు అభివృద్ధి వాంతుకు రు 5-0-0 లు. ముందు రు 2-0-0 లు ఆద్యాత్మిక బంపలెను. మొదటి యుగభోవు 1 సం॥ స్వర్ణ ఫలితము వ్రాయబడు రు 1-4-0 లు. 2-0-0. వాడుకచారికి పి. పి. గా బంపెదము.

ఆకల్ల వెంకటశాస్త్రి, గోపాలపురము, కొత్తపేటలోను, గోదావరిజిల్లా.

చెన్నపురి బజారుధరలు

జూలై నెల 5-వ తేది శనివారము

(1) ధాన్యములు

వనియలు రు 1-కి రు 35-0-0	మొదలు 45-0-0 వరకు
చియ్యము బస్తా	మొదలు, వరకు
కునుమ తెనాలి ,, ప 48 గలవి	రు 18-0-0 14-0-0
నెల్లూరి ,, డిటా ,,	16-8-0 17-0-0
డిల్లీ ,, డిటా 45 గలవి ,,	16-8-0 17-0-0
రాగులు రు. 164 బస్తా 1-కి ,,	8-12-0 9-0-0
మవ్వలు ,,	24-0-0 26-0-0

(2) వస్తు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	రు 11-0-0 రు 12-0-0
నెనగలు ,, డిటా ,,	10-12-0 11-8-0
నెనలు ,, డిటా ,,	10-12-0 11-4-0
మినుములు ,, డిటా ,,	12-8-0 13-12-0
జలము రు 164 ,,	9-4-0 10-4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె రు 1-కి	రు 160-0-0 170-0-0
నెయ్యి రు 1-కి	14-0-0 26-0-0
కొండాపురం శేరునెనకము రు 1-కి	60-0-0 62-0-0
యితర ప్రదేశము ,,	55-0-0 58-0-0
శేరునెనకము గానగ రు 1-కి రు 142 మి.కా.నూనె 185	
అమడము నూనె రు 1-కి	రు 172-0-0 175-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయవస్తువు రు 1-కి	రు 205-0-0 210-0-0
కూరవస్తువు ,,	రు 155-0-0 160-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరిని) రు 1-కి	రు 80-0-0 112-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 45, 50	
కాశహస్తీ పాయకట్టు ,,	రు 60, 70
తెలుపు రు 1-కి	రు 85-0-0 80-0-0
చింతపండు రు 1-కి	రు 25-0-0 42-0-0

(5) ఇనుము

పట్టులు రఖం రు 1-కి	రు 26-0-0 38-0-0
చదరం ,,	25-0-0 41-0-0
రవుండు ,,	26-0-0 39-0-0

(6) లోహములు

వెండి 100 రులొక	రు 78-0-0 88-4-0
బంగారము, రులొక 1-కి	రు 25-5-0 25-8-0
నవరస 1-కి	16-4-0
ఇత్తడి రు 1-కి	రు 290-0-0 298-0-0
రాగి డిటా	రు 480-0-0 845-0-0
అస్కా చక్రం రు 1-కి	రు 41-8-0 42-0-0

(7) రంగులు చిల్లరైన

ఆవుకన్నులు 20 డిగ్రీలు	రు 90-0-0
కొట్టి కన్నులు డిటా	డిటా
సింహం డిటా	డిటా
4 గురం డిటా	రు 85-0-0

సక్సన్ దంతచూర్ణము

నోటిలోని పకలవాద్య ధులను మాన్యును. పండ్లనోపులు, ఇగుళ్లలో నెత్తురు చీముకాటులు వాచుట దీనివలన స్వస్థమగును. నాలుకమీది పొక్కులు తొలగును. ఇదిస్వదేశ మాలికల మౌరముతోను బొషధద్రవ్యములతోను చేయబడినది

1 డబ్బీ 0.2-0. టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి.
డజను. 1-4-0 నెం. 1 ఎ. ఆలంగాతా పిల్లపిడి తిరువల్లికేడి మద్రాసు.

జ్ఞాన దీపిక

ఇది మతవిషయమైన తెలుగుపత్తపత్రిక. భగవద్విషయ మందు భక్తిశ్రద్ధలుగలవారికెల్లరకు నుపయుక్తముగానుండును. ప్రతిగ్రంథాలయమునందును పఠనమందిరమునందును ఉండవలసది. భక్తిజ్ఞాన కర్మమార్గములందలి సూక్ష్మవిషయముల చర్చించుచు, మహాముఖులవర్తనలు, ఆర్యవాక్యములు, అభ్యాసరసాస్యములు మొదలగువిషయములతో నిండియుండును. సంవత్సరమునకు చందా రు 2-8-0 లు. ఆరుమాసములకు చందా రు 1-8-0 వలయువారు క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

మేడూరి శ్రీరామమూర్తి
జ్ఞానదీపిక కార్యాలయము, విజయనగరం.

బహుమాన వ్యాధికి ఆమోఘమైన బొషధము

నేను ఆదిదావిడను. మైసూరుకు చేరిన కోలారు బంగారుగనులలో కంట్రాక్టు రుగా నున్నాను. అతిమూత్రవ్యాధిచే చాలా బాధపడుచుంటిని. ఒక సంవత్సరము క్రిందట స్వారకము తప్పి దిగువపడితిని. నేను ఆనేక ఆంగ్లవైద్యులవద్ద నుండి బొషధములను సేవించియు గుణములేక పోయెను. మిక్కిలి కఠినపత్త్యము చేయుచుంటిని వరియన్నమును పూర్తిగా మానివేసితిని. అట్లుండియు నాజబ్బు మిక్కిలి హీనస్థితికి వచ్చెను. నేను బ్రతుకుదునను ఆశకూడ లేకపోయెను. కృష్ణాపుర నివాసియును ప్రస్తుతము మద్రాసు జార్జి టౌను, అర్మీయన్ వీధిలో నెం 72 రు గృహమునందు పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారు చేయుచున్న అద్భుతచికిత్సలను గురించి వినినందున నేను వారివద్దకు 19-6-24 తేదిన వెళ్ళి ఈ అపాయకరమైన వ్యాధినుండి నన్ను రక్షించ వలెనని వారిని ప్రార్థించితిని. వారి బౌద్ధార్యమునకు అనేక వందనములు. తక్షణమే పశ్చాత్తాపము చెంది తండ్రివలె మిక్కిలిప్రీతితో నాకు బొషధము నిచ్చుటకు ప్రారంభించిరి. వారి చికిత్సలో 12 దినములు యింటిని. కఠినపత్త్యములేదు. నేనువరియన్నము మత్స్యములు మాంసము మొదలగువాటిని మామూలుగానే భోజనము చేయుచున్నాను. అనేక ఆంగ్లవైద్యులు నామూత్రమును పరిశోధించి అందులో తీపుగాని లేక శ్వేతధాతువు (ఆల్బుమెన్) లేదనియు స్పెసిఫిక్ గ్రావిటి మామూలు కంటే తక్కువగానే యున్నదని తెలిపిరి. నాకు దీర్ఘకాలముగా నున్న ఈవ్యాధి 12 దినములలో యింత అద్భుతముగా కుదురుట చూడ ఇంక జాలమువలె నున్నదని పండితులవారితో తెలిపితిని. గాని అదిబొషధముయొక్క మహిమయని వారు తెలిపిరి. పూర్వచార పరాయణుడైన పండితులవారు నేను ఒక బీద పంచముగానున్నను వారి దగ్గరకు వెళ్లి, వారి స్వహస్తమునుండియే బొషధమును తీసుకొనుటకు నాకవకాశము నిచ్చిరి. వారివద్ద పూర్వచారపరాయణులగు బ్రాహ్మణులు, జమీందారులు మొదలగు వారందరు చికిత్సకై వచ్చుచుండినను వారిందరిని ఎట్లు ఆదరించుచుండినో అదే ప్రకారము జాతి, సాంఘికస్థితి, భవనము మున్నగు వాటినిచూడక నన్ను కూడఆదరించుట మిక్కిలి ప్రశంసార్హమైన సంగతి, భగవంతుడు వారికి వారి భార్యకు దీర్ఘాయువు, ఐశ్వర్యము, ఆరోగ్యము మొదలగు వాటిని నొసంగవలెనని సదా ప్రార్థించుచున్నాను.

వారి సలహాకట్టుము రు 15-0-0

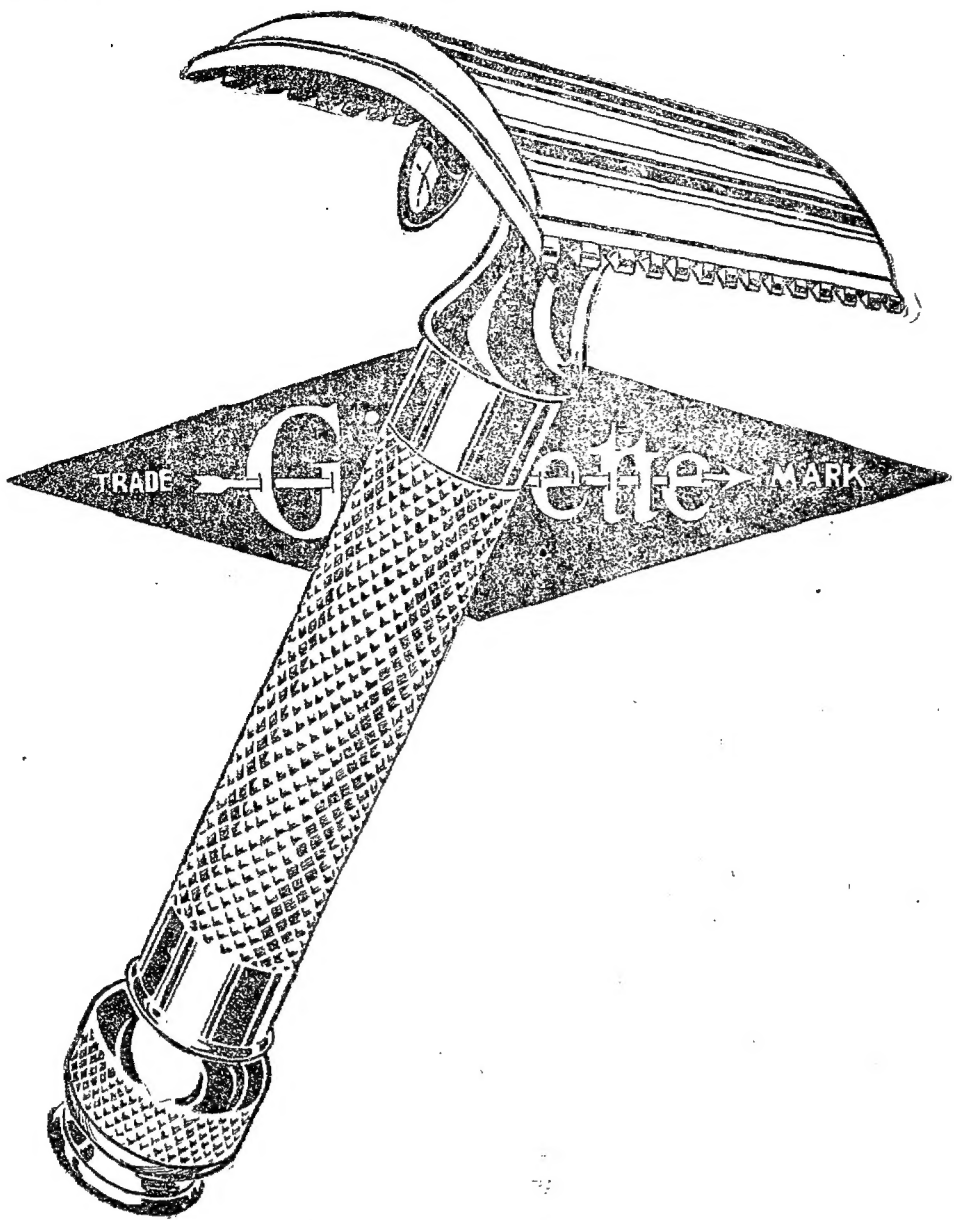
ఆర్. కృష్ణస్వామి
ఆండ్రోసెట్ట పోస్టు, కోలార్ గోల్డ్ ఫీల్డును, ప్రస్తుతనివాసము:— మైసూరుగంధనము. నెం 118, బ్రాడ్వే, జార్జి టౌన్, మద్రాసు. (ప్రకటన) నెం 40.

కర్తవ్యాలహరి

వెల సీ॥ 1-కి అ. 6 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ ద్రావకము వలన చెవిపోటు, చెవినుండి చీము, కాయట, చెవిదిబ్బడ మొదలగునవి వెంటనే నయమగును. పిప్పి, బొట్టును చెవిలో పోసిన బాధ వెంటనే తగ్గును.

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

గిల్టెట్టు సేఫ్టీ రేజరు గిల్టెట్టు సేఫ్టీ రేజరు

విలసనగా ది చక్కగా
త్రేరము చేయును

గిల్టెట్టు సేఫ్టీ రేజరులు యితర రేజరులకు గురు
తులు గలవాటికంటెనువీటినే ప్రపంచ
మందు అంతటను వాడుచున్నారు.

గిల్టెట్టు రేజరును గానుండు గడ్డమును మిక్కిలి శుభ్ర
ముగా వెంట్రుకలను వదలక, మెత్తని చర్మమునకు
నొప్పికలుగ నీయక త్రేరము చేయును.

మీ వద్ద ఒక గిల్టెట్టు రేజరును మీరే సులభము
గాను, త్వరితము గాను, స్వల్పఖర్చుతోను త్రేరము
చేసుకొనవచ్చును.

మీరు మీ దుకాణాధారుని అందమైన వెట్టెయందు
ఉంచబడిన ఈ సాగసైన రేజరును చూపమని చెడు
గుడు. దైచుండు వర్తకు గుర్తును చూచిన మీరు
దానిని తెలిసికొనగలరు. దీనికి బదులు దీనిని ఇచ్చి
నను తీసుకొనవచ్చు.

Representative: MULLER & PHIPPS (India), Ltd.
Bombay Calcutta Madras Karachi Rangoon

Gillette

SAFETY
RAZOR

Made in Boston, U. S. A. by the Gillette Safety Razor Company.

C. Bilpodiwala

డాక్టరు

మీనూ సి. బిల్పొడివాలా

M. B. B. S.

గారి అభిప్రాయము

Thank you for the phials of Amritdhruvi you sent to me. I tried in some of my cases and have found it very satisfactory especially for internal use, in virtue of its disinfecting properties. It nicely relieves rheumatic pains.

It is worthy of a trial in disorders of alimentary canal. A small dose in a concentrated form makes it quite handy. It stands every chance of becoming very popular as a household medicine.

గమనించవలసిన విషయము

రక్తమాంసమయ మగుశరీరము మనకు
తెలియని అనేక సూక్ష్మ కారణములచే
వలువిధములగు రోగములకు, బాధలకు
పాల్పడుచున్నది. వ్యాధి ఆరంభముల
బాధ నియముగాకపోయినను ముదిరిన
రక్త నయ మగుటకు చాల
కాలము పట్టును. మరియు విశేష ధన
ప్రయము.

అమృతధృతి

తన ప్రభావమువలన యేరోగమునైనను
యే బాధనైనను, యెంత కాలమునుంచి
యున్నను మొదలంట నాశనము చేయు
చున్నది.

నమ స్తరోగములకు, బాధలకు ఒకేమందు.

పక్షవాతము	కలరా	చెవిపోటు	తామర
తెగరోగము	విశేషములు	పంటిపోటు	తీట
దగ్గు	వచనములు	తలనొప్పి	నాఫులు
శబ్దము	అజీర్ణము	షాయపుపోటు	ములకొంక
తేలుకాటు	జ్వరము	గాయములు	తెలులుకు

కోరకనే అనేక యోగ్యతాపత్రములు
పంపియున్నారు.

80 మోతాదుల సీసా 1-కి రూ 2-0-0
20 " " " రూ 0-10-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

బహుమతి కాలము సమీపించినది.

జూలై నెలలో

బహుమతి నెంబరు ప్రకటింపబడును.

ప్రతి అమృతధృతితో యుండు

రూ 100-0-0 లు

బహుమతి టిక్కెట్టు నుంచుకొనుడు.

కానుగో అండ్ కంపెనీ,

పాకేల్ బొంబాయి.

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, Bombay

అశ్వశాంతిసముద్రము

వాణిముద్రాక్రశాల, బెజవాడ.

అచ్చు బెండుపనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, సిల్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై చెక్కుట, క్లాకులుచేయుట, శ్లేషనరీ సామానులు. (609)

ఎంగ్రేవింగు

హానుమాన్ బు

లోక ప్రసిద్ధమైనది.

దీన్ని సమానమైనది వేరులేదు.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్, 12 బందరువీధి, మదరాసు.

సవనాగరికమునకు తగిన సొగసైన గాజులు

ఎస్ రకము గాజులు

3, 4 సవరములలో తయారుచేయవచ్చును. చేదారముతో సహా మహారిజిత 1-కి రూ. 10-0-0.

పట్టులుతీర్చిన దైమండు గాజులు

3, 5 సవరములలో తీరును.

మహారి చేదారముతో సహా జిత 1-కి రూ. 10-0-0. సవరము బంగారుకు పూచీయివ్వబడును.

172, పుట్టులుగలఅందమైన క్యాటలాగు ధర రూ. 1-0-0.

ఉమిడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,
నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

టిక్-టాక్ అను గడియారము

ఇది మాతముగ జెర్మనీ దేశములో తయారుచేయబడినది గోడకు తగిలించుటకు మిగుల అందమును, సొగసును ఉండు.

అందులో కనుబడియుండు ప్రతి కేసు విశేష అందముగనుండును. నమ్రగ తయారు చేయబడి, ఎల్లకమును బాగుగ పనిచేయును. చాలకము నమ్మకముగ పనిచేయును. ఎల్లప్పుడును ఉపయోగించుము.

టిక్-టాక్
ధర 1-కి రూ. 3-0-0.

తపాలఖర్చును ప్రత్యేకముగా వి. ఎస్. వాచ్ కంపెనీ తపాల పెట్టె సం. 105. మదరాసు.

బండికాగితంతోటా తుపాకి ను ప్రసిద్ధమగు కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది. (3068)

కానావిధములగు రివాల్వర్లు ఆరుతేజ విడుతోటాలు యెక్కువది [స్టాపికము ౧౮౬3 సం॥]

ధరలు
సరసము.
క్యేటలాగు
ఉచితము

కాగితము 3.౦ 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరకును. ఇన్నివి. కేసులో పెట్టెలో గలిగినవి కూడ దొరకును. యం. ని. రామానుజం శెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౩, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఇనాం! ఇనాం!! ఇనాం!!!

మా సుప్రసిద్ధమైన రెండురంగుల పెద్ద రకము గోడకు తగిలించు 1924 సంవత్సరము క్యాలండరు దరఖాస్తు పంపినవారికి ఇనాముగా పంపబడును. 191

Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj
152 Harrison Road, Calcutta

నాణ్యమైన బసీనులు

ఈ దిగువ నుదహరించిన మిల్లులో తయారగుచున్న బసీనులు, హిందూదేశపుమిల్లు నూలుల నున్నూ, ఖద్దరునూలులనున్నూ, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నూ, సకలమైనపట్టు, ఉన్ని, ప్రత్తి, వగైరా దారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరసమైనధరలకు భాగ్యవంతులకు, బీదసాదలకు, వీలుగా యుండేలాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చౌకగా యేర్పాటుచేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోాలుసేలు) మొత్తపు బేరమునకు, కంట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారవీళ్లు కల్గజేసినామ గనుక ధరలు తెలియగోరినవారు యీ క్రిందివిలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జితేకుండా ఖరీదులపట్ల పంపెదము. శాంపిలు బసీనులు ప్యాకెట్టు ౧ కి ఖరీదు, పోస్టు ప్రి రు 6-0-0

మానేజరు: ఆంధ్రమోజీరీవిల్లు, బెజవాడ, దక్షిణఇండియా